

3316Y_Az_Æyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 3316Y Turizm marşrutları və ekskursiya işinin təşkili

1 Dərnəklərin təşkili zamanı rəsmiyyətçiliyə daxildir

- Təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi
- Kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Mədəniyyət müəssisəsi binasının müxtəlif təşkilat və idarələrə kirayə veilməsi, nəqliyyat vasitələrinin istismarı, pullu konsertlər, kütləvi mühazirələr, rəqs gecələri, tamaşalar, teatr kostyumlarının kirayəsi, rekvizit, idman avadanlığının kirayəsi, pullu dərnəklərdən əldə olunan gəlir, təsərrüfat orqanlarının birdəfəlik köçürmələri
- Sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığımını proqramı
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi

2 Həvəskar birliklərin prinsiplərinə aiddir

- Mövcud olan vəsaitləri, qismən öz xərcini ödəmə prinsipi əsasında, tam öz xərcini ödəmə prinsipi əsasında
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqlarının prinsipləri əsasında
- Bazarda hökmran mövqe tutan və mövqe subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər nəticəsində təsərrüfat subyektlərinin müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması prinsipləri
- Sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığımını proqramının reallaşdırılması prinsipləri əsasında
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq

3 Hansı təşkilatlar təsisçi təşkilatlar ola bilər

- Gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqları
- Dərnək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştlı kreditlərin verilməsi
- Regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, kapital qoyuluşlarının, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar və s.

4 xalq özfəaliyyət kollektivi haqqında əsasnamə də ümumi qaydaları özündə birləşdirir

- Xalq kollektivinə rəhbərlik, ştatlar və maliyyələşdirmə məsələləri, milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Dərnək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- Milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, kapital qoyuluşlarının, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Ştatlar və maliyyələşdirmə məsələləri

- Üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

5 Bütçə maliyyələşdirilməsi hansı istiqamətlər üzrə həyata keçirilir

- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Kapital qoyuluşları, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar və s.
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqlarının maliyyə mənbələri
- Dərnək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul

6 Mədəniyyət və incəsənətin müəssisələrinin əbirbaşa olmayan maliyyələşmə istiqamətlərinə aiddir

-) Milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, kapital qoyuluşlarının, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- Dərnək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları

7 Mədəniyyət və incəsənətin maliyyələşdirilməsinin qeyri-dövlət mənbələrinə daxildir

- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər
- Müştərək layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər, lisenziyalaşdırmadan əldə edilən mədaxil
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi

8 Ekskursiya müəssisələrində maliyyə intizamına riayət olunması göstəricilərinə aiddir

- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Ştat cədvəli pozulmamalıdır, əmək haqqı fondu israf edilməməlidir, xəzinə əməliyyatları və uçotun bütün növləri düzgün aparılmalıdır
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları
- Dövlət müəssisələri ilə müştərək şəkildə layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması

9 Mədəniyyət və incəsənət şəbəkələrində menecerin peşəkarlıq göstəricilərinə aiddir

- Vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu
- II üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnişin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli
- Vəsaitlər ciddi olaraq məqsədli xərclənməlidir, ştat cədvəli pozulmamalıdır, əmək haqqı fondu israf edilməməlidir
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri
- Dövlət müəssisələri ilə müştərək şəkildə layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər

10 Mədəniyyət və incəsənət şəbəkələrində büdcə vəsaitlərinin əsas mənbələrinə aiddir

- Mühazirələr, mədəniyyət, incəsənət, ədəbiyyat, diyarşünaslıq, tibb, pedaqogika və s. məsələlər üzrə əhaliyə xidmətlər, həvəskar biliklər və maraq klubları, təbiət elmləri bilikləri
- Vergi güzəştləri, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə edilən güzəştlər
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması
- Nəqliyyat vasitələrinin istismarı, pullu konsertlər, kütləvi mühazirələr, rəqs gecələri, tamaşalar, teatr kostyumlarının kirayəsi, rekvizit, idman avadanlığının kirayəsi, pullu dərnlərdən əldə olunan gəlir
- II üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnişin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnlərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

11 Məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri hansı istiqamətlərdə pullu xidmətlər təşkil edir

- Məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün pullu xidmətlər təşkil edə bilirlər
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər, empirik material əsasında uyğunluğun yoxlanılması, makroiqtisadi həll alqoritminin tərtib edilməsi istiqamətində
- Vergi güzəştləri, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə edilən güzəştlər, əmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi istiqamətində
- Tam təsərrüfat hesabı və özünümaliyyətləşdirmə prinsipləri və rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərir, əhalinin mədəni tələbatlarını ödəmək üçün mübarizə aparırlar, dövlət qanunçuluğu əsasında hərəkət edir
- Ekskursiya, ədəbiyyat, diyarşünaslıq, tibb, pedaqogika və s. məsələlər üzrə əhaliyə xidmətlər, həvəskar biliklər və maraq klubları, təbiət elmləri bilikləri, ixtiraçılar, bədən tərbiyəsi və idman birlikləri

12 Mədəniyyət və incəsənət müəssisələrində idarəetmənin prinsiplərinə aiddir

- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması
- Sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət
- Sosial inkişaf planına uyğun olaraq qurulur, tam təsərrüfat hesabı və özünümaliyyətləşdirmə prinsipləri və rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərir, əhalinin mədəni tələbatlarını ödəmək üçün mübarizə aparırlar
- Mühazirələr, mədəniyyət, incəsənət, ədəbiyyat, diyarşünaslıq, tibb, pedaqogika və s. məsələlər üzrə əhaliyə xidmətlər
- Dövlət büdcəsinin formalaşdırılması, mədəni idman inventarının alınması, musiqi alətlərinin, tədris avadanlığının, səhnə geyimlərinin, eləcə də reklam, sərgilərin tərtibatı, nəqliyyat xərclərinin ödənilməsi əsasında

13 Planlar tərtib edilərkən hansı normativlər tətbiq edilir

- Xidmətlərin növ və həcmi sahəsində dövlət sifarişləri, pullu və pulsuz xidmətlərin həcmi üzrə rəqəmlər
- Mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyətləşdirilməsi, kapital qoyuluşlarının maliyyətləşdirilməsi
- Gömrük normativləri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqı normativləri, pullu dərnlərin işi üzrə mədaxil və məxaric normativləri
- Tədris avadanlığının, səhnə geyimlərinin, eləcə də reklam, sərgilərin tərtibatı, nəqliyyat xərclərinin ödənilməsi normativləri

- Turizm fəaliyyətinin bəzi növlərinin lisenziyalaşdırılması normativləri

14 Tariflərin təsdiq olunması üçün maliyyə orqanlarına hesablamalardakı məlumatlara aiddir

- Dövlətin iqtisadi və sosial inkişaf planına uyğun olaraq qurulur, tam təsərrüfat hesabı və özünümaliyyələşdirmə prinsipləri
- Gömrük bəyannaməsi, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsi
- Əyani vəsait və materialların alınmasına çəkilən xərclər, valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqların, yetim uşaqların üzvlük haqqından azad edilməsi, əlavə vəsaitdən dərnək işçilərinin mükafatlandırılması

15 Mədəniyyət və istirahət parkının müdiriyyətinin dərnəklər təşkil edərkən rəsmiyyətçilik qaydalarına aiddir

- Kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, dərnək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, ərazidəki idmançıların uçotu
- Kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Gömrük bəyannaməsi, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Dərnək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, ekspertizanın rəyi

16 Ekskursiya müəssisələrinin maliyyələşdirilməsi hanesi bölmələr üzrə həyata keçirilir

- Kadrlar uçotu üzrə sənədlər, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası, milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların maliyyələşdirilməsi
- Mədəni proqramların maliyyələşdirilməsi, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsi
- Mədəniyyət idarələri şəbəkəsinin inkişafı ilə bağlı kapital qoyuluşları və sosial yardımlar, dotasiyalar
- Təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar, vergilər, sosial müdafiə xərcləri
- Təşkilatlara, gənc yaradıcılara qrantlar, vergilər, sosial müdafiə xərcləri, sosial yardımlar, dotasiyalar

17 Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsində mədəniyyət və incəsənət müəssisələrinin dolayı maliyyələşdirilməsinin inkişafı hansı dotasiyalar hesabına həyata keçirilir

- Əsaslı vəsait qoyuluşu, ana və uşaqların mühafizəsi, sanitariya tədbirlərinin reallaşdırılması
- Nazirlər Komitəsinin rəyi, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə edilən güzəştlər, əmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- Təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar, vergilər, sosial müdafiə xərcləri, əmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- Dərnək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

18 Mədəniyyət və incəsənət müəssisələrində pullu dərnəklərin gəlirlərinə daxildir

- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu
- Bazarda hökmran mövqə tutan və mövqə subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər nəticəsində təsərrüfat subyektlərinin müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması funksiyası

- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi
- İştirakçılarının və valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq

19 Mədəniyyət müəssisələrində bədii özfəaliyyətin komponentlərinə daxildir

- Özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət, peşəkar incəsənət, xalq incəsənəti
- Sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf
- Əhalinin daha çox hissəsinin bu sahələrin xidməti ilə əhatələnməsi və onun yaxşılaşdırılması
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları, xalq incəsənəti, özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət

20 Mədəniyyət və incəsənətin inkişafının prinsipial problemlərinə aiddir

- Ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştlı kreditlərin verilməsi
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Mədəniyyət və incəsənət sahələrinin respublika ərazisində səmərəli yerləşdirilməsi, şəhərlə kənd arasındakı fərqin aradan götürülməsi üçün mədəniyyət və incəsənət sahələrindən daha geniş istifadə olunması
- Peşəkar incəsənət, xalq incəsənəti, özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət

21 Beynəlxalq turizmin inkişafında mənəvi dəyərlərin maddi-texniki elementlərinə daxildir

- Dövlətin yığım vəsaiti və əhalinin şəxsi əmlakının və yığımlarının dəyişilməsi hesabına cari illərdə istifadə olunan əmtəə və xidmət miqdarı
- Xalqların öz müqəddəratlarını həll etməyə hörmət, insan ləyaqətinə hörmət hüququ kimi azadlıqların verilməsi
- Bazarın seqmentləşməsi əhalinin öz mədəni irsinə marağı artırmaq, iqtisadi cəhətdən zəif inkişaf etmiş regionlarda ətraf mühitin mühafizəsi məsələləri həll edilməsinin ümumiliyi
- Dövlət müəssisələri ilə müştərək şəkildə layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər, mədəni fəaliyyətin bəzi növlərinin lisenziyalaşdırılmasından əldə edilən mədaxil
- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması

22 Sosial-iqtisadi inkişafda turizmin rolunun ümumiləşdirilmiş göstəricilərinə aiddir

- Əmək kollektivinin fəallığı, beynəlxalq iqtisadi münasibətlər
- İstehsal münasibətlərinin inkişaf etdirilməsi
- Milli gəlirin artırılması, fərdi və ictimai rifah halinin yüksəlməsi
- Kollektivin fəallığı, fərdi və ictimai rifah halinin yüksəlməsi
- Əmək kollektivinin fəallığı, ictimai əmək bölgüsü

23 Turizm-ekskursiya müəssisələri təşkilatçılıq baxımından necə qruplaşdırılır

- Maliyyə güzəştləri, "yarımmaliyyə" xarakterli güzəştlər, digər tədbirlər
- Məhdud yoldaşlıq müəssisələri, məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər, aksioner cəmiyyətlər
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimləmə, məmilli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma

- Qiymətləndirmə, stimullaşdırma, paylaşdırma, yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxmasının əsasları
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq

24 Turizm-ekskursiya ərazilərində ekoturizmin tələblərinə riayət edilməsi prinsipləri özündə birləşdirir

- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması
- Regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, ictimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, iqtisadiyyatın maraqları, dövlətin maraqları, əhalinin maraqları, ehtiyatlar, ekoloji sistem
- Təbiət kompleksinə böyük miqdarda, qısa müddətli antropogen rekreasiyanın yüklənməsi, mühüm texnogen prinsiplər
- Biznes planların əsaslandırılması, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmə prinsipləri
- Fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək

25 Ekskursiyanın formalaşma elementlərinə daxildir

- Memarlıq nümunələri, otellər, restoranlar, istirahət ocaqları, nəqliyyat vasitələri, informasiya təchizatı
- Tur üzrə göstərilən xidmətlərə daxil olan qiymətlər, vergilər, ofis otaqlarının icarəsi, avadanlıq, mebel və inventarın amortizasiyası, işçilərin əmək haqqısı, mükafatlar, bonuslar, depozitlər və depozitlər üzrə faizlər, fondların formalaşması
- Turizm layihəsinin miqyası üzrə, layihənin məqsədli istiqamətlənməsi üzrə, turizm müəssisəsinin həyat dövrünün müxtəlif mərhələlərində həyata keçirilən investisiya dövrünün xarakteri və tərkibi üzrə, dövlət müdaxiləsinin dərəcəsi üzrə, pul vəsaitləri istifadəsinin iqtisadi effektivlik səviyyəsi üzrə
- Kütləvi informasiya vasitələri, çap reklam nəşrləri, kino və video reklam, küçə reklamı, suvenirilər, sərgilər, birjalar, yarmarkaların hesabına maliyyə yardımları
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimləmə, məmilli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm maraqların müdafiəsi

26 Beynəlliləşmə prosesinin istiqamətlərinə aiddir

- İstifadəsi mümkün olmayan, xidmətlərin hiss edilməməsi, mövsümi dəyişmələrə məruz qalma, müəyyən yerə bağlılıq, istehlakçılar
- Bronlaşdırma sistemlərindən istifadə, çevik qiymət siyasətinin müntəzəm tətbiqi
- Turizm əlaqələrinin və səyahətlərinin inkişafını asanlaşdıran tədbirlər
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları və kompetensiyası
- Beynəlxalq ən-ənə, beynəlxalq ikitərəfli müqavilə və sazişlər, hüququn ümumi və sahə prinsipləri

27 Turizmdə transmilli korporasiyaların yaradılması imkanlarına daxildir

- İqtisadi cəhətdən zəif inkişaf etmiş regionlarda ətraf mühitin mühafizəsi məsələləri həll edilməsinin ümumiliyi
- Turizmin inkişafı istiqamətində xarici ölkələrin uzun müddətli kreditlərinin qaytarılması xərcləri
- Pay iştirakı şərtilə, iri və xırda firmaların birləşməsi və udulması yolu ilə
- Turistlərin yerləşdirilməsi üzrə, turistləri nəqliyyatla təmin edən müəssisələr, iaşə müəssisələri, turizm məhsulunun yayılması üzrə turist firmalarının inkişafı
- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxmasının əsasları

28 Təbiəti mühafizə mədəniyyətinə təsir göstərir

- Təbiətin mühafizəsi, bərpası və resurs bazasının inkişafı
- Həyat dövriyyəsinin hər fazası üzrə şirkətin satışı və gəlirləri arasında faiz nisbətinin müəyyənlişməsi, dəyişikliklərin hesablanması

- Qoruqlardan, rekreasiya məqsədilə, kənd təsərrüfatı məqsədilə və urbanizasiyalaşdırılmış təbiətdən istifadə etmə
- Kadrların hazırlanması, fəalların formalaşması, texnologiya, nəzarət, metodika və elmi-tədqiqat işləri
- Məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi kimi yerli resursların xarici istehsalçılar və yaxud əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində öyrənilməsi

29 Turizm fəaliyyətində rekreasiya coğrafiyası hansı təsnifat üzrə qruplaşdırılır

- Məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi kimi yerli resursların xarici istehsalçılar və yaxud əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində öyrənilməsi
- Destinasiyanın qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi-praktiki istiqamət
- Təşkilati idarəetmə prinsipləri, turizm sahəsində prinsiplər və kompleks münasibətlər
- Səfər edilən ölkənin təbii, mədəni, sağlamlaşdırma obyektləri və turistlərin ayrı-ayrılıqda və ya kompleks halında tələb və ehtiyaclarını təmin edə bilən, onların fiziki və mənəvi qüvvələrinin bərpası
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri

30 Motivasiyadan asılı olaraq seqmentlər necə qruplaşdırılır

- İstehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması
- Xidmət müəssisələrinin xüsusi komplekslər şəklində təmin olunması
- Əyləncə, maarifçi, öyrənmək, ekzotik, hobbi-tur, idman, kurort, sağlamlaşdırıcı, macərə
- Daimi yaşayış ölkəsindən və turist səfərlərinin coğrafi məqsədlərindən
- Coğrafi, sosial-demoqrafik və psixografik

31 Milli turizmin inkişafının sistem göstəriciləri özündə birləşdirir

- Turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəriciləri və beynəlxalq turizmin inkişaf göstəriciləri
- İntellektual funksiyalar, şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdin yorğunluq hissindən azad olması
- Turist tələb və təklifinin nizama salınması, texniki əməkdaşlıq, insan ehtiyatlarına, azad hərəkətə, avianəqliyyat, daxili turizmə aiddir
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, bronlaşdırma sistemi və inzibati xidmətlər
- Turizm mərkəzlərində tələbat VƏ texnogen fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq, epidemioloji, bakterioloji və digər təbii risklərin qarşısının alınması və müvafiq formallıqlara riayət edilməsi

32 Turizm siyasətinin reallaşdırılması prioritetlərinə aiddir

- Turizm mərkəzlərində tələbat VƏ texnogen fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq, epidemioloji, bakterioloji və digər təbii risklərin qarşısının alınması və müvafiq formallıqlara riayət edilməsi
- Turizmin idarə olunması sistemində fəaliyyətin əsas istiqamətlərinin müəyyən edilməsi
- İstirahət mərkəzləri və turizm obyektlərinin müasir tələblərə uyğun şəkildə yenidən qurulması, yeni turizm və istirahət şəbəkələrinin yaradılması üçün yerli və xarici investorların cəlb edilməsi
- Gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri, turist axınının həcmi
- Azərbaycan Respublikasının ərazisində təbii və mədəni-tarixi potensialın daha səmərəli istifadə olunması məqsədi ilə Azərbaycanın turizm bazarının inkişafı vəziyyətinin kompleks təhlili və proqnozu

33 Turizmin tənzimlənməsi məqsədlərinə aiddir

- Turistlərin səyahətləri zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı və digər hüquqlarını təmin etmək; ətraf mühiti qorumaq
- Azərbaycan Respublikası haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir ölkə kimi təsəvvür formalaşdırır
- Turizm bazarının hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir və turizm sahəsində meydana çıxan münasibətləri tənzimləyir
- Turistlərin hüququ və maraqlarını müdafiə etmək, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, turizm infrastrukturunu sahəsində xüsusi razılığın verilməsi, standartlaşdırılma və turizm məhsulunun sertifikatlaşdırılması

- Yeni iş yerləri yaratmaq, dövlətin və onun vətəndaşlarının gəlirlərini artırmaq

34 Turizmdə sosial-mədəni inkişafın tənzimlənməsinin üsulları özündə birləşdirir

- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması
- Turizm bazarının hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir və turizm sahəsində meydana çıxan münasibətləri tənzimləyir
- Turizm fəaliyyətinin üstün istiqamətlərini müəyyən edir və onun həyata keçirilməsinə kömək edir, Azərbaycan Respublikası haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir ölkə kimi təsəvvür formalaşdırır
- Turistlərin hüququ və maraqlarını müdafiə etmək, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi
- Turistlərin səyahətləri zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı və digər hüquqlarını təmin etmək, ətraf mühiti qorumaq; turistlərin səyahətləri zamanı onların tələbatlarını təmin edən turizmin inkişaf strukturunu inkişaf etdirmək

35 Tariflərin təsdiqində hesablamalar zamanı hansı məlumatlar əlaqələndirilir

- Dövlət büdcəsinin formalaşdırılması, mədəni idman inventarının alınması, musiqi alətlərinin, tədris avadanlığının, səhnə geyimlərinin, eləcə də reklam, sərgilərin tərtibatı, nəqliyyat xərclərinin ödənilməsi
- Gəlirdən büdcəyə köçürülən normativlər, işlərin və xidmətlərin növ və həcmi sahəsində dövlət sifarişləri, pullu və pulsuz xidmətlərin həcmi üzrə rəqəmlər
- Pullu və pulsuz xidmətlərin həcmi üzrə rəqəmlər, demoqrafiya amilləri
- Turizm fəaliyyətinin bəzi növlərinin lisenziyalaşdırılmasından əldə edilən mədaxil
- Əyani vəsait və materialların alınmasına çəkilən xərclər, musiqi alətlərinin köklənməsi, notların alınmasına sərf olunan xərclər

36 Müəssisələrdə özəlləşmənin xüsusiyyətlərinə aiddir

- Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri qanunvericiliklə müəyyən olunur
- Mədəniyyət müəssisələri özəlləşmir
- Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri nisbətən özəlləşir
- Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri istiqaməti dəyişir
- Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri hissə-hissə özəlləşir

37 Turizmdə özünü təşkilatın əsas səbəblərinə aiddir

- Daxili və dünya turizm bazarlarında turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsinə kömək göstərilməsi
- Dərnək rəhbərlərinin əmək haqları, növbəti məzuniyyətlərin verilməsi üçün xərclər
- Turizm sistemi subyektlərinin və turistlərin hüquq və maraqlarının təmin edilməsi və onların mühafizə edilməsi, ölkə ərazisinə daxil olma və orada qalma qaydalarına riayət edilməsi
- Turizmin inkişafında özünü təşkilatın əsas səbəbləri bazarın hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir
- Səyahətlərin kütləviləşdirilməsi, həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi

38 Turizm siyasətində lokal məqsədlərin göstəricilərinə aiddir

- Ölkənin iqtisadi və tarixi inkişaf şəraiti, turizm sənayesinin inkişaf səviyyəsi ilə əlaqədar olmaqla, turizmin inkişafın ilkin mərhələsinə daxil olması və onun dünya bazarına inteqrasiyası
- Turistlərin tələbatının ödənilməsi və turizmin davamlı inkişafının təmin edilməsi
- Ekoloji tarazlıq, turistlərin regionda qalma müddətinin artırılmasına şərait yaradılması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi, turizm infrastrukturundan və maddi texniki bazadan istifadənin yaxşılaşdırılması
- Təbii şəraitin mövcudluğu və mövcud olmamasından, turizm məqsədi ilə səmərəli və ya qeyri-səmərəli istifadəsindən asılı olaraq turizm siyasətinə təsiri
- Turizm səyahətlərinin kütləviləşdirilməsi, əhəlinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi

39 İdarəetmə qərarlarının hazırlanması mərhələlərinə aiddir

- Turizm sahəsində xüsusi razılığın verilməsinin təminatı
- Qiymətləndirilmə, əks əlaqə

- Turizm infrastrukturu sahəsində elmi tədqiqatları inkişaf etdirir
- Turizmin normativ bazasını işləyib hazırlayır
- Ölkə haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir diyar kimi təsəvvür yaradılması

40 Mədəniyyət və incəsənət komplekslərinin tənzimlənməsində kadr təminatı məsələlərinin həlli prinsiplərinə aiddir

- Təbii şəraitin mövcudluğu və mövcud olmamasından, turizm məqsədi ilə səmərəli və ya qeyri-səmərəli istifadəsindən asılı olaraq turizm siyasətinə təsiri
- Turizm ixtisaslarının və müvafiq təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi, bu sahədə təlim proqramlarının və metodoloji vəsaitlərin hazırlanması
- Beynəlxalq ticarətin genişlənməsi və nəqliyyat vasitələrinin təkmilləşdirilməsi
- Biznes plana alternativ variantların formalaşdırılması, qiymətləndirilməsi
- Tələbatın müəyyən edilməsi, turizm ixtisaslarının və müvafiq təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi, tarixi və mədəniyyət əlaqələrinin metodiki düşünülmüş nümayişi və bu obyektlərlə bağlı hadisələrin nəql edilməsi

41 Ekskursiya zamanı yarımövzunun tamamlanması xüsusiyyətlərinə daxildir

- Qarşıya qoyulan sualın cavablanması ilə hər epizodun kompozisiyasının tamamlanması
- Əsas suallar üzrə yarımövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- Marşrutda təhlükəsizlik və davranış qaydaları üzrə ekskursiyaçıların təlimatlandırılması
- Mövzuda qabardılan hadisələrin və əhvalatın inkişafında iştirak etməsinə cəhd göstərmək
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti

42 Ekskursiyalarda hadisələrin inkişafı zərurətinə daxildir

- Qarşıya qoyulan sualın cavablanması ilə hər epizodun kompozisiyasının tamamlanması
- Ekskursiyanın mənasını daha yüksək həddə çatan kulminasiyaya gətirmək
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Bilik və təcrübə səviyyəsindən, səriştəsindən, pedaqogika və psixologiyanın əsaslarını mənimsəməsi, ekskursiyalara təsir göstərə bilən ən effektiv üsulları seçmək qabiliyyəti
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları

43 Turizmdə ekskursiyalar hansı elementlərin uyğunlaşmasına əsaslanır

- Tədbirlər, onun metodikası, aparılma texnikası, ekskursiyanın müddətinə müəyyən dəyişikliklərin edilməsi
- Qarşıya qoyulan sualın cavablanması ilə hər epizodun kompozisiyasının tamamlanması
- Mövzuda qabardılan hadisələrin və əhvalatın inkişafında iştirak etməsinə cəhd göstərmək
- Bilik və təcrübə səviyyəsindən, səriştəsindən, pedaqogika və psixologiyanın əsaslarını mənimsəməsi, ekskursiyalara təsir göstərə bilən ən effektiv üsulları seçmək qabiliyyəti
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq

44 Gələcək ekskursiyanın məzmunu birbaşa asılıdır

- Bilik və təcrübə səviyyəsindən, səriştəsindən, pedaqogika və psixologiyanın əsaslarını mənimsəməsindən, ekskursiyalara təsir göstərə bilən ən effektiv üsulları seçmək qabiliyyətindən
- Hər bir qrup üçün keçirilən tədbirlər, onun metodikası, aparılma texnikası, ekskursiyanın müddətinə müəyyən dəyişikliklərin edilməsi
- Mövzuda qabardılan hadisələrin və əhvalatın inkişafında iştirak etməsinə cəhd göstərmək
- Qarşıya qoyulan sualın cavablanması ilə hər epizodun kompozisiyasının tamamlanması
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq

45 Ekskursiya materialının mənbəyinin müəyyən edilməsi nəyə əsaslanır

- Hər bir qrup üçün keçirilən tədbirlər, onun metodikası, aparılma texnikası, ekskursiyanın müddətinə müəyyən dəyişikliklərin edilməsi

- Ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələri
- Mövzu üzrə muzey ekspozisiyası və fondlarla tanışlığa
- Xüsusi səlahiyyətli dövlət fondları, yerli hakimiyyət orqanları və qeyri-dövlət turist müəssisələr birləşmələri
- Turizm təşkilatının metodiki kabinetində

46 Turist-ekskursiya fəaliyyətinin idarəçiliyi həyata keçirilir

- Xüsusi səlahiyyətli dövlət fondları, yerli hakimiyyət orqanları və qeyri-dövlət turist müəssisələr birləşmələri
- Mövzu üzrə muzey ekspozisiyası və fondlarla tanışlığa
- Turizm təşkilatının metodiki kabinetində
- Hər bir qrup üçün keçirilən tədbirlər, onun metodikası, aparılma texnikası, ekskursiyanın müddətinə müəyyən dəyişikliklərin edilməsi
- Ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələri

47 Turist-ekskursiya fəaliyyətində regionun inkişafında mədəni tarixi obyektlərə aiddir

- Şəlalələr, mağaralar, dağ landşaftları, nadir bitki və heyvanlar
- Muzeylər, tarixi abidələr, mədəniyyət və memarlıq abidələri
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Xüsusi səlahiyyətli dövlət fondları, yerli hakimiyyət orqanları və qeyri-dövlət turist müəssisələr birləşmələri
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.

48 Turist-ekskursiya fəaliyyətində regionun inkişafında təbii obyektlərə aiddir

- Şəlalələr, mağaralar, dağ landşaftları, nadir bitki və heyvanlar
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Xüsusi səlahiyyətli dövlət fondları, yerli hakimiyyət orqanları və qeyri-dövlət turist müəssisələr birləşmələri
- Muzeylər, tarixi abidələr, mədəniyyət və memarlıq abidələri

49 Dövlət və bələdiyyə orqanların icazəsi ilə ilk növbədə hansı sənədlər hazırlanmalı və müzakirə edilməlidir

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Təbii-rekreasiya sərəvətlərin ehtiyatı haqqında ekspert nəticə
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Zəruri turizm-ekskursiya ehtiyatına malik olmaq

50 Ekskursiya ərazilərinin turist-rekreasiya sənədlərinin hazırlanması işinin sifarişçilərinə aiddir

- Zəruri turizm-ekskursiya ehtiyatına malik olmaq
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək
- Tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Qeyri-dövlət və kommərasiya strukturları
- Konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti

51 Ekskursiya məhsulunun yaradılması göstəricilərinə aiddir

- Bilik və təcrübə səviyyəsindən, səriştəsindən, pedaqogika və psixologiyanın əsaslarını mənimsəməsindən, ekskursiyalara təsir göstərə bilən ən effektiv üsulları seçmək qabiliyyətindən
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.

- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Menecer və ekskursiya bələdçilərinin fəal iştirakını tələb edən mürəkkəb prosesdir
- Hər bir qrup üçün keçirilən tədbirlər, onun metodikası, aparılma texnikası, ekskursiyanın müddətinə müəyyən dəyişikliklərin edilməsi

52 Reproduksiya nədir

- Təsvirlərin (rəsm, çertyoj, şəkil, sənəd və s.) çəkilməsi və çoxaldılması
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Turizm təşkilatının metodiki kabineti
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.

53 Ekskursiya mövzularının sənədləri harada saxlanılır

- Turizm təşkilatının metodiki kabinetində
- Mövzu üzrə muzey ekspozisiyası və fondlarla tanışlıq əsasında
- Birjalarda
- Sərgi və yarmarkalarda
- Xüsusi səlahiyyətli dövlət fondları, yerli hakimiyyət orqanları və qeyri-dövlət turist müəssisələrində

54 Turist-ekskursiya sərgilərinin tutumu parametrlərinə görə necə əsaslandırılır

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Antropoqen yüklənmə və müvafiq yükləmələr
- Zəruri turizm-ekskursiya ehtiyatına malik olmaq

55 Turizmin ərazi təşkilinə aid olmalıdır

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Zəruri turizm-ekskursiya ehtiyatına malik olmaq
- Təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək
- Antropoqen yüklənmə və müvafiq yükləmələr
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları

56 Turizmin sosial-iqtisadi funksiyaları nə ilə şərtləndirilir

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Adaptasiya
- Şəxsiyyətin sosiallaşması
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Zəruri turizm-ekskursiya ehtiyatına malik olmaq

57 Rekreasiya kompleksinin inkişafının əsas istiqamətləri hansı problemləri yaranır

- Kütləvi bədən tərbiyəsi və sağlamlaşdırıcı hərəkətin, peşəkar idmanın vəzifələrinin bölgüsü
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Zəruri turizm-ekskursiya ehtiyatına malik olmaq

58 Kulminasiyanın idarə edici xüsusiyyətlərinə aiddir

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Ekskursiyaçıları obyektə görüşə hazırlamaq
- Zəruri turizm-ekskursiya ehtiyatına malik olmaq
- Özündə xüsusi mənə ağırlığını daşıyır ki, iştirakçıların fəallığının maksimum biruzə verilməsinin mühüm anını tənzimləyir
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti

59 Ekskursiyanın finalı nədir

- Kütləvi bədən tərbiyəsi və sağlamlaşdırıcı hərəkətin, peşəkar idmanın vəzifələrinin bölgüsü
- Kulminasiya
- Şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək, ekskursiyaçının görə bilmədiklərini əlavə etməklə bərpa etmək
- Ekskursiyaçıları obyektə görüşə hazırlamaq
- Obyektin nümayişi

60 Marşrut boyu keçirilən ekskursiyanın məqsədlərinə aiddir

- Kütləvi bədən tərbiyəsi və sağlamlaşdırıcı hərəkətin, peşəkar idmanın vəzifələrinin bölgüsü
- Ekskursiyaçıları obyektə görüşə hazırlamaq
- Şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək, ekskursiyaçının görə bilmədiklərini əlavə etməklə bərpa etmək
- Kulminasiya
- Obyektin nümayişi

61 Turizmdə insan şüuruna təsir edən informasiya növlərinə aiddir

- Sosial, siyasi, elmi, bədii, texniki, iqtisadi və s.
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Biliyin genişlənməsi, şəxsi həyat təcrübəsinə qovuşma, əqidənin formalaşması

62 Ekskursiya bələdçisinin işi hansı proseslərlə sıx əlaqəlidir

- Obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Sosial, siyasi, elmi, bədii, texniki, iqtisadi və s.
- Sosial, psixoloji və pedaqoji
- Şəxsi həyat təcrübəsinə qovuşma, əqidənin formalaşması
- Təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək

63 Ekskursiya bələdçisinin işi hansı prioritetləri müəyyən edir

- Metodikanın spesifikasiyasını
- Yazıçı, şair və mütəfəkkirlər haqqında ədəbi yarımövzular, bu şəxsiyyətlərin həyatı və fəaliyyəti ilə bağlı olan şəhərin təqdimatını
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnməni
- Şəxsi həyat təcrübəsinə qovuşma, əqidənin formalaşması

- İnsanların ekskursiyalarda iştirak etmə səbəblərinin öyrənilməsi

64 Ekskursiya bələdçisinin imkanlarından daha dolğun istifadə etməyə imkan verən göstəricilərə aiddir

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşüra, məqalələrin və s. adları
- İnsanların ekskursiyalarda iştirak etmə səbəblərinin öyrənilməsi
- Obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Ekskursiyaçıların birbaşa ünsiyyətdə olmaq, materialın ixtisaslı ötürülməsi, qarşılıqlı inam və xeyirxahlıq mühitinin yaranması

65 Ekskursiyada məlumatların mənimsənilməsinə fəallıq nədən asılıdır

- Ciddi məntiqə tabe olmaqla, material mövzunun inkişafı nəzərə alınmaqla seçilməsindən
- Mövzu üzrə muzey ekspozisiyası və fondlarla tanışlıqdan
- İnformasiyanın doğru olmasından
- Ekskursiyaçıların marağının yüksək olmasından
- İnsanların ekskursiyalarda iştirak etmə səbəblərinin öyrənilməsindən

66 Ekskursiyanı uğurlu keçirilməsinin mühüm şərtlərinə aiddir

- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşüra, məqalələrin və s. adları
- Ekskursiyaçıların birbaşa ünsiyyətdə olmaq, materialın ixtisaslı ötürülməsi, qarşılıqlı inam və xeyirxahlıq mühitinin yaranması
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Mövzu üzrə muzey ekspozisiyası və fondlarla tanışlıq

67 Ekskursiyanın effektivliyinin əsas şərtlərinə daxildir

- Faktların seçimi
- Ekskursiyaçıların marağının yüksək olması
- İnformasiyanın doğru olması
- İnsanların ekskursiyalarda iştirak etmə səbəblərinin öyrənilməsi
- Şəxsi həyat təcrübəsinə qovuşma, əqidənin formalaşması

68 Ekskursiya məlumatlarının əsasını nə təşkil edir

- Ekskursiya prosisinin planlaşdırılması
- Faktların seçimi
- İnformasiyanın doğru olması
- Şəxsi həyat təcrübəsinə qovuşma, əqidənin formalaşması
- Ekskursiyaçıların marağının yüksək olması

69 İnsanlara bilik çatdırılması və alınan biliyə şəxsi münasibət yaradılması, qəti inamın formalaşdırılması hansı göstəricilərin əsasını təşkil edir

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək
- Ekskursiyaçıların marağının yüksək olması
- Ekskursiya prosisinin planlaşdırılmasını
- İnformasiyanın doğru olması
- Faktların seçimi

70 Ekskursiyanın mövcudluğunu müəyyənləşdirən göstəricilərə aiddir

- Klassifikasiyası əsasında dəqiq müəyyən edilmiş mövzular
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Xüsusi səlahiyyətli dövlət fondları, yerli hakimiyyət orqanları və qeyri-dövlət turist müəssisələr birləşmələri
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti

71 Ekskursiya mövzunun seçilməsi hansı göstəricilərdən asılıdır

- Klassifikasiyası əsasında dəqiq müəyyən edilmiş mövzular
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Tələb və konkret sifariş
- Ekskursiyaların təşkili üzrə xidmətlər, sığorta xidmətləri

72 Ekskursiyada müşahidə və sənədlərə əsaslanma nəyə əsaslanır

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası
- Ekskursiyaların spesifik xüsusiyyətlərinə
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlilinə
- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- Klassifikasiyası əsasında dəqiq müəyyən edilmiş mövzular

73 Ekskursiyada yarım-mövzularla birgə kompozisiya şəklində mənimsənilmə nəyə əsaslanır

- Quruluş tərkib mənaları
- Klassifikasiyası əsasında dəqiq müəyyən edilmiş mövzular
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası
- Düzgün hazırlanmış yarım-mövzuya
- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi

74 Ekskursiyada kompozisiya nəyi əks etdirir

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası
- Klassifikasiyası əsasında dəqiq müəyyən edilmiş mövzular
- Düzgün hazırlanmış yarım-mövzunu
- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- Quruluş tərkib mənalarını

75 Ekskursiyada süjet nəyi əks etdirir

- Düzgün hazırlanmış yarım-mövzunu
- Quruluş tərkib mənalarını
- Mövzu, məzmun mənalarını
- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- Klassifikasiyası əsasında dəqiq müəyyən edilmiş mövzular

76 Turizmdə ekskursiya kompozisiyasına daxil olan elementləri qruplaşdırın

- Klassifikasiyası əsasında dəqiq müəyyən edilmiş mövzular
- Yerli hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti, xüsusi investisiya təşəbbüsünün həvəsləndirilməsi

- Kütləvi bədən tərbiyəsi və sağlamlaşdırıcı hərəkətin, peşəkar idmanın vəzifələrinin bölgüsü
- Marşrutda təhlükəsizlik və davranış qaydaları üzrə ekskursiyaçıların təlimatlandırılması
- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi

77 Turizmdə ekskursiyaların təşkilatı problemlərinə daxildir

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- Klassifikasiyası əsasında dəqiq müəyyən edilmiş mövzular
- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- Marşrutda təhlükəsizlik və davranış qaydaları üzrə ekskursiyaçıların təlimatlandırılması

78 Ekskursiya zamanı ekskursiyaçıların əldə etdiyi məlumatlara aiddir

- Ekskursiyasını hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- İnsanların ekskursiyalarda iştirak etmə səbəblərinin öyrənilməsi
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Bilik, normalar
- Biliyin genişlənməsi, şəxsi həyat təcrübəsinə qovuşma, əqidənin formalaşması

79 Ekskursiya zamanı mövzuya giriş və düşünlənməni müəyyənləşdirən göstəricilərə aiddir

- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- Aydınlıq və lakoniklik
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Ekskursiyasını hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Marşrutda təhlükəsizlik və davranış qaydaları üzrə ekskursiyaçıların təlimatlandırılması

80 Ekskursiyalarda yarım-mövzuların xüsusiyyətlərinə daxildir

- Marşrutda təhlükəsizlik və davranış qaydaları üzrə ekskursiyaçıların təlimatlandırılması
- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- Ciddi məntiqə tabe olmalı, material mövzunun inkişafı nəzərə alınmaqla seçilməlidir
- Kütləvi bədən tərbiyəsi və sağlamlaşdırıcı hərəkətin, peşəkar idmanın vəzifələrinin bölgüsü
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.

81 Ekskursiyalarda əlaqələndirilmənin xüsusiyyətlərinə daxildir

- Hər bir epizod özündən əvvəlki və sonrakı epizodlarla, məna etibarlı ilə məntiqi keçidlərlə
- Ekskursiyasını hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Marşrutda təhlükəsizlik və davranış qaydaları üzrə ekskursiyaçıların təlimatlandırılması
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi xüsusiyyətlərin fəaliyyəti
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.

82 Ekskursiyaçıların iştirakı zamanı psixoloji hazırlıq tələb edən ən yüksək emosional an necə müəyyən olunur

- Marşrutda təhlükəsizlik və davranış qaydaları üzrə ekskursiyaçıların təlimatlandırılması
- Qarşıya qoyulan sualın cavablanması ilə hər epizodun kompozisiyasının tamamlanması
- Əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- Mövzuda qabardılan hadisələrin və əhvalatın inkişafında iştirak etməsinə cəhd göstərmək

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti

83 Ekskursiyaların təşkilində əlavə xidmətlərə aiddir

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Daşınmanın təşkili xidməti, yerləşdirmə, qidalanma
- Mövcud bazardan müştərilərin böyük miqdarını yayındırmaq, yeni xidmət və marşrutların daxil edilməsi, böyük gəlir gətirən turların xüsusi reklamı, kreditlə səyahətin reklamı
- Ekskursiyaların təşkili üzrə xidmətlər, sığorta xidmətləri, gid-tərcüməçi və gidlərin xidməti, yaşama yerində nəqliyyatın təşkil olunması, ləvazimatın, inventarın kirayə xidmətləri, rabitə vasitələri, iaşə
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşürə, məqalələrin və s. adları

84 Ekskursiya bələdçilərinin əsas vəzifələrinə aiddir

- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşürə, məqalələrin və s. adları
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Ekskursiyaların təşkili üzrə xidmətlər, sığorta xidmətləri
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Məlumatlandırma və maarifləndirmə

85 Ekskursiyaların struktur komponentinə aiddir

- Ekskursiyaların təşkili üzrə xidmətlər, sığorta xidmətləri
- Ekskursiya bələdçisi
- Antropoqen yüklənmə və müvafiq yükləmələr
- Ekskursiyaçıları
- Məlumatlandırma və maarifləndirmə

86 Ekskursiyaların obyektinə daxildir

- Ekskursiya bələdçisi
- Ekskursiyaların təşkili üzrə xidmətlər, sığorta xidmətləri
- Antropoqen yüklənmə və müvafiq yükləmələr
- Ekskursiyaçıları
- Məlumatlandırma və maarifləndirmə

87 Ekskursiyaların məqsədləri nəzərdə tutur

- Mənimlənməsinə prosesində korrektə olunaraq, şəxsi sərvətə çevrilməsi
- Ekskursiyaların təşkili üzrə xidmətlər, sığorta xidmətlərinin formalaşması
- Antropoqen yüklənmə və müvafiq yükləmələr
- Daşınmanın təşkili xidməti, yerləşdirmə, qidalanma
- Biliyinin genişlənməsi, şəxsi həyat təcrübəsinə qovuşma, əqidənin formalaşması

88 Ekskursiya metodikasının təsirinin üstünlüyü nədən ibarətdir

- İnsanların ekskursiyalarda iştirak etmə səbəblərinin öyrənilməsi
- Mənimlənməsinə prosesində korrektə olunaraq, şəxsi sərvətə çevrilməsi
- Biliyinin genişlənməsi, şəxsi həyat təcrübəsinə qovuşma, əqidənin formalaşması
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Daşınmanın təşkili xidməti, yerləşdirmə, qidalanma

89 Rekreasiya kompleksinin resurslarına daxildir

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Əhalinin tələbatı strukturu, adambaşına düşən gəlirin səviyyəsində olan fərq, əhalinin mobilliyi
- Mövcud obyektlərinin siyahısı, təbii-müalicə sərvətlərinin vəziyyəti haqqında balneoloji və onların ehtiyatları haqqında ekspert nəticələri
- Turizmin maddi-texniki bazasının vəziyyəti və inkişafını xarakterizə edən göstəricilər
- İnsanın istirahəti, fiziki, estetik, idrak ehtiyaclarının ödənilməsi, insan orqanizminin müalicəsi üçün istifadə edilən təbii və insanın yaratdığı sərvətlər toplusu

90 Rekreasiya kompleksinin formalaşmasında nəzərə alınmalıdır

- Əhalinin yaşlaşması, işləyən qadınların sayının artması, gec ailə qurmaq meylləri, tənha insanların, ailə qurmayanların sayının artması, övladsız ailələrin sayının artması, ödənişli məzuniyyətlərin müddətlərinin artması, ailə gəlirlərinin artması
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiya bələdçisinin bacarığı və təcrübəsi
- Mövcud obyektlərinin siyahısı, təbii-müalicə sərvətlərinin vəziyyəti haqqında balneoloji və onların ehtiyatları haqqında ekspert nəticələri
- Əhalinin tələbatı strukturu, adambaşına düşən gəlirin səviyyəsində olan fərq, əhalinin mobilliyi
- Turizmin maddi-texniki bazasının vəziyyəti və inkişafını xarakterizə edən göstəricilər

91 Rekreasiya potensialının təhlilinə əsaslanır

- Rayonlaşdırmanın sosial, iqtisadi, coğrafi qiymətləndirilməsi və qruplaşdırılması
- Turizmin maddi-texniki bazasının vəziyyəti və inkişafını xarakterizə edən göstəricilər
- Mövcud obyektlərinin siyahısı, təbii-müalicə sərvətlərinin vəziyyəti haqqında balneoloji və onların ehtiyatları haqqında ekspert nəticələri
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Əhalinin tələbatı strukturu, adambaşına düşən gəlirin səviyyəsində olan fərq, əhalinin mobilliyi

92 Alternativ planlaşdırmada ərazinin turist-rekreasiya zonası kimi tanınmasında hansı sənədlər tərtib olunur

- Əhalinin yaşlaşması, işləyən qadınların sayının artması, gec ailə qurmaq meylləri, tənha insanların, ailə qurmayanların sayının artması, övladsız ailələrin sayının artması, ödənişli məzuniyyətlərin müddətlərinin artması, ailə gəlirlərinin artması
- Turizm müəssisələrinin və turizm müəssisələrinin təsnifatı, turizm məhsullarının təhlükəsizliyinin və keyfiyyətinin təmin edilməsi, turizm məhsullarının turist tələbatına uyğunluq parametrlərinin müəyyənləşdirilməsi
- Mövcud obyektlərinin siyahısı, təbii-müalicə sərvətlərinin vəziyyəti haqqında balneoloji və onların ehtiyatları haqqında ekspert nəticələri
- Bir və ya bir neçə unikal təbii müalicəvi sərvətlərə, bu sərvətlərin lazımi ehtiyatına, kurort tikintisi üçün kifayət və münasib sahəyə malik olmalıdır, ekoloji və sanitar-epidemioloji normalara uyğun gəlməlidir
- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması

93 Marşrutlar üzrə ekoturizmin tələblərinə aiddir

- Marketing tədqiqatları, biznes planların əsaslandırılması, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək
- Regionun sosial-iqtisadi rifahını və davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək

- Turkompleks yerləşdiyi regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, ictimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, iqtisadiyyatın maraqları, dövlətin maraqları, əhalinin maraqları, ehtiyatlar
- Təbiət kompleksinə böyük miqdarda, qısa müddətli antropogen rekreasiyanın yüklənməsi, mühüm texnogen təsirlər

94 Turkompleks yerləşdiyi regionun rekreasiya zonalarının inkişafına aiddir

- Regionun sosial-iqtisadi rifahını və davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq
- Əgər qoyulmuş vəsait müəyyən iqtisadi bölmədə mənfəət verirsə təbiəti mühafizə xərclərinin effekti-təbiətin çirkləndirilməsi qarşısının alınması nəticəsinin səmərəliliyini əks etdirir
- Turizm üçün istifadə olunan və bu işlər üçün kompleks təbii rekreasiya sərvətlərinə malik zonalar
- Ekoloji təhlükəsizlik müəyyənləşdirilərkən insanların sağlamlığı, böhranından çıxmaq üçün daha az xərc, bütün maraqları nəzərə alaraq təhlükəsizlik sisteminin aşkarlanması nəzərdə tutulmalıdır
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi

95 Turistik ərazilərdə rekreasiya kompleksinin resurslarına aşağıdakılar aiddir

- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə, əhali gəlirlərinin artması, turizmin ekoloji cəhətdən zərərsiz olması, onun rekreasiyanın bərpasına və dəstəklənməsinə istiqamətlənməsi
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri
- Sağlamlaşdırıcı istirahət üçün yararlı ərazilər, yaşıl turizm, nadir heyvanat və bitki aləmi qorunub saxlanılmış vəhşi təbiət guşələri və s.
- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması
- Fəal istirahətin və asudə vaxtın keçirilməsinin bütün növlərinə əhalinin tələbatı strukturu, adambaşına düşən gəlirin səviyyəsində olan fərqi, əhalinin mobilliyi, müxtəlif demoqrafik qrupların üstün tutduqları digər sosial-iqtisadi amillər

96 Turizm-rekreasiya kompleksinin formalaşması amillərinə aiddir

- Əgər qoyulmuş vəsait müəyyən iqtisadi bölmədə mənfəət verirsə təbiəti mühafizə xərclərinin effekti-təbiətin çirkləndirilməsi qarşısının alınması nəticəsinin səmərəliliyi
- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri
- Ekoloji təhlükəsizlik müəyyənləşdirilərkən insanların sağlamlığı, böhranından çıxmaq üçün daha az xərc, bütün maraqları nəzərə alaraq təhlükəsizlik sisteminin aşkarlanması nəzərdə tutulmalıdır
- Adambaşına düşən gəlirin səviyyəsində olan fərqi, əhalinin mobilliyi, müxtəlif demoqrafik qrupların üstün tutduqları digər sosial-iqtisadi amillər

97 Ekskursiya və səyahətlərin təşkilində turizmin sosial əhəmiyyəti əks etdirir

- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Fəal istirahətin və asudə vaxtın keçirilməsinin bütün növlərinə əhalinin tələbatı strukturu, adambaşına düşən gəlirin səviyyəsində olan fərqi, əhalinin mobilliyi (çevikliyi), müxtəlif demoqrafik qrupların üstün tutduqları digər sosial-iqtisadi amillər
- İnsanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə, əhali gəlirlərinin artması, turizmin ekoloji cəhətdən zərərsiz olması

98 Ekskursiyaların keçirilmə metodikası ibarətdir

- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektinə və hadisələri
- Ayrıca vərəqdə ekskursiyaçıların hərəkət yolu göstərilir, marşrutun başladığı və sonu, baxılan obyektlər, onları müşahidə etmək üçün yerlər, obyektlərə yaxınlaşmaq üçün dayanacaq yerləri
- Müxtəlif məqsədli ekskursiya mövzularının öyrənilməsi zamanı üsul və ifadə, vəzifə və tələblər sistemindən
- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri, yaranma tarixi, mənbələrdən
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları

99 Beynəlxalq turizmdə turist günlərinin say göstəricisi necə müəyyən olunur

- Turist axınlarının say göstəricisinin 12 aya nisbəti ilə
- İnsan resursları ilə
- Turist günlərinin say göstəricisinin 12 aya nisbəti ilə
- Əhalinin tələbatı strukturu, adambaşına düşən gəlirin səviyyəsində olan fərq, əhalinin mobilliyi ilə
- Gələn turistlərin sayı ilə turizm regionunda qalmalarının orta davamlılıq müddətinin toplanması yolu ilə

100 Turist axınları hansı xarakterə malikdir

- Qeyri-müntəzəm
- Optimal
- Proporsional
- Dinamik
- Müntəzəm

101 Turist günlərinin orta aylıq say göstəricisi necə müəyyən olunur

- Turizmin maddi-texniki bazasının vəziyyəti və inkişafını xarakterizə edən göstəricilərlə
- Turist günlərinin say göstəricisinin 12 aya nisbəti ilə
- Əhalinin tələbatı strukturu, adambaşına düşən gəlirin səviyyəsində olan fərq, əhalinin mobilliyi ilə
- Turist günlərinin say göstəricisi ilə
- Turist axınlarının say göstəricisinin 12 aya nisbəti ilə

102 Mövcud regionda turizmin gücünü əks etdirən göstəricilərə aiddir

- Turist günlərinin say göstəricisinin 12 aya nisbəti
- Turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri
- Turist axınlarının say göstəricisinin 12 aya nisbəti ilə
- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri, yaranma tarixi, mənbələr
- Turizmin maddi-texniki bazasının vəziyyəti və inkişafını xarakterizə edən göstəricilər

103 Turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri aşağıdakı parametrləri birləşdirir

- Realizə olunan turizm xidmətlərinin həcmi və ya turizm xidmətlərinin realizə olunmasından əldə edilən gəlirlər, əmək məhsuldarlığı, əmək haqqı ödəmələrinin səviyyəsi
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Mövcud obyektlərinin siyahısı, təbii-müalicə sərvətlərinin vəziyyəti haqqında balneoloji və onların ehtiyatları haqqında ekspert nəticələri
- Əhalinin yaşlaşması, işləyən qadınların sayının artması, gec ailə qurmaq meylləri, tənha insanların, ailə qurmayanların sayının artması, övladsız ailələrin sayının artması, ödənişli məzuniyyətlərin müddətlərinin artması, ailə gəlirlərinin artması
- Turizmin maddi-texniki bazasının vəziyyəti və inkişafını xarakterizə edən göstəricilər

104 Turizmdə iqtisadi fəaliyyətin inkişafını xarakterizə edən göstəricilər necə qruplaşdırılır

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Əhalinin tələbatı strukturu, adambaşına düşən gəlirin səviyyəsində olan fərq, əhalinin mobilliyi
- Əhalinin yaşlaşması, işləyən qadınların sayının artması, gec ailə qurmaq meylləri, tənha insanların, ailə qurmayanların sayının artması, övladsız ailələrin sayının artması, ödənişli məzuniyyətlərin müddətlərinin artması, ailə gəlirlərinin artması
- Mövcud obyektlərinin siyahısı, təbii-müalicə sərəvətlərinin vəziyyəti haqqında balneoloji və onların ehtiyatları haqqında ekspert nəticələri
- Səyahət edən turistlərin sayı, xarici turistlərin turist günlərinin miqdarı, xarici səfərlər zamanı turist xərclərinin ümumi məbləği

105 Alternativ planlaşdırmada dövlət orqanların icazəsi ilə ilk növbədə hansı sənədlər hazırlanmalı və müzakirə edilməlidir

- Ekoloji təhlükəsizlik müəyyənləşdirilərkən insanların sağlamlığı, böhranından çıxmaq üçün daha az xərc, bütün maraqları nəzərə alaraq təhlükəsizlik sisteminin aşkarlanması nəzərdə tutulmalıdır
- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri
- Profil dəyişmə, yerdəyişmə və bağlanması lazım olan təbii-rekreasiya ərazisi hüdudlarında yerləşən sənaye, kənd təsərrüfatı və başqa müəssisələrin siyahısı; ərazinin topoqrafik planı, onların istehsalçıları haqqında məlumatlar
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi

106 Turizmin inkişaf proqramında hökumət qərarların qəbulundan sonra hansı texniki-təşkilati tədbirləri həyata keçirilir

- Əgər qoyulmuş vəsait müəyyən iqtisadi bölmədə mənfəət verirsə təbiəti mühafizə xərclərinin effekti-təbiətin çirkləndirilməsi qarşısının alınması nəticəsinin səmərəliliyini
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Fəal istirahətin və asudə vaxtın keçirilməsinin bütün növlərinə əhalinin tələbatı strukturu
- İstehlak rejimi layihəsinin işlənilməsi, sərəvətlərin müəyyən olunması və vəziyyəti üzərində müşahidənin təşkili, ərazidə əlverişli ekoloji və sanitar-epidemioloji vəziyyətdə saxlamaq, təbiəti qorumaq işləri
- Antropogen yüklənmə - müəyyən zaman müddətində əraziyə gələn turistlərin miqdarı və müvafiq yükləmələr - antropoekoloji normativlər

107 ərazi təşkilinin xüsusiyyətlərinə daxildir

- Təbii müalicəvi sərəvətlərin lazımı ehtiyatına malik olmalıdır, kurort tikintisi üçün kifayət və münasib sahəyə malik olmalıdır, ekoloji və sanitar-epidemioloji normalara uyğun gəlməlidir, digər texniki təchizat mənbələrinə malik olmalıdır
- Ekoloji təhlükəsizlik müəyyənləşdirilərkən insanların sağlamlığı, böhranından çıxmaq üçün daha az xərc, bütün maraqları nəzərə alaraq təhlükəsizlik sisteminin aşkarlanması nəzərdə tutulmalıdır
- Fəal istirahətin və asudə vaxtın keçirilməsinin bütün növlərinə əhalinin tələbatı strukturu
- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə, əhali gəlirlərinin artması, turizmin ekoloji cəhətdən zərərsiz olması, onun rekreasiyanın bərpasına və dəstəklənməsinə istiqamətlənməsi
- Antropogen yüklənmə - müəyyən zaman müddətində əraziyə gələn turistlərin miqdarı və müvafiq yükləmələr - antropoekoloji normativlər

108 Turizm sənayesinin yüksək inkişaf etdirilməsində, ekskursiyaların həyata keçirilməsində şəhər və şəhərlərarası əlaqələrinin optimallaşdırılmasının zəruri amillərinə aiddir

- Ekskursiya təşkilatçıları və ya turagentlər

- Nəqliyyat
- Otellər
- Sərnişinlər
- Ekskursiya müəssisələri

109 Turist-rekreasiya imkanlarının qiymətləndirilməsi amillərinə aiddir

- Əhalinin əsas kütləsinin yaşayış səviyyəsi, yəni turizmin iqtisadi əlverişliliyi, vətəndaşların ölkə daxilində və bütün dünya üzrə xarici səyahətlərinə imkan verən, sosial azadlıq və hüquqlarının olması, beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması
- Əyləncə və intellektual funksiyalar, şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdin yorğunluq hissindən azad olması
- Otellərin keyfiyyət standartları, qida və xidmət sahələrinin təşkili, operativ nəqliyyat və rabitə, şəxsi təhlükəsizliyin təminatı və regionun stabilliyi, beynəlxalq prestij, mədəni-tarixi atmosfer
- Əgər qoyulmuş vəsait müəyyən iqtisadi bölmədə mənfəət verirsə təbiəti mühafizə xərclərinin effekti-təbiətin çirkləndirilməsinin qarşısının alınması
- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə

110 Rekreasiya sərvətlərinin normativlərinin qiymətləndirilməsinə aiddir

- Ekoloji təhlükəsizlik müəyyənləşdirilərkən insanların sağlamlığı, böhranından çıxmaq üçün daha az xərc, bütün maraqları nəzərə alaraq təhlükəsizlik sisteminin aşkarlanması nəzərdə tutulmalıdır
- Dövlət meşə fondu ərazilərinin bir hissəsində qoz meyvəli ağac cinslərindən ibarət meşə-bağ, bağ və plantasiya, qısa qırma dövriyyəli məqsədli plantasiya salınması
- Antropogen yüklənmə
- Əyləncə və intellektual funksiyalar, şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdin yorğunluq hissindən azad olması
- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə, əhali gəlirlərinin artması, turizmin ekoloji cəhətdən zərərsiz olması

111 Turizm subregionlarında dövlət dəstəyi hansı amillərlə müəyyən olunur

- Turizmdə kiçik və orta biznesin xarakterik cəhətləri
- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində iqtisadi münasibətlər
- İdarəetmədə iqtisadi-inzibati və sosial-psixoloji münasibətlər
- Turizmdə marketinq xidmətlərinin təşkili
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernizasiyası və infrastrukturun inkişafı, turizm kadrlarının inkişafı

112 Subregionlarında investisiya siyasəti necə qruplaşdırılır

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Mühüm əhəmiyyət kəsb etməklə yanaşı, qarşılıqlı əlaqələrin təmin edilməsi və uyğunsuzluqlara yol verilməməsi üçün yeganə yoldur
- Mövcud məhsulun turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, yeni şirkətlər təsis etməklə turizm fəaliyyətinin genişləndirilməsi
- Kütləvi bədən tərbiyəsi və sağlamlaşdırıcı hərəkətin, peşəkar idmanın vəzifələrinin bölgüsü
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiya bələdçisinin bacarığı və təcrübəsi

113 Ekskursiyanın effektivliyi asılıdır

- Mövcud məhsulun turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, yeni şirkətlər təsis etməklə turizm fəaliyyətinin genişləndirilməsi
- Keçirilmə texnikasından, metodika və keçirilmə texnikasının əlaqəsindən

- Ekskursiyanın bütövlükdə və ayrı-ayrı yarımövzlərin açıqlamasına ayrılan vaxta riayət edilməsi
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiya bələdçisinin bacarığı və təcrübəsi

114 Ekskursiyanın keçirilməsi üzrə tələblərə daxildir

- Bələdçinin ekskursiyaçılarla tanış olması, obyektin ətrafında ekskursiyçıların düzgün yerləşdirilməsi, ekskursiyanın bütövlükdə və ayrı-ayrı yarımövzlərin açıqlamasına ayrılan vaxta riayət edilməsi, ekskursiyaçıların suallarına cavab verilməsi və s.
- Ekskursiyanın bütövlükdə və ayrı-ayrı yarımövzlərin açıqlamasına ayrılan vaxta riayət edilməsi
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Keçirilmə metodikası, ekskursiya bələdçisi tərəfindən obyektlərin nümayiş etdirilməsi, bu obyektlərə ekskursiyaçıların baxışının təşkili
- Ekskursiya bələdçisi nəqliyyat vasitəsinə daxil olarkən ekskursiyaçılarla tanış olur, ekskursiya iştirakçılarını təmsil etdiyi ekskursiya müəssisəsi adından salamlayır, özünü və sürücünü təqdim edir

115 Ekskursiya bələdçisinin ekskursiyaçılarla tanış olması mərhələsinin ardıcılığı

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Bələdçinin ekskursiyaçılarla tanış olması, obyektin ətrafında ekskursiyçıların düzgün yerləşdirilməsi, ekskursiyanın bütövlükdə və ayrı-ayrı yarımövzlərin açıqlamasına ayrılan vaxta riayət edilməsi, ekskursiyaçıların suallarına cavab verilməsi və s.
- Ekskursiya bələdçisi nəqliyyat vasitəsinə daxil olarkən ekskursiyaçılarla tanış olur, ekskursiya iştirakçılarını təmsil etdiyi ekskursiya müəssisəsi adından salamlayır, özünü və sürücünü təqdim edir
- Marşrutda təhlükəsizlik və davranış qaydaları üzrə ekskursiyaçıların təlimatlandırılması
- Keçirilmə metodikası, ekskursiya bələdçisi tərəfindən obyektlərin nümayiş etdirilməsi, bu obyektlərə ekskursiyaçıların baxışının təşkili

116 Ekskursiya işinin düzgün təşkili mərhələlərinə aiddir

- Ekskursiyaçıların suallarına cavab verilməsi
- Əvvəlcədən hazırlıq işləri görülməlidir
- Ekskursiya təşkilatçıları və ya turagentlər ekskursiya prosesində bu işləri təşkil edirlər
- Ekskursiyaçıların düzgün yerləşdirilməsi
- Ekskursiyçılarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrasına xüsusi diqqət yetirməlidir

117 Turizmin iqtisadi aspektləri hansı əsaslarla formalaşır

- Qiymət və tariflər
- Turməhsul istehsalı və istehlak
- Ekskursiya obyektinin təsviri xarakteristikası və təhlili
- Ekskursiya təşkilatçıları və ya turagentlər
- Tələbat və istehlak

118 Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi necə xarakterizə olunur

- Nəqliyyatın işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və ekskursiyaların həyata keçirilməsi ilə ölçülür
- Nəqliyyatın işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və zaman-sərnişinlə ölçülür
- Nəqliyyatın işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və zaman-kilometrlə ölçülür
- Nəqliyyatın işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və sərnişin-kilometrlə ölçülür
- Nəqliyyatın işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və məsafə -kilometrlə ölçülür

119 Bələdçinin danışıqında hansı məsələlər əks olunur

- Nümayiş zamanı, dayanacaq nöqtələrinin düzgün seçilməsi, əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq
- Şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiya bələdçisinin bacarığı və təcrübəsi, ekskursiyaçıların hazırlıq dərəcəsi
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi

120 Ekskursiya bələdçisinin danışıqına tələblərə aiddir

- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi
- Nitq əlaqəsi, məntiq, yığcamlıq, inandırıcılıq, ifadə sadəliyi, fikir tamamlığı, nümayişlə əlaqəlilik, elmilik, süjet, konkretlik
- Ekskursiya bələdçisinin suallarına ekskursiyaçıları cavab verir, izah etmə zamanı əmələ gələn suallara ekskursiya bələdçisi özü cavab verir, ekskursiyaçıların diqqətini artırmaq və onları fəallaşdırmaq məqsədilə verilən ritorik suallar, ekskursiya iştirakçıları tərəfindən mövzu üzrə verilən suallar
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiya bələdçisinin bacarığı və təcrübəsi

121 Konkret ekskursiya metodikasına aiddir

- Ekskursiya bələdçisinin suallarına ekskursiyaçıları cavab verir, izah etmə zamanı əmələ gələn suallara ekskursiya bələdçisi özü cavab verir, ekskursiyaçıların diqqətini artırmaq və onları fəallaşdırmaq məqsədilə verilən ritorik suallar, ekskursiya iştirakçıları tərəfindən mövzu üzrə verilən suallar
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiya bələdçisinin bacarığı və təcrübəsi
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi
- Obyektlərin nümayiş etdirilməsi, bu obyektlərə ekskursiyaçıların baxışının təşkili, nümayiş və danışıq metodikasının müəyyən üsullarından istifadə edilməsindən ibarət fəaliyyət proqramıdır

122 Təcrübədə suallar təsnifatı necə qruplaşdırılır

- Ekskursiya bələdçisi tərəfindən obyektlərin nümayiş etdirilməsi, bu obyektlərə ekskursiyaçıların baxışının təşkili, nümayiş və danışıq metodikasının müəyyən üsullarından istifadə edilməsindən ibarət fəaliyyət proqramıdır
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- İnsanlar tərəfindən ekskursiya zamanı eşitdiklərinin və gördüklərinin, faktiki materialın yadda saxlanması, həmçinin nəticə çıxarılması və ekskursiyaçılara qısa müddətli istirahətin verilməsi üçün istifadə olunur
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi
- İzah etmə zamanı suallara ekskursiya bələdçisi özü cavab verir, ekskursiyaçıların diqqətini artırmaq və onları fəallaşdırmaq məqsədilə verilən ritorik suallar, ekskursiya iştirakçıları tərəfindən mövzu üzrə verilən suallar

123 Turizmdə fasilələrin rolu və vəzifələrinə aiddir

- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi
- Ekskursiya bələdçisinin suallarına ekskursiyaçıları cavab verir, izah etmə zamanı əmələ gələn suallara ekskursiya bələdçisi özü cavab verir

- Ekskursiya zamanı eşitdiklərinin və gördüklərinin, faktiki materialın yadda saxlanması, həmçinin nəticə çıxarılması və ekskursiyaçılarına qısa müddətli istirahətin verilməsi üçün istifadə olunur
- İstehlakçılara və xidmətin satışı ilə məşğul olan firmalara turizm təklifini geniş həcmdə istiqamətləndirməyə yardım etməkdir
- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri

124 Turməhsulun irəliləməsinin növləri necə qruplaşdırılır

- İxtisaslaşdırılmış turizm sərgilərində iştirak etmək
- Əmək haqqı, gəlirlər, əmək bazarı, məşğulluq, kadr hazırlığı, vergilər, sosial təminat, sosial müdafiə, mənzil siyasəti, yığının qorunması
- İstehsal və istehlakın tarazlığı, dinamikası və artım sürəti
- Məşğuliyyət quruluşu, əmtəə təklifi, əhali gəlirləri, xidmət sahələrinin inkişafı və strukturu, əhalinin demoqrafik tərkibi
- Hər hansı fəaliyyətdən, mülkiyyətdən, vergilər və gömrük rüsumları

125 Sərgilərdə reklam fəaliyyətinin əsas məqsədlərinə aiddir

- Ekskursiyada açıqlanan əsas suallar üzrə yarımövzlər, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsidir
- Fotoşəkillər, sxemlər, xəritələr, çertyojlar, rəsmlər, sənədlərin surəti, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulun nümunələri, digər əyani vasitələr
- Xidmət satışı ilə məşğul olan firmalara turizm təklifini geniş həcmdə istiqamətləndirməyə yardım etmək
- Ekskursiyaçıların diqqətini artırmaq və onları fəallaşdırmaq məqsədilə verilən ritorik suallar, ekskursiya iştirakçıları tərəfindən mövzu üzrə verilən suallar
- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr

126 Turizm marşrutuna daxil olan obyektlərin pasportuna daxildir

- Ekskursiyada açıqlanan əsas suallar üzrə yarımövzlər, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsidir
- Fotoşəkillər, sxemlər, xəritələr, çertyojlar, rəsmlər, sənədlərin surəti, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulun nümunələri, digər əyani vasitələr
- İstehlakçılara və xidmətin satışı ilə məşğul olan firmalara turizm təklifini geniş həcmdə istiqamətləndirməyə yardım etməkdir
- Ekskursiyaçıların diqqətini artırmaq və onları fəallaşdırmaq məqsədilə verilən ritorik suallar, ekskursiya iştirakçıları tərəfindən verilən suallar
- Məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri, yaranma tarixi, mənbələr

127 Turizmdə ekskursiya bələdcisinin portfeli nə aiddir

- Ekskursiyada açıqlanan əsas suallar üzrə yarımövzlər, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsidir
- Çertyojlar, rəsmlər, sənədlərin surəti, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulun nümunələri, fotoşəkillər, sxemlər, xəritələr
- Sənədlərin surəti, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulun nümunələri, istehlakçılara və xidmətin satışı ilə məşğul olan firmalara turizm təklifini geniş həcmdə istiqamətləndirmə
- Ekskursiya bələdcisinin suallarına ekskursiyaçıları cavab verir, izah etmə zamanı əmələ gələn suallara ekskursiya bələdcisi özü cavab verir, ekskursiyaçıların diqqətini artırmaq və onları fəallaşdırmaq məqsədilə verilən ritorik suallar, ekskursiya iştirakçıları tərəfindən mövzu üzrə verilən suallar
- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri

128 Müxtəlif ekskursiyaçı qrupları üçün tədris işinin hansı formaları mövcuddur

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Ekskursiya-nümayiş, ekskursiya-dərs, tədris ekskursiyası, sınaq ekskursiyası, nümunə ekskursiyaları, reklam məqsədli ekskursiya
- Ekskursiya-kütləvi gəzinti, ekskursiya-gəzinti, ekskursiya-mühazirə, ekskursiya-konsert, ekskursiya-tamaşa
- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü

- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq, müasir memarlıq nümunələrinin nümayişi, yeni tikintilər üzrə

129 Struktur komponentlərinə görə ekskursiyalara aiddir

- Bələdçi və ekskursiyaçı
- Ekskursiya bələdçisi, tələbə-müəllim heyətinin işguzarlığı və ekskursiyaçı
- Müəllim və tələbə
- Sahibkar və işçi heyət
- Sahibkar, ekskursiya bələdçisi və ekskursiyaçı

130 Ekskursiyanın effektivliyinin əsas şərtləri kimi qəbul edilir

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Ekskursiyada açıqlanan əsas suallar üzrə yarımövzlər, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsidir
- Verilən informasiyanın doğru olması
- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq, müasir memarlıq nümunələrinin nümayişi, yeni tikintilər üzrə
- Sahibkar, ekskursiya bələdçisi və ekskursiyaçı

131 Ekskursiyada kompozisiya nəyi əks etdirir

- Mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi, ekskursiya materialının mənbəyinin müəyyən edilməsi, ekskursiya obyektlərinin seçilməsi və öyrənilməsi, ekskursiya marşurunun tərtib olunması
- Ekskursiyanı məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi, ekskursiya materialının mənbəyinin müəyyən edilməsi, ekskursiya obyektlərinin seçilməsi və öyrənilməsidir
- Informasiyanın doğru olması
- Ekskursiya zamanı hadisə və əhvalatlar haqqında danışığın ən gərgin nöqtəsi, anıdır
- Açıqlanan əsas suallar üzrə yarımövzlər, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsidir

132 Ekskursiyada kulminasiya nəyi əks etdirir

- Hadisə və əhvalatlar haqqında danışığın ən gərgin nöqtəsidir
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsidir
- Mövzu üzrə ədəbiyyatın siyahısı, marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdçilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdçisinin portfelini», mövzu üzrə metodiki işləmələr, ekskursiya materialları, müəyyən mövzu üzrə ekskursiyanı aparılmasına icazə verilən bələdçilərin siyahısıdır
- Ekskursiyanı məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi, ekskursiya materialının mənbəyinin müəyyən edilməsi, ekskursiya obyektlərinin seçilməsi və öyrənilməsidir
- Ekskursiyada açıqlanan əsas suallar üzrə yarımövzlər, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsidir

133 Ekskursiyaların hazırlanma mərhələlərinə aid olan göstəriciləri sadalayın

- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bildikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsidir
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi
- Mövzu üzrə ədəbiyyatın siyahısı, marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdçilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdçisinin portfelini», mövzu üzrə metodiki işləmələr, ekskursiya materialları, müəyyən mövzu üzrə ekskursiyanı aparılmasına icazə verilən bələdçilərin siyahısı

- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq

134 Ekskursiya mövzularının hazırlanması sənədlərinə daxildir

- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdcisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdcisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsidir
- Marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdcilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfelini»
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq
- Ekskursiyanın məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, biblioqrafiyanı tərtib edilməsi, ekskursiya materialının mənbəyinin müəyyən edilməsi

135 Səyahətlər hansı elementlərin uyğunlaşmasına əsaslanır

- Nümayiş zamanı, dayanacaq nöqtələrinin düzgün seçilməsi, əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı
- Mövzu üzrə ədəbiyyatın siyahısı, marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdcilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfelini», mövzu üzrə metodiki işləmələr, ekskursiya materialları, müəyyən mövzu üzrə ekskursiyanı aparılmasına icazə verilən bələdcilərin siyahısı
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Obyektlərin nümayişi və danışıq
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdcisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdcisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi

136 Nümayiş hansı elementlərə əsaslanır

- Nümayiş zamanı, dayanacaq nöqtələrinin düzgün seçilməsi, əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı
- Mövzu üzrə ədəbiyyatın siyahısı, marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdcilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfelini»
- Obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdcisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdcisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdcisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdcisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi

137 Nümayiş üçün əsas şərtlər necə təsnifləşdirilir

- Nümayiş zamanı, dayanacaq nöqtələrinin düzgün seçilməsi, əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı
- Əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı, obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət imkanının olması
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdcisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdcisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi

138 Turizmdə ekskursiyaların təsnifatı hansı göstəricilərə əsasən aparılır

- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqi, hərəkət fəallığı, məkdaşların gəlirin artırılmasında maraqlı olması, firmanın gündəlik işinin təşkili, yekun gəlirin əldə olunması
- Xidmətlər paketi rekvizitləri, turist yollarının qiymətləri
- Hərəkət üsuluna, müddətinə, keçirilmə üsuluna, məzmununa, iştirakçıların tərkibinə və sayına, keçirildiyi yerə

- Kütləvi informasiya vasitələri, çap reklam nəşrləri, kino və video reklam, küçə reklamı, suvenirilər, sərgilər, birjalar, yarmarkalar
- Xidmət, satış, reklam, marketing, tələbin öyrənilməsi

139 Turizmdə ekskursiyalar hansı məqsədləri daşıyır

- Turizm xidməti və məhsullarının xarici və daxili turistlərə satışından, turizm müəssisələri üçün turizm məhsulları və avadanlığının ixracından, turistlərin getdikləri ölkələrdə daxili və beynəlxalq nəqliyyat xərcləri, sənayesində xarici investisiya qoyuluşu
- Respublikada yeni tikilmiş istirahət və turizm komplekslərinə qoyulmuş investisiyaların orta məbləği
- Təbiəti mühafizə etmək, tarixi-mədəni arxitektura abidələrini qorumaq hissləri aşılamaq, topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasa, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Xarici turistlərə xidmət etmək imkanı olan müəssisələrdə qiymətlərin baha olması, müharibə şəraiti, xarici turistlərin cəlb olunması üçün müasir regional sosial infrastruktur sahələrin yaradılmaması
- Mövcud bazardan müştərilərin böyük miqdarını yayındırmaq, yeni xidmət və marşrutların daxil edilməsi, böyük gəlir gətirən turların xüsusi reklamı, kreditlə səyahətin reklamı

140 Turizmdə ekskursiyaya çıxarkən ekskursiya iştirakçılarının lazımı tədbirlərinə aiddir

- Nəqliyyat şirkətləri, yerləşmə vasitələri, qidalanma müəssisələri, pərakəndə satış vasitəçiləri, idxal-ixrac və rəqabət elementləri
- Turist tələbi qiymət, idxal-ixrac və rəqabət elementləri
- Səfərə çıxarkən mütləq rahat paltar, ilk tibbi yardım çantası götürmək, idman kostyumu və yastıdaban ayaqqabı geymək, qan təzyiqini yoxlatmaq, fotoaparat, binokl, tranzistr, kompas götürmək
- Təbiət, sosial-iqtisadi, turizm sənayesinin maddi bazası, istirahət yerlərinin infrastrukturunu, turizm təklifi
- Turizm xidmətləri tədarükçüləri, turoperatorlar, idxal-ixrac və rəqabət elementləri

141 Turizmdə tematik ekskursiyalara aşağıdakılar daxildir

- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq, müasir memarlıq nümunələrinin nümayişi, yeni tikintilər üzrə
- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii.
- Sənətsünaslıq, ədəbiyyat, təbiətsünaslıq (ekoloji), memarlıq-şəhərsalma ekskursiyaları, tarixi, istehsalat
- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü

142 Tarixi ekskursiyalar hansı yarımqruplara bölünür

- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii.
- Maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji
- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq, müasir memarlıq nümunələrinin nümayişi, yeni tikintilər üzrə
- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü

143 Turizmdə istehsalat ekskursiyalarına aiddir

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq, müasir memarlıq nümunələrinin nümayişi, yeni tikintilər üzrə
- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları
- İstehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü, istehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi

- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii

144 Turizmdə sənətşünaslıq ekskursiyalarına daxildir

- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü
- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq, müasir memarlıq nümunələrinin nümayişi, yeni tikintilər üzrə
- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii.
- İncəsənət xadimlərinin həyat və yaradıcılığı ilə bağlı yerlər, rəsm qalereyası və sərgi zallarına, muzeylərə, rəsam və heykəttaraşların emalatxanalarına

145 Turizmdə ədəbiyyat ekskursiyalarına daxildir

- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü
- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq, müasir memarlıq nümunələrinin nümayişi, yeni tikintilər üzrə
- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları
- Milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii, ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi
- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün

146 Turizmdə memarlıq şəhərsalma ekskursiyalarına daxildir

- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları
- Memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq
- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii.
- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü

147 Turistlərin tərkibinə və sayına görə ekskursiyalar aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir

- Qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii.
- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün

148 Ekskursiyalar keçirilmə üsuluna görə necə qruplaşdırılır

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Ekskursiya-konsultasiya, ekskursiya-nümayiş, ekskursiya-dərs, tədris ekskursiyası, sınaq ekskursiyası, nümunə ekskursiyaları, reklam məqsədli ekskursiya
- Ekskursiya-konsert, ekskursiya-tamaşa, ekskursiya-kütləvi gəzinti, ekskursiya-gəzinti, ekskursiya-mühazirə
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii.

149 Tapşırıqların əlavə edildiyi haqq-hesab cədvəli kim tərəfindən imzalanır

- Ekskursiya rəhbəri tərəfindən və müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirilmiş işin yoxlanması məqsədilə ekskursiyalar şöbəsinə təqdim edilir
- Tapşırıqların, onlarda göstərilmiş qiymətlərin düzgün doldurulması, haqq-hesab cədvəlinin düzgün tərtib olunması, əmək haqqının hesablanması və onu ekskursiya növləri üzrə bölüşdürmək
- Turist və ekskursantların tələbatını ödəmək və bu fəaliyyət nəticəsində gəlir əldə etmək
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

150 Ekskursiya xidmətinin təşkilində mühasibin vəzifələrinə aiddir

- Turist və ekskursantların tələbatını ödəmək və bu fəaliyyət nəticəsində gəlir əldə etmək
- Tapşırıqların, onlarda göstərilmiş qiymətlərin düzgün doldurulması, haqq-hesab cədvəlinin düzgün tərtib olunması, əmək haqqının hesablanması və onu ekskursiya növləri üzrə bölüşdürmək
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

151 Turist təşkilatında dispetçer xidmətinin vəzifələrinə aiddir

- Hər hansı ekskursiyanın nəinki təyin olunmuş gündə, həm də ekskursiya sifarişçisi ilə razılaşdırılan dəqiq vaxtda keçirilməsini təmin etmək
- Dərnək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Müqayisəli təhlil, makroiqtisadi göstəricilər, turizmin maliyyə potensialı, əmək ehtiyatları, gəlirlər və mənfəət, rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

152 Planlı ekskursiyalar necə bölüşdürülür

- İllik
- Vaxtaşırı və illik
- Mövsümi
- Vaxtaşırı
- Aylar və günlər üzrə

153 Planlı ekskursiyalar hansı məqsədlə həyata keçirilir

- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Müqayisəli təhlil, makroiqtisadi göstəricilər, turizmin maliyyə potensialı, əmək ehtiyatları, gəlirlər və mənfəət, rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Maliyyələşmənin təşkilati formasının seçilməsi və qiymətləndirilməsi, maliyyə mənbəyi strukturunun müəyyənləşməsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

154 Ekskursiyaların keçirilməsi üçün ekskursiya rəhbərlərinin təyin olunmasını kim həyata keçirir

- Dispetçer
- Tərcüməçilər
- Gidlər
- Turistlər

- Ekskursiya təşkilatçısı

155 Dispetçer jurnalının bütün sütunlarının düzgün doldurulması nəyə xidmət edir

- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Müqayisəli təhlil, makroiqtisadi göstəricilər, turizmin maliyyə potensialı, əmək ehtiyatları, gəlirlər və mənfəət, rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi
- Maliyyələşmənin təşkilati formasının seçilməsi və qiymətləndirilməsi, maliyyə mənbəyi strukturunun müəyyənlişməsi
- Ekskursiyaların təşkili işinin nizamlanmasında, ekskursiya rəhbərlərinin əməyinin daha yaxşı təşkil olunmasına
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

156 Dispetçer jurnalında məcburi qeydiyyatla salınmalı göstəricilərə aiddir

- Ekskursiya rəhbəri tərəfindən turist təşkilatlarının mühasibatlığına ödənmə məqsədilə təqdim edilən bütün yol vərəqələri
- Müqayisəli təhlil, makroiqtisadi göstəricilər, turizmin maliyyə potensialı, əmək ehtiyatları, gəlirlər və mənfəət, rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi
- Keyfiyyətli xidmət göstərilməsi, daimi müştərilərin əldə edilməsi, davamlı maliyyə və turizm xidməti bazarında rəqabətə davamlı mövqeyinin təmin edilməsi, təkrar istehsal və inkişaf
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

157 Ekskursiya rəhbərlərinin əməyi necə ödənilir

- Keçirilmiş ekskursiyaların qeydiyyatı əsasında
- Təqdim edilən yol vərəqələri əsasında
- Günəmuzd formasında
- İşəmuzd qaydası ilə
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaqla

158 Putyovkanın surəti nə üçün lazımdır

- Sifarişçinin günahı üzündən baş tutmayan ekskursiyaya görə ödənilmiş pulların geri qaytarılması üçün
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Keçirilmiş ekskursiyaların qeydiyyatını aparmaq üçün
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- Putyovkanın sifarişçiyə verilən birinci vərəqinin arxa tərəfindəki qaydalara əsasən

159 Putyovkanın sifarişçiyə verilən birinci vərəqinin arxa tərəfində hansı qaydalar qeyd olunur

- Sifarişçinin günahı üzündən baş tutmayan ekskursiyaya görə ödənilmiş pullar geri qaytarılmır, qrup ekskursiyaya gecikməməlidir
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Keçirilmiş ekskursiyaların qeydiyyatını aparmaq üçün
- Ekskursiyanın keçirilməsinə yol vərəqəsini yazan işçinin imzası və ekskursiya idarəsinin möhürü olmadığı halda
- Keçirilən ekskursiyaların dəqiq qeydiyyatını aparmağa, onları turist təşkilatı tərəfindən ekskursiya rəhbərinə vaxtılı vaxtında, tam ödənilməsinə

160 Ekskursiyanın keçirilməsi üçün verilən vahid yol vərəqəsi nəyə zəmanət verir

- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- Keçirilən ekskursiyaların dəqiq qeydiyyatını aparmağa, onları turist təşkilatı tərəfindən ekskursiya rəhbərinə vaxtılı vaxtında, tam ödənilməsinə

- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Sifarişçinin günahı üzündən baş tutmayan ekskursiyaya görə ödənilmiş pullar geri qaytarılmır, qrup ekskursiyaya gecikməməlidir

161 Yol vərəqəsi nə vaxt etibarsız sayılır

- Sərf olunmuş iş saatlarının hesablanması və aynq əmək haqqının hesablanması üçün haqq-hesab cədvəli tapşırıqlarla birgə istifadə olunur
- Keçirilən ekskursiyaların dəqiq qeydiyyatını aparmağa, onları turist təşkilatı tərəfindən ekskursiya rəhbərinə vaxtılı vaxtında, tam ödənilməsinə
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ekskursiyanın keçirilməsinə yol vərəqəsini yazan işçinin imzası və ekskursiya idarəsinin möhürü olmadığı halda
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

162 Tapşırıq-yol vərəqələrinə əsasən ekskursiya rəhbərinin vəzifələrinə daxildir

- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək
- Turist təşkilatının sərəncamına uyğun olaraq ayda bir-iki dəfə haqq-hesab cədvəlinin birinci hissəsini şəxsən doldurur
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- Sərf olunmuş iş saatlarının hesablanması və aynq əmək haqqının hesablanması üçün haqq-hesab cədvəli tapşırıqlarla birgə istifadə olunur

163 Ekskursiyaların müşayiət olunması fakturalarına aiddir

- Sərf olunmuş iş saatlarının hesablanması və aynq əmək haqqının hesablanması üçün haqq-hesab cədvəli tapşırıqlarla birgə istifadə olunur
- Tapşırıqların, onlarda göstərilmiş qiymətlərin düzgün doldurulması, haqq-hesab cədvəlinin düzgün tərtib olunması, əmək haqqının hesablanması və onu ekskursiya növləri üzrə bölüşdürmək
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək
- Ekskursiya rəhbəri tərəfindən və müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirilmiş işin yoxlanması məqsədilə ekskursiyalar şöbəsinə təqdim edilir
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi

164 Turist və ekskursantlara ekskursiya xidmətinin təşkilini və keçirilməsini kim həyata keçirir

- Turist firmaları və ya təşkilatları
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- Proqram çərçivəsində turistlərə göstərilən xidmət şəklində
- Turist və ekskursantların tələbatını ödəmək və bu fəaliyyət nəticəsində gəlir əldə etmək
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi

165 Ekskursantlara göstərilən ekskursiyalar xidmət şəklində necə təsnifləşdirilir

- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Mükəmməl və cəlbedici ekskursiya proqramı olmadığı
- Turist və ekskursantların tələbatını ödəmək və bu fəaliyyət nəticəsində gəlir əldə etmək
- Proqram çərçivəsində turistlərə göstərilən xidmət şəklində
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq

166 Daxili və xarici turizmin inkişafı nə vaxt mümkün deyil

- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- Proqram çərçivəsində turistlərə göstərilən xidmət şəklində
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Mükəmməl və cəlbedici ekskursiya proqramı olmadıqda

167 Ekskursiya xidmətinin əsas məqsədlərinə daxildir

- Turist və ekskursantların tələbatını ödəmək və bu fəaliyyət nəticəsində gəlir əldə etmək
- Turda iştirak edən turistlərin peşə marağına uyğun olaraq istehsalat müəssisələrinə və ya obyektlərinə ekskursiya
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Turistlər üçün zəruri olan informasiya bolluğunu, şəhərlərin keçmişi və indiki tarixi haqqında şərhləri

168 İşgüzar turların proqramına daxil edilir

- Şəhər üzrə icmal ekskursiya, muzey, rəsm qalereyası və digər görməli yerlər
- Proqram üzrə bir neçə şəhəri və ya yaşayış məntəqəsini gəzməyi nəzərdə tutmaqla, turun tematikasına uyğun ekskursiya seçilməsi
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Turist və ekskursantların tələbatını ödəmək və bu fəaliyyət nəticəsində gəlir əldə etmək
- Turda iştirak edən turistlərin peşə marağına uyğun olaraq istehsalat müəssisələrinə və ya obyektlərinə ekskursiya

169 Tanışlıq və öyrənmək turlarına daxil edilir

- Proqram üzrə bir neçə şəhəri və ya yaşayış məntəqəsini gəzməyi nəzərdə tutmaqla, turun tematikasına uyğun ekskursiya seçilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək
- Turda iştirak edən turistlərin peşə marağına uyğun olaraq istehsalat müəssisələrinə və ya obyektlərinə ekskursiya
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Şəhər üzrə icmal ekskursiya, muzey, rəsm qalereyası və digər görməli yerlər

170 Planı ekskursiyalara daxil edilir

- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək
- Proqram üzrə bir neçə şəhəri və ya yaşayış məntəqəsini gəzməyi nəzərdə tutmaqla, turun tematikasına uyğun ekskursiya seçilməsi
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Turda iştirak edən turistlərin peşə marağına uyğun olaraq istehsalat müəssisələrinə və ya obyektlərinə ekskursiya
- Şəhər üzrə icmal ekskursiya, muzey, rəsm qalereyası və digər görməli yerlər

171 Turist putyovka alanda nə ilə təmin olunur

- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsi
- Tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda
- Marşrutun ekskursiya proqramı ilə
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaqla

172 Marşrutun ekskursiya proqramına daxil edilir

- Planlı və əlavə ekskursiyaların siyahısı və tövsiyyə olunaraq sərbəst baxmaq üçün ekskursiya obyektləri
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- Ekskursiya rəhbəri turistlərə kömək edir
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

173 əlavə ekskursiyaların seçimində turistlərə kim kömək edir

- Ekskursiya rəhbəri turistlərə kömək edir
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- Ekskursiya rəhbəri əlavə ekskursiyaların mövzularını, yerli muzeylərin ekspozisiyalarını, iş vaxtını, daxil olama haqqı, sərbəst gəzintinin marşrutu, şəhər nəqliyyatının işini bilməlidir
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

174 Ekskursiya rəhbərinin üzərinə düşən əsas tələblərə aiddir

- Ekskursiya rəhbəri əlavə ekskursiyaların mövzularını, yerli muzeylərin ekspozisiyalarını, iş vaxtını, daxil olama haqqı, sərbəst gəzintinin marşrutu, şəhər nəqliyyatının işini bilməlidir
- Turistlər üçün zəruri olan informasiya bolluğunu, şəhərlərin keçmişi və indiki tarixi haqqında şərtləri
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək
- İştirakçıların sağlamlığı, kurort rejimi, ekskursiyada hərəkət tempi, yerin relyefi, ekskursiyanın keçirilmə vaxtı

175 Ekskursiyanın işlənilib hazırlanması zamanı nəzərə alınmalıdır

- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək
- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- İştirakçıların sağlamlığı, kurort rejimi, ekskursiyada hərəkət tempi, yerin relyefi, ekskursiyanın keçirilmə vaxtı
- Ekskursiya rəhbəri əlavə ekskursiyaların mövzularını, yerli muzeylərin ekspozisiyalarını, iş vaxtını, daxil olama haqqı, sərbəst gəzintinin marşrutu, şəhər nəqliyyatının işini bilməlidir

176 Beynəlxalq turizmdə yaxşı təşkil olunmuş ekskursiyanın effektivinə daxildir

- Ölkə üzrə turizmin potensialını üzə çıxarmaq
- Turistlər üçün zəruri olan informasiya bolluğunu, şəhərlərin keçmişi və indiki tarixi haqqında şərtləri
- İştirakçıların sağlamlığı, kurort rejimi, ekskursiyada hərəkət tempi, yerin relyefi, ekskursiyanın keçirilmə vaxtı
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

177 Kursun məqsədlərinə aiddir

- Turistlər üçün zəruri olan informasiya bolluğunu, şəhərlərin keçmişi və indiki tarixi haqqında şərtləri
- Müştərəklərin layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommertiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər, lisenziyalaşdırmadan əldə edilən mədaxil
- Keyfiyyətli xidmət göstərilməsi, daimi müştərilərin əldə edilməsi, davamlı maliyyə və turizm xidməti bazarında rəqabətə davamlı mövqeyinin təmin edilməsi, təkrar istehsal və inkişaf
- İştirakçıların sağlamlığı, kurort rejimi, ekskursiyada hərəkət tempi, yerin relyefi, ekskursiyanın keçirilmə vaxtı
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək

178 Müasir şəraitdə ekskursiyanın təşkili işinin inkişaf etdirmək təmin edir

- İştirakçıların sağlamlığı, kurort rejimi, ekskursiyada hərəkət tempi, yerin relyefi, ekskursiyanın keçirilmə vaxtı
- Ekskursiya obyektlərinin seçilməsi, turistlərə tarixi və mədəniyyət abidələrinin göstərilməsi və bu obyektlərlə bağlı hadisələr haqda ekskursantların intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsini təmin etmək
- Turist təşkilatı və turist bazaları, məktəblər, təşkilatlar arasında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməsi
- Müştərək layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər, lisenziyalaşdırmadan əldə edilən mədaxil
- Turistlər üçün zəruri olan informasiya bolluğunu, şəhərlərin keçmişi və indiki tarixi haqqında şərhləri

179 əhaliyə ekskursiya xidmətinin təşkili tələb edir

- Müqavilələr
- Maliyyə vəsaiti
- Bacarıq və bilik
- Intellekt
- Səbr

180 Obyektlərə baxış zamanı və avtomagistral yoları keçərkən təmin olunmalıdır

- Marşrut üzrə qrupun mütəşəkkil hərəkətinin pozulmamasına
- Avtobusun marşrut üzrə hərəkətinin qrafikinə
- Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyi
- Ekskursiyanın keçirilmə reqlamentini
- Ayrı-ayrı hallarda obyektin baxışı üçün bir neçə nöqtənin seçilməsi

181 Ekskursiya bələdçisi marşrutda nail olmalıdır

- Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyinə
- Təcrübəli bələdçilər olmadıqda
- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu yerləşdirmək
- Marşrut üzrə qrupun mütəşəkkil hərəkətinin pozulmamasına
- Qrup üzvləri dağınıq halda olduqda

182 Ekskursiya bələdçisinin yol boyu izahı, şərhləri və məntiqli keçidlərini eşitmək nə zaman çətinləşir

- Təcrübəli bələdçilər olmadıqda
- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu yerləşdirmək
- Qrup üzvləri dağınıq halda olduqda
- Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyi şəraitində
- Marşrut üzrə qrupun mütəşəkkil hərəkətinin pozulmasında

183 Kimlər qrupun marşrut üzrə hərəkətini bacarıqla idarə edirlər

- Avtobusdan obyektə, obyektədən avtobusa, obyektlər arasında hərəkət
- Təcrübəli bələdçilər
- Qrup üzvləri dağınıq halda olduqda
- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu yerləşdirmək
- Marşrut üzrə qrupun mütəşəkkil hərəkətinin pozulmaması

184 Ekskursiyaçıların yerdəyişməsinə daxildir

- Avtobusdan obyektə, obyektədən avtobusa, obyektlər arasında hərəkət
- Təcrübəli bələdçilər
- Marşrut üzrə qrupun mütəşəkkil hərəkətinin pozulmaması
- Təcrübəli bələdçilər
- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu yerləşdirmək

185 Ekskursiyaçıların yerdəyişməsi hansı formada həyata keçirilir

- Qrup halında
- Kompleks
- Təkliddə
- Təkliddə və qrup halında
- Digər qrupun müdaxiləsi şəklində

186 Muzey ekspozisiyasının nümayişi zamanı qrupların yerləşməsində hansı çətinliklər olur

- Ekskursiyanın keçirilmə reqlamentini
- Avtobusdan obyektə, obyektədən avtobusa, obyektlər arasında hərəkət
- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu elə yerləşdirmək lazımdır ki, bir ekskursiya bələdçisinin danışığı digərinə mane olmasın, bir qrup digər qrupun obyektini müşahidə etməsinə mane olmasın
- Ayrı-ayrı hallarda obyektin baxışı üçün bir neçə nöqtənin seçilməsi
- Kompleks

187 Metodiki hazırlama göstərişləri qrafasında tələb olunur

- Avtobusun marşrut üzrə hərəkətinin qrafikinə
- Marşrut üzrə qrupun mütəşəkkil hərəkətinin pozulmamasına
- Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyi
- Ekskursiyanın keçirilmə reqlamentini
- Ayrı-ayrı hallarda obyektin baxışı üçün bir neçə nöqtənin seçilməsi

188 Ekskursiyada reqlament nəyə təsir edir

- Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyi
- Avtobusun marşrut üzrə hərəkətinin qrafikinə
- Ekskursiyanın keçirilmə reqlamentini
- Ayrı-ayrı hallarda obyektin baxışı üçün bir neçə nöqtənin seçilməsi
- Dayanacaq vaxtları hansı səbəbə görə azalır və ya çoxalır

189 Ekskursiya zamanı qrupun hərəkətinin sürəti asılıdır

- Qrupun tərkibindən və ərazinin relyefindən
- Avtobusun marşrut üzrə hərəkətinin qrafikinə
- Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyi
- Ayrı-ayrı hallarda obyektin baxışı üçün bir neçə nöqtənin seçilməsi
- Ekskursiyanın keçirilmə reqlamentini

190 Şəhərkənarı ekskursiya zamanı bələdçi ekskursiyaçılara hansı məlumatları verməlidir

- Dayanacaq vaxtları hansı səbəbə görə azalır və ya çoxalır
- Ekskursiyanın keçirilmə reqlamentini
- Ayrı-ayrı hallarda obyektin baxışı üçün bir neçə nöqtənin seçilməsi
- Avtobusun marşrut üzrə hərəkətinin qrafikinə
- Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyi

191 Ekskursiyaçılardan nəyi tələb etmək lazımdır

- Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyi
- Dayanacaq vaxtları hansı səbəbə görə azalır və ya çoxalır
- Ayrı-ayrı hallarda obyektin baxışı üçün bir neçə nöqtənin seçilməsi
- Ekskursiyanın keçirilmə reqlamentini
- Avtobusun marşrut üzrə hərəkətinin qrafikinə

192 Ekskursiya obyektinə hərəkət istiqaməti hansıgöstəricilər əsasında təyin edilir

- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları
- Nəzərdə tutulan dayanacaqlarda avtobusdan ilk əvvəl ekskursiya bələdçisi düşür və qrupa nümunə göstərir
- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu elə yerləşdirmək lazımdır ki, bir ekskursiya bələdçisinin danışığı digərinə mane olmasın, bir qrup digər qrupun obyektini müşahidə etməsinə mane olmasın
- Belə olmadıqda, qrupun bir hissəsi avtobusda qalacağı üstün tutur və abidə ilə tanışlıq imkanını itirir
- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrasına

193 Ekskursiyaçılarda dayanacaqların əhəmiyyətinə aiddir

- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu elə yerləşdirmək lazımdır ki, bir ekskursiya bələdçisinin danışığı digərinə mane olmasın, bir qrup digər qrupun obyektini müşahidə etməsinə mane olmasın
- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrasına
- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları
- Nəzərdə tutulan dayanacaqlarda avtobusdan ilk əvvəl ekskursiya bələdçisi düşür və qrupa nümunə göstərir
- Belə olmadıqda, qrupun bir hissəsi avtobusda qalacağı üstün tutur və abidə ilə tanışlıq imkanını itirir

194 Avtobusdan çıxış üçün ekskursiyaçılar nə üçün əvvəlcədən hazırlanır

- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu elə yerləşdirmək lazımdır ki, bir ekskursiya bələdçisinin danışığı digərinə mane olmasın, bir qrup digər qrupun obyektini müşahidə etməsinə mane olmasın
- Nəzərdə tutulan dayanacaqlarda avtobusdan ilk əvvəl ekskursiya bələdçisi düşür və qrupa nümunə göstərir
- Belə olmadıqda, qrupun bir hissəsi avtobusda qalacağı üstün tutur və abidə ilə tanışlıq imkanını itirir
- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrasına
- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları

195 Ekskursiyanın metodiki hazırlanması zamanı dəqiqliklə qeyd olunur

- Hər bir yarımövzunun açıqlanması vaxtı
- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu yerləşdirmək
- Obyektin nümayişi, bələdçinin danışığı, marşrut üzrə digər obyektə hərəkət, qrupun baxış keçirilən obyektlər ətrafında hərəkəti
- Ayrılmış vaxtdan kənara çıxılmamaq
- Ekskursiya təşkilatçıları və ya turagentlər

196 Ekskursiya bələdçisinə nə zaman təcrübə tələb olunur

- Ayrılmış vaxtdan kənara çıxılmamaq üçün
- Hər bir yarımövzunun açıqlanması vaxtı
- Marşrut üzrə qrupun mütəşəkkil hərəkətinin pozulmaması
- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu yerləşdirmək
- Obyektin nümayişi, bələdçinin danışığı, marşrut üzrə digər obyektə hərəkət, qrupun baxış keçirilən obyektlər ətrafında hərəkəti

197 Yarımövzunun açıqlanması vaxtı qeyd olunur

- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu yerləşdirmək
- Obyektin nümayişi, bələdçinin danışığı, marşrut üzrə digər obyektə hərəkət, qrupun baxış keçirilən obyektlər ətrafında hərəkəti
- Ayrılmış vaxtdan kənara çıxılmamaq
- Hər bir yarımövzunun açıqlanması vaxtı
- Marşrut üzrə qrupun mütəşəkkil hərəkətinin pozulmaması

198 Obyektin nümayişi zamanı bələdçiyə nə kömək edir

- Ekskursiyanın ayrı-ayrı hissələrinə sərf edilən vaxtın xronometraji

- Ekskursiyaçıların ləng yığılması
- Ekskursiya materialının qısaldılmış variantlarının hazırlanması
- Mövzunun açıqlanmasına ayrılan vaxtın qısaldılması
- Ekskursiya bələdçisindən asılı olmayan səbəblər

199 Ekskursiya bələdçisi hansı məsələlərə xüsusi diqqət yetirir

- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrasına
- Nəzərdə tutulan dayanacaqlarda avtobusdan ilk əvvəl ekskursiya bələdçisi düşür və qrupa nümunə göstərir
- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları
- Bir obyektin yanında bir neçə ekskursiya qrupunu elə yerləşdirmək lazımdır ki, bir ekskursiya bələdçisinin danışıq digərinə mane olmasın, bir qrup digər qrupun obyektini müşahidə etməsinə mane olmasın
- Belə olmadıqda, qrupun bir hissəsi avtobusda qalmaq üstün tutur və abidə ilə tanışlıq imkanını itirir

200 Ekskursiyada danışıqın müxtəlifliyinin səbəbləri nədən asılıdır

- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələrdən
- Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı
- Auditoriyanın xüsusiyyətlərindən asılı olaraq ekskursiyanın mahiyyətinin dəyişməsindən, nümayiş etdirilən obyektlərin xarakterindən
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsindən
- Turizm xidmətləri ilə məşğul olan müəssisələrin tikintisi, modernləşdirilməsi və yenidən qurulmasına kapital qoyuluşu

201 Ekskursiya materiallarına aiddir

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Mövzu üzrə referatlar, arayışlar, cədvəllər, rəqəmli material, sənədlərdən çıxarış, ədəbiyyat əsərlərindən sitatlar, surətlər və s.
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektini və hadisələri
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi

202 Ekskursiya bələdçisinin ekskursiyaçılara verdiyi məlumatlar və açıqlamalara daxildir

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektini və hadisələri
- Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları

203 Ekskursiyada nümayiş etdirməyə hansı göstərici kimi baxıla bilər

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektini və hadisələr
- Ekskursiya bələdçisinin obyektin mahiyyətinin açıqlanmasına yönəlmiş hərəkəti
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları

- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi

204 Ekskursiyanı baxımlı və təsirli yeri nədir

- Ekskursiyaçıları obyektə görüşə hazırlamaq
 Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması
 Obyektin nümayişi
 Ekskursiya
 Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları

205 Ekskursiya zamanı nümayişin əsas şərtlərinə aiddir

- Ekskursiyaçıları obyektə görüşə hazırlamaq
 Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
 Obyektin nümayişi
 Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması
 Ekskursiya

206 Obyektin nümayişi və onunla bağlı hadisələrin optimal uyğunluğunun ortaq məxrici nədir

- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
 Ekskursiya
 Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması
 Ekskursiyaçıları obyektə görüşə hazırlamaq
 Obyektin nümayişi

207 Fəaliyyət proqramı kimi konkret ekskursiyalara aiddir

- Nümayişin və danışığın metodiki üsulları
 Ekskursiyaçıları obyektə görüşə hazırlamaq
 Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
 Keçirilmə metodikası, ekskursiya bələdçisi tərəfindən obyektlərin nümayiş etdirilməsi, bu obyektlərə ekskursiyaçıların baxışının təşkili
 Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları

208 Ekskursiyanı daha effektiv keçirilməsinə imkan verən göstəricilərə aiddir

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
 Keçirilmə metodikası, ekskursiya bələdçisi tərəfindən obyektlərin nümayiş etdirilməsi, bu obyektlərə ekskursiyaçıların baxışının təşkili
 Nümayişin və danışığın metodiki üsulları
 Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
 Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti

209 Ekskursiya zamanı mövzudan kənarlaşmamaq və süjet xətti nəyə aiddir

- Ekskursiya bələdçisinin danışığına olan tələblərə
 Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
 Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı

- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələrinə
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələri

210 Bələdçilərin danışıqında öz əksini tapmalı olan məsələlərə aiddir

- Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı
- Ekskursiya bələdçisinin danışıqına olan tələblər
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək, ekskursiyaçıının görə bilmədiklərini əlavə etməklə bərpa etmək
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi

211 Ekskursiya zamanı danışıqın tədricən inkişafına səbəb olan amillərə aiddir

- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Ekskursiya bələdçisinin danışıqına olan tələblər
- Şifahi məlumat, müşahidə məlumatı, müşahidə təəssüratından – şifahi qiymət verməyə və nəticə çıxarmağa yönələn istiqamətlər
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələr

212 Mövzu üzrə metodiki işləmələr müəyyən edir

- Ekskursiyanın aparılması üzrə məsləhətlər, ekskursiyaçıların yaş həddi, maraq dairəsi və s. nəzərə alınaraq, nümayişin və danışıqın metodiki üsulları qeyd olunur, obyektlərin şümayışı, əyani vasitələrin ardıcılığı, ekskursiya aparılması texnikası
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi
- Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələri
- Turizm xidmətləri ilə məşğul olan müəssisələrin tikintisi, modernləşdirilməsi və yenidən qurulmasına kapital qoyuluşu

213 Ekskursiya bələdçisinin portfeli nə daxil olan göstəricilərə aiddir

- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələri
- Reproduksiyalar, sənədlərin surəti, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulun nümunələri, digər əyani vasitələr
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Ayrıca vərəqdə ekskursiyaçıların hərəkət yolu göstərilir, marşrutun başladığı və sonu, baxılan obyektlər, onları müşahidə etmək üçün yerlər, obyektlərə yaxınlaşmaq üçün dayanacaq yerləri

214 Marşrutun sxemi və ya xəritəsində işarə olunur

- Ayrıca vərəqdə ekskursiyaçıların hərəkət yolu göstərilir, marşrutun başladığı və sonu, baxılan obyektlər, onları müşahidə etmək üçün yerlər, obyektlərə yaxınlaşmaq üçün dayanacaq yerləri
- Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı

- Reproduksiyalar, sənədlərin surəti, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulun nümunələri, digər əyani vasitələr
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektı və hadisələr
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi

215 Müəyyən mövzu üzrə ekskursiyanı aparılmasına icazə verilən bələdçilərin siyahısına əlavə olunur

- Reproduksiyalar, sənədlərin surəti, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulun nümunələri, digər əyani vasitələr
- Ayrıca vərəqdə ekskursiyaçıların hərəkət yolu göstərilir, marşrutun başlandığı və sonu, baxılan obyektlər, onları müşahidə etmək üçün yerlər, obyektlərə yaxınlaşmaq üçün dayanacaq yerləri
- Bu siyahıya ekskursiyanı aparılmasına icazə almış yeni bələdçilər
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektı və hadisələri
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi

216 Ekskursiya bələdçilərinin fərdi mətnləri ibarətdir

- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Mövzunu açıqlayan mənbələr əsasında yoxlanılaraq seçilmiş material
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektı və hadisələr
- Ayrıca vərəqdə ekskursiyaçıların hərəkət yolu göstərilir, marşrutun başlandığı və sonu, baxılan obyektlər, onları müşahidə etmək üçün yerlər, obyektlərə yaxınlaşmaq üçün dayanacaq yerləri

217 Ekskursiyanın yoxlama mətnlərinə aiddir

- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektı və hadisələri
- Mövzunu açıqlayan mənbələr əsasında yoxlanılaraq seçilmiş material
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları

218 Marşruta daxil olan obyektlərin pasportuna aiddir

- Ayrıca vərəqdə ekskursiyaçıların hərəkət yolu göstərilir, marşrutun başlandığı və sonu, baxılan obyektlər, onları müşahidə etmək üçün yerlər, obyektlərə yaxınlaşmaq üçün dayanacaq yerləri
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektı və hadisələri
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri, yaranma tarixi, mənbələr
- Mövzunu açıqlayan mənbələr əsasında yoxlanılaraq seçilmiş material

219 Mövzu üzrə ədəbiyyatın siyahısına aiddir

- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Mövzunu açıqlayan mənbələr əsasında yoxlanılaraq seçilmiş material
- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri, yaranma tarixi, mənbələr
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektı və hadisələri
- Ayrıca vərəqdə ekskursiyaçıların hərəkət yolu göstərilir, marşrutun başlandığı və sonu, baxılan obyektlər, onları müşahidə etmək üçün yerlər, obyektlərə yaxınlaşmaq üçün dayanacaq yerləri

220 Müasir dövrdə müəyyən ərazidə ekskursiya fəaliyyətinin inkişafını planlaşdırdıqda zəruri göstəricilərə aiddir

- İlk növbədə verilmiş sahənin infrastrukturunun yaradılması
- Sənaye və kənd təsərrüfatının inkişafı
- Bank, birja fəaliyyəti, daşınmaz əmlak bazarı və s.
- Turmüəssisələr (əsas xidmətlər göstərən) şəbəkəsi və köməkçi müəssisələr
- Daşınmaz əmlak bazarının inkişafı

221 Ekskursiya fəaliyyətinin əsasını kimlər təşkil etməlidir

- İlk növbədə verilmiş sahənin infrastrukturunun yaradılması
- İqtisadi, sosial, mənəvi, regional, beynəlxalq xarakteri
- Turist firmaları, mehmanxanalar, turbazalar, qida və ticarət müəssisələri, avtonəqliyyat müəssisələri, turizm ləvazimatı kirayə verən punktlar, turputyovkaların satışı bürosu, kontrol-xilasetmə xidmətləri, turist klubları
- Turmüəssisələr (əsas xidmətlər göstərən) şəbəkəsi və köməkçi müəssisələr
- Bank, birja fəaliyyəti, daşınmaz əmlak bazarı və s.

222 Ekskursiya fəaliyyəti təşkilatçılara daxildir

- İqtisadi, sosial, mənəvi, regional, beynəlxalq xarakterinin təhlili
- Turist firmaları, mehmanxanalar, turbazalar, qida və ticarət müəssisələri, avtonəqliyyat müəssisələri, turizm ləvazimatı kirayə verən punktlar, turputyovkaların satışı bürosu, kontrol-xilasetmə xidmətləri, turist klubları
- Turmüəssisələr (əsas xidmətlər göstərən) şəbəkəsi və köməkçi müəssisələr
- İlk növbədə verilmiş sahənin infrastrukturunun yaradılması
- Bank, birja fəaliyyəti, daşınmaz əmlak bazarı və s.

223 Turist-ekskursiya sahəsinin inkişafını təmin etmək üçün həyata keçirilməli tədbirlərə daxildir

- İdarəetmənin təşkili
- Sənədlərin surəti, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulun nümunələri, istehlakçılara və xidmətin satışı ilə məşğul olan firmalara turizm təklifini geniş həcmdə istiqamətləndirmə
- Ekskursiyada açıqlanan əsas suallar üzrə yarımövzlər, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi
- İlk növbədə verilmiş sahənin infrastrukturunun yaradılması
- Turmüəssisələr (əsas xidmətlər göstərən) şəbəkəsi və köməkçi müəssisələr

224 Turist-ekskursiya fəaliyyətinin idarəçiliyi kimlər tərəfindən həyata keçirilə bilər

- Əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı, obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət imkanının olması
- Ekskursiyada açıqlanan əsas suallar üzrə yarımövzlər, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsi ilə
- Sənədlərin surəti, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulun nümunələri, istehlakçılara və xidmətin satışı ilə məşğul olan firmalara turizm təklifini geniş həcmdə istiqamətləndirmə ilə
- Xüsusi səlahiyyətli dövlət fondları, yerli hakimiyyət orqanları və qeyri-dövlət turmüəssisələri birləşmələri ilə
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiya bələdçisinin bacarığı və təcrübəsi ilə

225 Müəyyən şəhərə, vilayətə, diyara xas olan tarixi inkişafın xüsusiyyətləri necə diktə olunur

- Resursların bölgüsündə
- Marketingin tətbiqində
- Ümumi ekskursiyalarda
- Biznes planının təkmilləşdirilməsində
- Bazarın seqmentləşdirilməsində

226 Ümumi ekskursiyalara daxil edilən göstəricilərə aiddir

- Müxtəlif millət və xalqların məişət, adət və ənənələri
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Şəhərin küçə və meydanlarında yerləşən ən maraqlı memarlıq abidələri, böyük şəhərlərdə isə qədim memarlıq ansambları
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasa, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Yazıçı, şair və mütəfəkkirlər haqqında ədəbi yarım-mövzular, bu şəxsiyyətlərin həyatı və fəaliyyəti ilə bağlı olan şəhərin təqdimatı

227 Memarlıq ekskursiyalarının öyrənilmə predmetinə daxildir

- Şəhərin küçə və meydanlarında yerləşən ən maraqlı memarlıq abidələri, böyük şəhərlərdə isə qədim memarlıq ansambları
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasa, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Verilən informasiyanın doğru olması
- Müxtəlif millət və xalqların məişət, adət və ənənələri
- Yazıçı, şair və mütəfəkkirlər haqqında ədəbi yarım-mövzular, bu şəxsiyyətlərin həyatı və fəaliyyəti ilə bağlı olan şəhərin təqdimatı

228 Ekoloji ekskursiyalar hansı ekskursiya növünə aiddir

- Təsviri xarakteristika
- Ədəbi yarım-mövzular
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək
- Tematik
- Sistematik

229 Etnoqrafik ekskursiyalara aid edilir

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasa, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, biblioqrafiyanı tərtib edilməsi
- Müxtəlif millət və xalqların məişət, adət və ənənələri

230 Tarixi-bioqrafik ekskursiyalara aid edilir

- Bank, birja fəaliyyəti, daşınmaz əmlak bazarı və s.
- Məşhur, tanınmış şəxsiyyətlərin həyat və fəaliyyəti ilə bağlı olan yerlər
- Hər bir qrup üçün keçirilən tədbirlər, onun metodikası, aparılma texnikası, ekskursiyanın müddətinə müəyyən dəyişikliklərin edilməsi
- Bu və ya digər şəhərin, regionun dərkətmə resursları
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları]

231 Ekskursiya və səyahətlərin təşkilində aparıcı elementlərə aiddir

- Verilən informasiyanın doğru olması
- Təbiət abidələri, zəngin flora və fauna, qədim tarixə malik mədəniyyət, milli adət-ənənələr
- Əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı
- Ekskursiya bələdçisi tərəfindən obyektlərin nümayiş etdirilməsi, bu obyektlərə ekskursiyaçıların baxışının təşkili
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi

232 Ekskursiyalarda məqsədlər aşağıdakı təsnifata aiddir

- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Yerli hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti, xüsusi investisiya təşəbbüsünün həvəsləndirilməsi
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Verilən informasiyanın doğru olması

233 İstehsalat-iqtisadi ekskursiyalarına aid edilir

- Məşhur, tanınmış şəxsiyyətlərin həyat və fəaliyyəti ilə bağlı olan yerlər
- Bu və ya digər şəhərin, regionun dərkətmə resursları
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Bank, birja fəaliyyəti, daşınmaz əmlak bazarı və s.

234 Ekoloji istiqamətli ekskursiyaları hansı ekskursiyalara aid edilir

- Bioloji
- Təbiətşünaslıq
- Aqrar
- İstehsalat
- İntelektual

235 Memarlıq-şəhərsalma mövzularında hansı materiallardan istifadə olunur

- İstehsalat
- Təbiətşünaslıq
- Tarixi
- İntelektual
- Aqrar

236 Ekskursiyanın keçirildiyi konkret şəraitə aiddir

- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Bu və ya digər şəhərin, regionun dərkətmə resursları
- Hərəkətin lazımı sürətini yaradaraq, nümayiş və danışıq üçün əlverişli şəraitin təmin olunması
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.

237 Ekskursiya materialının mənimsənilmə xüsusiyyəti tələb edir

- Hər bir qrup üçün keçirilən tədbirlər, onun metodikası, aparılma texnikası, ekskursiyanın müddətinə müəyyən dəyişikliklərin edilməsi
- Bu və ya digər şəhərin, regionun dərkətmə resursları
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdçilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfeli»
- Hərəkətin lazımı sürətini yaradaraq, nümayiş və danışıq üçün əlverişli şəraitin təmin olunması

238 Ekskursiyaya çıxarkən ekskursiya iştirakçıları nə etməlidir

- Yerli hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti, xüsusi investisiya təşəbbüsünün həvəsləndirilməsi
- Bütün lazımi tədbirləri əvvəlcədən görmək
- Verilən informasiyanın doğru olması
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək
- Şəhərin küçə və meydanlarında yerləşən ən maraqlı memarlıq abidələri, böyük şəhərlərdə isə qədim memarlıq ansambllarının bərpası

239 Kompleks ekskursiyalara aiddir

- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Hərəkətin lazımi sürətini yaradaraq, nümayiş və danışıq üçün əlverişli şəraitin təmin olunması
- Ekskursiyaların bir neçə növünün elementləri
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.

240 Piyada ekskursiyaların üstünlüyü nədən ibarətdir

- Marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdçilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfeli»
- Hazırlıq keçən tələbə və ya işləyən ekskursiya bələdçilərin hazırladıqları yeni ekskursiyası mövzularının marşrutda yoxlanılması
- Ekskursiyaların bir neçə növünün elementləri
- Konkret obyektə bu və ya digər metodiki üsulun köməyi ilə müəyyən yarım-mövzunun açılmasını göstərmək
- Hərəkətin lazımi sürətini yaradaraq, nümayiş və danışıq üçün əlverişli şəraitin təmin olunması

241 Nəqliyyat ekskursiyalarının mərhələlərinə aiddir

- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Dayanacaqlarda ekskursiya obyektlərinin təhlili və obyektlərarası yol boyunca abidələrin və xatirə yerlərinin xarakteristikası
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Konkret obyektə bu və ya digər metodiki üsulun köməyi ilə müəyyən yarım-mövzunun açılmasını göstərmək
- Marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdçilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfeli»

242 Ekskursiya-kütləvi gəzintilərə daxil edilir

- Hazırlıq keçən tələbə və ya işləyən ekskursiya bələdçilərin hazırladıqları yeni ekskursiyası mövzularının marşrutda yoxlanılması
- Marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdçilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfeli»
- Kütləvi səhnələşdirilmiş tamaşalar, folklor bayramları və s.
- Dayanacaqlarda ekskursiya obyektlərinin təhlili və obyektlərarası yol boyunca abidələrin və xatirə yerlərinin xarakteristikası
- Konkret obyektə bu və ya digər metodiki üsulun köməyi ilə müəyyən yarım-mövzunun açılmasını göstərmək

243 Sınaq ekskursiyasına daxildir

- Düzgün klassifikasiya
- Kütləvi səhnələşdirilmiş tamaşalar, folklor bayramları və s.
- Konkret obyektə bu və ya digər metodiki üsulun köməyi ilə müəyyən yarım-mövzunun açılmasını göstərmək

- Dayanacaqlarda ekskursiya obyektlerinin təhlili və obyektlararası yol boyunca abidələrin və xatirə yerlərinin xarakteristikası
- Hazırlıq keçən tələbə və ya işləyən ekskursiya bələdçilərin hazırladıqları yeni ekskursiyası mövzularının marşrutda yoxlanılması

244 Nümunə ekskursiyalarının məqsədlərinə daxildir

- Konkret obyektə bu və ya digər metodiki üsulun köməyi ilə müəyyən yarım-mövzunun açılmasını göstərmək
- Düzgün klassifikasiya
- Kütləvi səhnələşdirilmiş tamaşalar, folklor bayramları və s.
- Hazırlıq keçən tələbə və ya işləyən ekskursiya bələdçilərin hazırladıqları yeni ekskursiyası mövzularının marşrutda yoxlanılması
- Dayanacaqlarda ekskursiya obyektlerinin təhlili və obyektlararası yol boyunca abidələrin və xatirə yerlərinin xarakteristikası

245 Ekskursiyalarda metodiki bölmələrin fəaliyyəti üçün zəmin yaradan göstəricilərə aiddir

- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Düzgün klassifikasiya
- Hazırlıq keçən tələbə və ya işləyən ekskursiya bələdçilərin hazırladıqları yeni ekskursiyası mövzularının marşrutda yoxlanılması
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti

246 Yeni ekskursiya mövzularının hazırlanması zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunur

- İqtisadi, sosial, mənəvi, regional, beynəlxalq xarakterinin təhlili
- Mənfəətin və xərclərin təhlili
- Mövcud bazardan müştərilərin böyük miqdarını yayındırmaq, yeni xidmət və marşrutların daxil edilməsi, böyük gəlir gətirən turların xüsusi reklamı, kreditlə səyahətin reklamı
- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Müxtəlif bilik sahələrinin nailiyyətlərindən

247 Turizm-ekskursiya müəssisələrinin klassik tipinə aiddir

- Ekskursiyanın hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Ekskursiya və səyahətlər bürosu
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək məqsədilə turizm-ekskursiya müəssisələri
- Informasiya resursları, ekskursiya və səyahətlər bürosu
- İqtisadi, sosial, mənəvi, regional, beynəlxalq xarakterinin təhlili

248 Turizmdə ekskursiyaların qlobal xarakter daşması nə ilə şərtlənir

- İqtisadi, sosial, mənəvi, regional, beynəlxalq xarakterinin təhlili
- İqtisadi potensialının strukturu, onun iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsinin əsas istiqamətləri, istehlak seqmentlərinin sosial demoqrafik xarakteristikası ilə
- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketing tədqiqi, hərəkət fəallığı, məkdaşların gəlirin artırılmasında maraqlı olması, firmanın gündəlik işinin təşkili, yekun gəlirin əldə olunması
- Mənfəətin və xərclərin təhlili
- Mövcud bazardan müştərilərin böyük miqdarını yayındırmaq, yeni xidmət və marşrutların daxil edilməsi, böyük gəlir gətirən turların xüsusi reklamı, kreditlə səyahətin reklamı

249 Ekskursiya və səyahətlər bürosunun əsas funksiyalarına aiddir

- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili, konkret tarixi şəxsiyyətlərin fəaliyyəti
- Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, kompasın, göy cisimlərinin, təbiət hadisələrinin köməyi ilə çətin şəraitdə, tanış olmayan yerdə səmti müəyyən etmək bacarığını öyrətmək və s.
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Gəlmə turistlər və yerli əhali üçün ekskursiyaların təşkili və keçirilməsi
- Mövcud bazardan müştərilərin böyük miqdarını yayındırmaq, yeni xidmət və marşrutların daxil edilməsi, böyük gəlir gətirən turların xüsusi reklamı, kreditlə səyahətin reklamı

250 Ekskursiyalara səmərəlilik baxımından təsir göstərir

- İqtisadi potensialının strukturu, onun iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsinin əsas istiqamətləri, istehlak seqmentlərinin sosial demoqrafik xarakteristikası ilə
- Daşınmanın təşkili xidməti, yerləşdirmə, qidalanma
- Obyekt, onunla bağlı tarixi hadisə, obyektin təsviri xarakteristikası və təhlili
- Ekskursiyanı hazırlanması zamanı istifadə edilən kitab, broşura, məqalələrin və s. adları
- Sosial, coğrafi, regional, beynəlxalq və s. cəhətlər

251 Məqsədli bazarların meyarlarına aiddir

- Müxtəlif idarə və təşkilatların birgə fəaliyyətinin koordinasiyası əsasında xidmət müəssisələrinin xüsusi komplekslər şəklində təmin olunması
- Sistemlilik, aktiv, proqnoz, statistik
- İşgüzar, idman, kurort, sağlamlaşdırıcı, macərə, əyləncə, maarifçi, öyrənmək, ekzotik, hobbi-tur, məzuniyyət və müalicə məqsədli
- Sosial-demoqrafik, coğrafi, və psixografik
- Daimi yaşayış ölkəsindən və turist səfərlərinin coğrafi məqsədlərindən

252 İqtisadi-coğrafi meyarlara görə seqmentləşmə təlabatın müxtəlif coğrafi ərazilərə bölünməsinə necə müəyyənləşdirir

- Daimi yaşayış ölkəsindən və turist səfərlərinin coğrafi məqsədlərindən
- Müxtəlif idarə və təşkilatların birgə fəaliyyətinin koordinasiyası əsasında xidmət müəssisələrinin xüsusi komplekslər şəklində təmin olunması
- Coğrafi, sosial-demoqrafik və psixografik
- Sistemlilik, aktiv, proqnoz, statistik
- İşgüzar, idman, kurort, sağlamlaşdırıcı, macərə, əyləncə, maarifçi, öyrənmək, ekzotik, hobbi-tur, məzuniyyət və müalicə məqsədli

253 Səfərlər motivləşmədən asılı olaraq necə seqmentləşdirilir

- İstehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması, natamam tikintinin həcmi
- Müxtəlif idarə və təşkilatların birgə fəaliyyətinin koordinasiyası əsasında xidmət müəssisələrinin xüsusi komplekslər şəklində təmin olunması
- Daimi yaşayış ölkəsindən və turist səfərlərinin coğrafi məqsədlərindən
- Sağlamlaşdırıcı, macərə, əyləncə, maarifçi, öyrənmək, ekzotik, hobbi-tur, məzuniyyət və müalicə məqsədli
- Coğrafi, sosial-demoqrafik və psixografik

254 Coğrafi problemlərinin ərazi təşkili imkanları necə müəyyən olunur

- Təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması, konsultativ-ümumi idarəçiliklə bağlı suallara cavab verən konsultasiya xidməti göstərən fəaliyyət
- Rekreasiya sərvətlərinin mövcudluğu şəraitində
- İnhisarçılıq prinsiplərinə əsasən sahibkarlığı inkişaf etdirməklə rəqabətə davamlı turizm bazasını yaratmaq əsasında
- İnhisarçılıq prinsiplərinə əsaslanan bazarı inkişaf etdirmək şəraitində

- Məhsulu yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması, natamam tikintinin həcmi

255 Təbii sərvətlərin dəyəri və ehtiyatlarından asılı olaraq müxtəlif səviyyəli kurortlar hansı xüsusiyyətləri ilə xarakterizə olunur

- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi
 Daimi yaşayış ölkəsindən və turist səfərlərinin coğrafi məqsədləri
 Ərazinin təbii-rekreasiya sərvətlərinin mövcudluğu
 Sənədlərin təsdiqi və qərarların qəbulu
 Yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması

256 Turizm-ekskursiya müəssisələrində təhlil obyektinə daxildir

- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtənin bazarda mövqeləşdirilməsi
 Təbii-iqlim cazibəsi, saf ətraf mühitin olması, asudə vaxtın təşkili üçün sosial infrastrukturun olması və inkişaf səviyyəsi
 Təbii sağlamlıq sərvətlərinin vəziyyəti haqqında dövlət ekologiya və sanitariya-epidemioloji ekspertizanın nəticələri
 Turizm mərkəzlərində tələbat VƏ texnogen fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq, epidemioloji, bakterioloji və digər təbii risklərin qarşısının alınması və müvafiq formallıqlara riayət edilməsi
 Təbii sərvətlərin effektiv və səmərəli istifadəsi üçün kurortun rekreasiya tutumu, ilk növbədə bərpa olunmayan təbii sərvətlərin istehsalının dinamikası

257 Turizm ərazilərin iqtisadi-coğrafi rayon kimi ixtisaslaşması necə qəbul olunmuşdur

- Təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması, konsultativ-ümumi idarəçiliklə bağlı suallara cavab verən konsultasiya xidməti göstərən fəaliyyət
 Respublikanın rekrasion rayonlaşmasının çoxfazalı bloku şəklində
 Daxili və regiondaxili çərçivədə turizm məhsulu və xidmətlərin xammal, əmək, maliyyə, investisiya, informasiya resursları formasında
 Mübadilə ehtiyacları üçün turməhsul istehsalı formasında
 Məhsulu yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması

258 Turizm fəaliyyəti nə zaman ixtisaslaşan sahə hesab olunur

- Təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması
 Daxili və regiondaxili çərçivədə turizm məhsulu və xidmətlərin xammal, əmək, maliyyə, investisiya, istehsal, informasiya resursları
 Yerli ehtiyacları deyil, rayondankənar ehtiyacları təmin etmək üçün fəaliyyət göstərdikdə
 Respublikanın rekrasion rayonlaşmasının çoxfazalı bloku kimi ixtisaslaşan sahə hesab olunduqda
 Məhsulu yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması

259 Turizm fəaliyyətinin təşkili modellərinə aiddir

- İqtisadi regionların müəyyən növ əmtəə və xidmət istehsalı üzrə ixtisaslaşması
 Coğrafi, sosial-demoqrafik və psixografik modellər əsasında
 Aktiv, proqnoz, statistik və sistemli modellər əsasında
 İctimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, ehtiyatlar, ekoloji sistemin əsas modelləri
 Kompleks səfərlər, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma modelləri

260 Ekskursiya zamanı əhalinin həyat fəaliyyətini təmin edən resurslara daxildir

- Yaşayış məntəqəsi, klimat, içməli su, ərzaq məhsulları
 Sistemlilik, aktiv, proqnoz, statistik
 Coğrafi, sosial-demoqrafik və psixografik

- Daxili və regiondaxili çərçivədə
- Əhalinin rekrasiya tələbatının ödənilməsi üçün ixtisaslaşması

261 Turizm-rekrasiya potensialının qorunması və bərpası tədbirlərinə aiddir

- Ətraf landşaftı maksimal dərəcədə qorumaq, qiymətli, qeyri-adi ərazilərdə qoruq zonalarının təşkili ilə qoruq və yasaqlıq rejiminin tətbiqi, təbiət parkları sisteminin yaradılması
- Ərazinin abadlaşdırılması, təbii-rekreasiya sərvətlərin yenidən öyrənilməsi, sərhədlərin qoyulması və istehlak rejimi layihəsinin işlənilməsi, razidə sərvətlərin müəyyən olunması və vəziyyəti üzərində müşahidənin təşkili
- Turizm və ekskursiyalarla, bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olanların, sağlamlıq müəssislərinin muzeylərin, xidmətlərdən istifadə edənlərin sayının artması, əhaliyə göstərilən rekreasion xidmətlərinin həcmının artması
- İstifadə edilən və ya istismarı nəzərdə tutulan təbii sərvətlərin məcmusu, habelə tarixən mövcud təsərrüfat fəaliyyəti strukturu və ya iqtisadi inkişafın planlı strukturuna əsaslanan xalq təsərrüfatı vəzifələrinin ümumiliyi
- İstehsal münasibətləri, əməyin ərazi bölgüsü, iqtisadi və təbii resurslar, inzibati ərazi bölgüsü, müxtəlif rayonların ayrı-ayrı millətlərlə məskunlaşması

262 Turizm-ekskursiya ərazilərində iqtisadi-coğrafi problemlərini müəyyənləşdirmənin amillərinə aiddir

- Rayonlararası mübadilə ehtiyacları üçün turizm məhsulu istehsalı
- Ərazinin abadlaşdırılması, təbii-rekreasiya sərvətlərin yenidən öyrənilməsi, sərhədlərin qoyulması və istehlak rejimi layihəsinin işlənilməsi
- Turizm və ekskursiyalarla, bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olanların, sağlamlıq müəssislərinin muzeylərin, kinoteatrların və s. xidmətlərdən istifadə edənlərin sayının artması
- Rekrasion rayonlaşmasının çoxfazlı blokunun yaradılması
- Daxili və regiondaxili çərçivədə turizm məhsulu və xidmətlərin əmək, maliyyə, investisiya, istehsal resurslarının formalaşdırılması

263 Turizm infrastrukturunu hansı resursları təmin edir

- Respublikanın rekrasion rayonlaşmasının çoxfazlı bloku
- Ərazinin abadlaşdırılması, təbii-rekreasiya sərvətlərin yenidən öyrənilməsi, sərhədlərin qoyulması və istehlak rejimi layihəsinin işlənilməsi, ərazidə sərvətlərin müəyyən olunması və vəziyyəti üzərində müşahidənin təşkili
- Turizm və ekskursiyalarla, bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olanların, sağlamlıq müəssislərinin muzeylərin, kinoteatrların və s. xidmətlərdən istifadə edənlərin sayının artması
- Rayonlararası mübadilə ehtiyacları üçün turizm məhsulu istehsalı
- Turməhsul və xidmətlərin xammal, əmək, maliyyə, investisiya, istehsal, informasiya resurslarını

264 Turizmdə ekskursiyaçıların təhlükəsizliyi ilə bağlı qruplaşma necə təsnifləşdirilir

- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtənin bazarda mövqeləşdirilməsi
- Turistlərin sağlamlıqlarına və əşyalarına dəymiş ziyan
- Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi
- Avianəqliyyatda peşəkarlığın artırılması, otellərdə yüksək səviyyəli təhlükəsizlik tədbirləri, peşəkar sürücülərin olması
- Turistlərin yerləşdirilməsi üzrə, turistləri nəqliyyatla təmin edən müəssisələr, iaşə müəssisələri

265 Ekskursiyaçıların təhlükəsizliyi ilə bağlı hansı istiqamətlər fərqləndirilir

- Hər bir məqsədli seqment üçün marketing kompleksinin işlənməsi
- Yerli və xarici turistlərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi
- Avianəqliyyatda peşəkarlığın artırılması, otellərdə yüksək səviyyəli təhlükəsizlik tədbirləri, peşəkar sürücülərin olması
- Ekskursiyaçıların sağlamlıqlarına və əşyalarına dəymiş zərər
- Turistlərin yerləşdirilməsi üzrə, turistləri nəqliyyatla təmin edən müəssisələr, iaşə müəssisələri

266 Turizm-ekskursiya fəaliyyətinin inkişafında inkişafı ləngidən əsas amillərə daxildir

- Turizm və ekskursiyalarla, bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olanların, sağlamlıq müəssisələrinin muzeylərin, kinoteatrların və s. xidmətlərdən istifadə edənlərin sayının artması
- Təbii sərvətlərin effektiv və səmərəli istifadəsi üçün kurortun rekreasiya tutumu, ilk növbədə bərpa olunmayan təbii sərvətlərin istehsalının dinamikası, yeni infrastruktur obyektlərinə tələbat, enerji və su təchizatı imkanları
- Hər bir turist müəssisəsində öncədən işlənilib hazırlanmış və təsdiq olunmuş «fövqəladə vəziyyət zamanı personalın tədbirlər planı», səyahət, ekskursiya, yürüş zamanı turistlərin nəqliyyatla daşınması konkret nəqliyyat vasitələrinə aid olan müvafiq tələblərə riayət edilməklə həyata keçirilməlidir
- Turizmdə bədbəxt hadisələrin statistikasını və təhlili, mülkiyyətin və şəxsiyyətin qorunması ilə bağlı sistemin hələ də Azərbaycanda olmaması
- İctimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, ehtiyatlar, ekoloji sistem, iqtisadiyyatın, dövlətin və əhəlinin maraqları

267 Turizm-ekskursiya fəaliyyətinin inkişafında idarəetmə formalarına istiqamətləndirilir

- Təşkilati xarakterli müxtəlif mexanizmlər və sosial-iqtisadi mülahizələr sistemi vasitəsilə turizmin aktual problemlərinin dərk edilməsi
- Təbii sərvətlərin effektiv və səmərəli istifadəsi üçün kurortun rekreasiya tutumu, ilk növbədə bərpa olunmayan təbii sərvətlərin istehsalının dinamikası
- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtənin bazarda mövqeləşdirilməsi
- Təbii-iqlim cazibəsi, saf ətraf mühitin olması, asudə vaxtın təşkili üçün sosial infrastrukturların olması və inkişaf səviyyəsi, otellərin keyfiyyət standartları, qida və xidmət sahələrinin təşkili, operativ nəqliyyat və rabitə, şəxsi təhlükəsizliyin təminatı və regionun stabilliyi, beynəlxalq prestij və məşhurluq, mədəni-tarixi atmosfer
- Marketing təhlili və planlaşdırılması, məqsədli qruplar üçün əmtələrin istehsalı və uyğun xidmətin çatdırılması

268 Turizmdə kurort fəaliyyətinin inkişafının təmin olunması necə əsaslandırılır

- Bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtənin bazarda mövqeləşdirilməsi, məqsədli seqment üçün marketing kompleksinin işlənməsi
- Təbii-iqlim cazibəsi, saf ətraf mühitin olması, asudə vaxtın təşkili üçün sosial infrastrukturların olması və inkişaf səviyyəsi
- Turizm mərkəzlərində tələbat VƏ texnologiya fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq
- Təşkilati xarakterli müxtəlif mexanizmlər və sosial-iqtisadi mülahizələr sistemi vasitəsilə turizmin aktual problemlərinin dərk edilməsi, qanunverici təşəbbüs və sosial turizmin təşkilinin yeni növü əsasında ölkədə sosial turizmin bərpası
- Rekreasiya tutumu, bərpa olunmayan təbii sərvətlərin istehsalının dinamikası, yeni infrastruktur obyektlərinə tələbat

269 Turizm dövriyyəsinin sürəti hansı parametrlərdən asılıdır

- Ərazinin təbii-rekreasiya amillərinin keyfiyyəti haqqında elmi nəticələrdən
- Turizmdə qiymətlərin mövsümi diferensiasiyasından
- Hazırlıq səviyyəsi, sənədlərin təsdiqi və qərarların qəbulundan
- Turizmdə qiymətəmələgəlmədən
- Turizmin mövsümi xarakter daşmasından

270 Turizmdə müvəffəqiyyətli idarəetmə tədbirlərinə aiddir

- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr, turist mübadiləsi üzrə dövlətlərarası və hökumətlərarası əməkdaşlıq sazişləri, komfort təbii şəraitin olması
- Təbiət obyektlərinin təmiz və yararlı vəziyyətdə olması, inkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz startegiyanı iqtisadiyyatdakı və biznes şəraiti-tindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Yeni alternativ fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, bazarını itirən məhsul və biznesdən tez imtina edilməsi, səylərin və kapitalın daha yaxşı istifadəsinə yönəldilməsi
- Rəqabəti qabaq-layan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı, bazarını itirən məhsul və biznesdən tez imtina edilməsi, səylərin və kapitalın daha yaxşı istifadəsinə yönəldilməsi
- Öz startegiyanı iqtisadiyyatdakı və biznes şəraiti-tindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq, üstün istiqamətlərin saxlanılması və rəqabəti qabaq-layan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı

271 Turizmin inkişafında fəaliyyət göstərən fiziki və hüquqi şəxslərin təhlükəsizliyin təminatı ilə bağlı məsələlərinə aiddir

- Peşəkarlığın artırılması, otellərdə yüksək səviyyəli təhlükəsizlik tədbirləri, peşəkar sürücülərin olması, ekskursiyalar zamanı turistlərin rastlaşacağı təhlükələr barədə əvvəlcədən xəbərdarlıq
- Regional idarəetmə orqanlarının status və funksiyalarının keyfiyyətli dəyişikliyi, regional menecmentin yeni sistemini formalaşdırmağın zəruriliyi
- Regionların təsərrüfat fəaliyyətini, habelə idarəetmənin forma və üsullarının işlənilib hazırlanmasını şərtləndirən iqtisadi-sosial amil və təzahürlərin öyrənilməsi
- Yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, təbiət obyektlərinin təmiz və yararlı vəziyyətdə olması, inkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi
- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtənin bazarda mövqeləşdirilməsi

272 Ekskursiyaçıların getdikləri ölkədə onların həyatını təhlükə altına qoya biləcək hər bir amil haqqında turoperator, turagent və turistlərə məlumat və təlimat verən orqanlara daxildir

- Turizm agentləri birliyi, mehmanxana və restoran tipli turizm təşkilatları, yerli səviyyəli turizm təşkilatları
- Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi
- İctimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, iqtisadiyyatın maraqları, dövlətin maraqları, əhəlinin maraqları, ehtiyatlar və ekoloji sistem
- İqtisadi rayonların nümayəndəli orqanları, regionların nümayəndəli və icra orqanları, şəhər və kənd rayonlarının yerli özünüidarəetmə orqanları
- Yaşayış, yer, landşaft və ekskursiya müəssisələri

273 Turizm-ekskursiya ərazilərinin tarixi-mədəni inkişaf göstəricilərində ekoturizmin əsas prinsiplərinə daxildir

- Regional idarəetmə orqanlarının status və funksiyalarının keyfiyyətli dəyişikliyi, regional menecmentin yeni sistemini formalaşdırmağın zəruriliyi
- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtənin bazarda mövqeləşdirilməsi, hər bir məqsədli seqment üçün marketing kompleksinin işlənməsi
- Turistləri ekskursiya zamanı davranışlarında diqqətli olmağa səsləmək
- İstifadə edilən və ya istismarı nəzərdə tutulan təbii sərvətlərin məcmusu, habelə tarixən mövcud təsərrüfat fəaliyyəti strukturu və ya iqtisadi inkişafın planlı strukturuna əsaslanan xalq təsərrüfatı vəzifələrinin ümumiliyi
- İqtisadi regionların müəyyən növ əmtəə və xidmət istehsalı üzrə ixtisaslaşması; dövlətin iqtisadiyyatda məhsuldar qüvvələrin konkret hissəsinin inkişaf vəzifələrini sərbəst həll edə biləcək, təsərrüfatın ayrı-ayrı spesifik sahələrinin fərqləndirilməsi

274 Hansı tip turist bölgüsü əsas götürülür

- Bazarın seqmentləşməsi, hər bir məqsədli seqment üçün marketing kompleksinin işlənməsi
- Yaşayış, yer, landşaft və ekskursiya müəssisələri
- Turizm agentləri birliyi, mehmanxana və restoran tipli turizm təşkilatları, yerli səviyyəli turizm təşkilatları
- Kütləvi qrup tərkibindəki turist, individual turist, turist-araşdırmaçı, turist-avara
- Turistlərin yerləşdirilməsi üzrə, turistləri nəqliyyatla təmin edən müəssisələr, iaşə müəssisələri, turizm məhsulunun yayılması üzrə turist firmaları, turist reklam-informasiya idarələri

275 Turistlərin təhlükəsizliyini dövlət əvvəlcədən hansı tədbirlərlə təmin edə bilər

- Nəqliyyat şirkətləri, yerləşmə vasitələri, vasitəçiləri, idxal-ixrac və rəqabət elementləri vasitəsilə
- İnnovativ tədbirlərlə
- Turizm xidmətləri tədarükçüləri, turoperatorlar, turizm agentlikləri ilə
- Turizm xidmətləri tədarükçüləri, turoperatorlar, idxal-ixrac və rəqabət elementləri vasitəsilə
- Təbiət, sosial-iqtisadi, turizm sənayesinin maddi bazası, istirahət yerlərinin infrastrukturunu, turizm təklifi ilə

276 Aktiv turizmdə mühüm beynəlxalq rəqabət amillərinə aiddir

- Məqsədli seqment üçün marketing kompleksinin işlənməsi

- Qanunvericilik
- Turizm xidmətləri tədarükçüləri, turoperatorlar, turizm agentlikləri
- Ərazidə tarixi-mədəni abidələr
- İdxal-ixrac

277 Turizmdə mənəvi dəyərlərin maddi-texniki elementlərdə üstünlüklərinə aiddir

- Müəssisənin rentabellik fəaliyyətinin yüksəldilməsi üçün ənənəvi təsərrüfat üsullarını istifadə etməklə resursların maksimum istifadəsidir
- Təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması, kommersiya-istehsal olunmuş məhsulun istehlakçıya çatdırılmasında aralıq fəaliyyət
- İnsan ləyaqətinə hörmət hüququ kimi azadlıqların verilməsi, xalqların mənəvi dəyərlərinə hörmət və mədəni mənsubiyyətlərin etirafı
- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması
- Bazarın seqmentləşməsi əhalinin öz mədəni irsinə marağı artırmaq, iqtisadi cəhətdən zəif inkişaf etmiş regionlarda ətraf mühitin mühafizəsi məsələləri həll edilməsinin ümumiliyi ilə səciyyələnir

278 Ekskursiyaların təşkilində turizmin ictimailəşdirilməsi aspektləri necə müəyyənləşdirilir

- Təhsil və elm, səhiyyə, mədəniyyət və incəsənət, bədən tərbiyəsi və idman, turizm və sosial-mədəni servis
- Mədəni-tarixi irsin və turizm mərkəzlərinin kompleksliyini qoruyub saxlamaq, cəmiyyətin sosial-mədəni sərvətləri və normalarına hörmət, turizm sahəsində insan ehtiyatlarının inkişafı, sosial turizm və ekologiya
- Konsultativ-ümumi idarəçiliklə bağlı suallara cavab verən konsultasiya xidməti göstərən fəaliyyət, kommersiya-istehsal olunmuş məhsulun istehlakçıya çatdırılmasında aralıq fəaliyyət
- Beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması, beynəlxalq ticarətin genişlənməsi və nəqliyyat vasitələrinin təkmilləşdirilməsinin qarşılıqlı iqtisadi əlaqələr sistemidir
- Kompleksləşdirici, servis, zəmanət ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr

279 Turizmin inkişafı məqsədilə hansı vəzifələr prioritet hesab olunur

- İnhisarçılıq prinsiplərinə əsaslanan bazarı inkişaf etdirmək
- İnhisarçılıq prinsiplərinə əsasən sahibkarlığı inkişaf etdirməklə rəqabətə davamlı turizm bazasını yaratmaq
- Məhsulu yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması, natamam tikintinin həcmi, qeyri-istehsal təyinatlı obyektlərin işə salınmasının təminatçısı kimi bazar subyektlərinin inhisarçı qrupların əlində cəmləşməsi
- Təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması, konsultativ-ümumi idarəçiliklə bağlı suallara cavab verən konsultasiya xidməti göstərən fəaliyyət, kommersiya-istehsal olunmuş məhsulun istehlakçıya çatdırılmasında aralıq fəaliyyət
- Turizmin beynəlxalq standartlara uyğunluğunu təmin etmək, dövlət və yerli büdcələrə daxil olan vəsaitin həcmi artırmaq, turizmin infrastrukturunu, onun maddi-texniki bazasını möhkəmlətmək

280 Ekskursiya ərazilərinin turizm potensialının qiymətləndirilməsi göstəricilərinə aiddir

- Turizm xidməti və məhsullarının xarici və daxili turistlərə satışından, turizm müəssisələri üçün turizm məhsulları və avadanlığının ixracından, turistlərin getdikləri ölkələrdə daxili və beynəlxalq nəqliyyat xərcləri, sənayesində xarici investisiya qoyuluşu, turizmin inkişafı istiqamətində digər ölkələr tərəfindən verilən kreditlərdən daxil olmalar
- Ölkələr arasında dostluq, mehriban qonşuluq, dinc münasibətlər, iqtisadi, ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr, turist mübadiləsi üzrə dövlətlərarası və hökumətlərarası əməkdaşlıq amilləri
- Beynəlxalq bronlaşdırma sistemlərindən istifadə, çevik qiymət siyasətinin müntəzəm tətbiqi, yüksək ixtisaslı kadrlar və özlərinin kadr hazırlığı sistemi
- İşçi heyətinin seçilməsi xidmətləri, firmaların ictimaiyyətlə əlaqələrini təmin edən və istehsalatda normal sosial-psixoloji iqlim yaradan xidmətlər
- Asudə vaxtın təşkili üçün sosial infrastrukturların olması və inkişaf səviyyəsi, operativ nəqliyyat və rabitə, şəxsi təhlükəsizliyin təminatı və regionun stabilliyi, beynəlxalq prestij və məşhurluq, mədəni-tarixi atmosfer

281 Turizmin İnkişafına dair Dövlət Proqramının daxili turizmin təşkili üçün tədbirlərə aşağıdakılar aiddir

- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketing tədqiqi
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi və s.
- Turizm gəlirlərin ölçülməsi və aspektlərinin qiymətləndirilməsi
- Hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanılması
- Mədəni-maarif, tarix və təbiət abidələrinə ekskursiyaların təşkili, regionlarda turist zonalarının və marşrutlarının təşkil edilməsi

282 Turistlər tranzit də daxil olmaqla səyahətə hazıllaşarkən bütün səyahət müddətində hansı hüquqlara malikdir

- Əyləncə və intellektual funksiyalar, şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdin yorğunluq hissindən azad olması
- Getdiyi ölkəyə daxil olma, orada qalma qaydaları, yerli əhalinin adətləri, dini mərasimlər, müqəddəs yerlər, ətraf mühitin vəziyyəti barədə zəruri və dürüst informasiya almaq
- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketing tədqiqi, xüsusi mühafizədə olan təbiət, tarix, mədəniyyət abidələri və digər turizm obyektləri barədə zəruri və dürüst informasiya almaq
- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması
- Turizm infrastrukturu, turizm sənayesi və lisenziya sisteminin təkmilləşdirilməsi

283 Azərbaycana gələn turistlər üçün Turizm yollayışı-vauçer in forma və rekvizitləri özündə hansı göstəriciləri əks etdirir

- Məzmununa, keçirildiyi yerə, hərəkət üsuluna, müddətinə, iştirakçıların tərkibinə və sayı, «Turizm yollayışı-vauçer»inin forma və rekvizitləri
- Xidmət tədarükçüləri ilə müqavilələrin bağlanması, «Turizm yollayışı-vauçer»inin forma və rekvizitləri
- Daşınma zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təşkili, ümumi müddəalar
- «Turizm yollayışı-vauçer»inin tərtibi və tətbiqi, «Turizm yollayışı-vauçer»inin forma və rekvizitləri
- Marşrut üzrə turistlərə bütün növ xidmətlər, «Turizm yollayışı-vauçer»inin tərtibi və tətbiqi

284 Beynəlxalq turizmdə konsorsiumlar hansı prinsiplər əsasında təşkil olunur

- Əmək haqqı, dividend, pensiya və yardım, təqaüdlər, maliyyə sistemindən daxil olan gəlirlər, işləyənlərin işverənlərdən gəlirləri və s.
- Mehmanxanaların xidmət standartlarına uyğunluğunun təyin olunması
- Hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərasinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanılması, müştərək məsələlərin həllində bütün iştirakçıların eyni hüquqa malik olması
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi
- İnsanların təhsilləri və peşəkar hazırlıqları haqqındakı qərarları, bununla bağlı olan xərcləri və gələcəkdə əldə ediləcək daha yüksək gəlirlərin əldə olunması

285 Turizmin İnkişafına dair Dövlət Proqramının turizm fəaliyyətinin təşkili tədbirlərinə daxildir

- Xidmətlərin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi və s.
- Hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərasinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanılması
- Mehmanxanaların xidmət standartlarına uyğunluğunun təyin olunması
- Marketing tədqiqatları, biznes planların əsaslandırılması
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması

286 Azərbaycanda turist formallıqlarının qruplaşdırılması hansı kriteriyalar əsasında həyata keçirilir

- Nəqliyyat şirkətləri, yerləşmə vasitələri, qidalanma müəssisələri, pərakəndə satış vasitəçiləri, idxal-ixrac və rəqabət elementləri

- Vizalar, xarici pasportlar, gömrük qaydaları, valyuta nəzarəti və valyuta dəyişmə qaydaları, ölkəyə daxil olma və tək etmə, sanitariya qaydaları, ölkədə yaşamaq və hərəkət qaydaları və s.
- Vizalar, xarici pasportlar, gömrük qaydaları, valyuta nəzarəti və valyuta dəyişmə qaydaları, ölkəyə daxil olma və tək etmə, xarici ölkəyə daxil olmaq və çıxmaq haqqında xarici ölkənin icazəsi
- Turist axınlarının statistikasını və turist gəlir və xərclərin statistikasını, ölkəyə daxil olma və tək etmə, sanitariya qaydaları, ölkədə yaşamaq və hərəkət qaydaları və s.
- Turizm xidmətləri tədarükçüləri, turoperatorlar, turizm agentlikləri, vizalar, xarici pasportlar, gömrük qaydaları, valyuta nəzarəti və valyuta dəyişmə qaydaları, ölkəyə daxil olma və tək etmə, sanitariya qaydaları, ölkədə yaşamaq və hərəkət qaydaları və s.

287 Ekskursiya müəssisələrində müvəffəqiyyətli idarəetməyə nail olmaq üçün idarə heyəti hansı tədbirləri həyata keçirməlidir

- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr, turist mübadiləsi üzrə dövlətlərarası və hökumətlərarası əməkdaşlıq sazişləri, komfort təbii şəraitin olması
- Yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, təbiət obyektlərinin təmiz və yararlı vəziyyətdə olması, inkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi
- Faktlara daha çox əsaslanan yeni alternativ fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, bazarını itirən məhsul və biznesdən tez imtina edilməsi, səylərin və kapitalın daha yaxşı istifadəsinə yönəldilməsi
- Startegiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraiti-dəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq, üstün istiqamətlərin saxlanılması və rəqabəti qabaqlayan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı, bazarını itirən məhsul və biznesdən tez imtina edilməsi, səylərin və kapitalın daha yaxşı istifadəsinə yönəldilməsi
- Turizm xidmətləri tədarükçüləri, turoperatorlar, turizm agentlikləri, vizalar, xarici pasportlar, gömrük qaydaları, valyuta nəzarəti və valyuta dəyişmə qaydaları, ölkəyə daxil olma və tək etmə, sanitariya qaydaları, ölkədə yaşamaq və hərəkət qaydaları və s.

288 Ekskursiya müəssisələrində maliyyə sabitliyini xarakterizə edən göstəricilərə aiddir

- Mağazalar, turist ləvazimatını, suvenirləri, idman mallarını satan dükənlər, kirayə məntəqələri, mədəni-məişət xidmətləri
- Sərgi və bazarlar, sənişin nəqliyyatı, rabitə və informasiya xidmətləri, mənzil-kommunal təsərrüfatı
- Mağazalar, turist ləvazimatını, suvenirləri, idman mallarını satan dükənlər, kirayə məntəqələri
- Mağazalar, turist ləvazimatını, suvenirləri, idman mallarını satan dükənlər, əhaliyə göstərilən ticarət xidmətləri, sənişin nəqliyyatı, rabitə və informasiya xidmətləri, mənzil-kommunal təsərrüfatı
- Manevr etmə əmsalı, likvidlik, maliyyə sabitliyi əmsalı

289 Turizmdə maliyyə vasitələrinin investisiya kimi cəlb edilməsi probleminin həlli üçün hansı yollar mümkündür

- Kommersiya kreditlərinin alınması, qiymətli kağızların emissiyası, kapitalın idarə edilməsi, dövlət güzəştli kreditlərinin cəlbə
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, məmilli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm maraqlarının müdafiəsi
- Yeni tərəfdaşlarla münasibətlərin tənzimlənməsi
- Yeni texnoloji strukturun formalaşdırılması, xarici investisiyaların cəlbə
- Turizm müəssisəsində struktur islahatları, xarici investisiyaların cəlbə

290 Turizmdə ekskursiya və səyahətlərin intensivliyinin yüksəldilməsində dövlət investisiya siyasəti necə müəyyənləşdirilir

- İnvestisiya riski yatırılmış vəsaitlərin qaytarılması və gəlir gətirməsi riski məsələn, mehmanxana tikintisinə yatırılmış vəsaitlərin riski onun realizasiyasının qeyri-müəyyənliyi ilə bağlıdır
- Qarşılıqlı əlaqələrin təmin edilməsi və uyğunsuzluqlara yol verilməməsi
- Mövcud məhsulun turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması
- Milli sərvətin itirilməsi ölkədə rəqabət qabiliyyətinin aşağı düşməsi, investisiya cəlbinin aşağı düşməsi, adambaşına düşən milli gəlirin azalması, infilyasiya səviyyəsinin dəyişməsi
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi

291 Turizmdə yerli və xarici investorların cəlb edilməsini stimullaşdırmaq məqsədilə hökumət hansı güzəştləri tətbiq etməlidir

- Turizmin ekoloji istiqamətləndirilməsi, ölkənin turizm sferasında fəaliyyət göstərən işçilərin müvafiq vergilərin bir qismindən azad olmaları
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir
- İctimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, iqtisadiyyatın maraqları, dövlətin maraqları, əhalinin maraqları, ehtiyatlar, ekoloji sistem, idxalın gömrük rüsumlarından azad olunması
- Mehmanxanaların xidmət standartlarına uyğunluğunun təyin olunması
- İdxalın gömrük rüsumlarından azad olunması, korporativ vergilər üzrə güzəştlər, ölkənin turizm sferasında fəaliyyət göstərən işçilərin müvafiq vergilərin bir qismindən azad olmaları

292 Səyahətlərin xərc strukturunda müxtəlif xidmət və resurs potensialına malik olan ayrı-ayrı subyektlərin məcmu xərcləri nə zaman öz əksini tapır

- Turizmin resurs potensialının həcmi, onun strukturunu və istifadə mexanizmini
- Müəyyən olunmuş normativlərə uyğun və müasir texnologiyaları nəzərə almaqla cari qiymətlərdə zəruri olan xərc strukturu əsasında
- Proqram xarakterli olmaqla mövcud texnoloji əsasların formalaşmasını
- Ekskursiyaların qiymətləndirilməsində
- Tələbat səvəyyəsinə və faktiki resurs potensialına ayrılmaqla

293 Ekskursiya müəssisələrində biznes-plan planını tərtib edilərkən hansı əsas göstəriciləri qiymətləndirilir

- Müştərilərin vərdişlərinin dəyişdirilməsi, onların davranışı, ticarət münasibətlərin dəyişməsi, reklam fəalliyəti, iqtisadi vəziyyət, beynəlxalq, siyasi mühiti təhlil edir
- Bazarın böyüklüyünə, əsas seqmentlərinə görə, sifarişçilərin ehtiyaclarını, əsas tur istiqamətləri nəzərdən keçirməklə, əsas rəqiblər sadalanmaqla vəziyyəti təhlil edir
- Axıcı marketing vəziyyətinin təhlili, təhlükə və imkanlar, məsələlər və problemlər, marketing strategiyası, fəaliyyət proqramı, büdcə və yoxlama qaydalarını təhlil edir
- Daimi təkrar yoxlama, düzəlişlərin daxil edilməsi, strategiya və məqsədlərin dəyişdirilməsi, xidmət imkanlarının məhdudiyətlərini qiymətləndirirlər
- Tələbə təsir edən və onu müəyyənləşdirən amillərin kəmiyyəti çox böyükdür, turizm xidmətlərinə müxtəlif cür xarici müstəqil amillər təsir göstərir, subyektiv və rəssional amilləri təhlil edir

294 Turizm xidmətləri bazarında seqmentləşdirmənin məqsədlərinə daxildir

- Bazardakı mühiti öyrənmək
- Turməhsul və xidmətin ünvanlılığını təmin etmək
- Turizm bazarının həcmi müəyyənləşdirmək
- Turizm bazarında satış həcmi artırmaq
- İstehlakçıların tələbatlarını öyrənmək

295 Turizm bazarının mövqeyini müəyyənləşdirmək üçün hansı amillər nəzərə alınmalıdır

- Bazardakı mühiti öyrənmək, səhiyyənin vəziyyəti, təhsil və əhalinin məşğulluq səviyyəsi, orta ömür müddəti, alıcılıq
- Siyasi həyata daxil olma, coğrafi-iqtisadi, iqtisadi, əhali və ekoloji amillər
- Resursların keyfiyyət və kəmiyyəti, tələb və təklif amilləri, bölgü amilləri
- Tələbat, onun ödənilmə dərəcəsi, istehlak səviyyəsi, onun quruluşu
- Məhsul və xidmətlərin yekcins olma dərəcəsi, həyat dövrünün mərhələsi, bazarın yekcinslik dərəcəsi, rəqiblərin marketing strategiyası

296 Ekskursiya müəssisələrində vəziyyətin təhlili necə xarakterizə edilir

- Bazara, rəqiblərə, reklama, istehsalçılara, məhsul və xidmət tədarükçülərinə, texnologiyaya, iqtisadiyata, siyasi mühitə və digər analoji verilənlərə aid olan bütün məlumatların ehtiyatla axtarışdır
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etməkdir
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiyaçıların hazırlıq dərəcəsidir
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsidir
- Nümayiş zamanı, dayanacaq nöqtələrinin düzgün seçilməsi, əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanındır

297 Ekskursiyaların təsnifatında hansı məqsədlər əsas rol oynayır

- Proqnozlaşdırılan modellər
- Funksional modellər və funksional məqsədlər
- Məqsədlərin funksionallığı
- İmitasiya modelləri
- Makrosəviyyəli və mikrosəviyyəli modellər

298 Ekskursiya və turizm müəssisələrinin inkişafının səmərəli yollarına aiddir

- İstehlakçıların maraqlarını ifadə edən istehlak davranışı modelini qurmaq və onun perspektivini qiymətləndirmək
- Müəyyən olunmuş normativlərə uyğun və müasir texnologiyaları nəzərə almaqla cari qiymətlərdə zəruri olan xərc strukturu əsasında yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması hesabına təşkil etmək
- Struktur model olmaqla, tələbatın seqmentləşməsi, resurs təminatı və təşkilatı-iqtisadi quruluş olaraq funksional vəzifələrin bölgüsünə uyğun ixtisaslaşma səviyyəsi ilə
- İlk fəaliyyət şəraitini yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması hesabına təşkil etmək
- Qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması

299 Ekskursiya müəssisələrində gəlirlərin bölgüsü nə ilə bağlıdır

- Turoperator və turagentliklərin köməkliliyi ilə
- Məcmu gəlirlər ilə
- Dövriyyə vəsaitlərinin xarakteri ilə
- ÜDM-un artım tempi ilə
- Bazar sisteminin formalaşması ilə

300 Ekskursiya müəssisələrinin əsas reklam vasitələrinə aiddir

- Antropogen təsir, sağlamlıq funksiyası, dağ ekosistemləri
- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketing tədqiqi
- Xidmətlər paketi rekvizitləri, turist yollayışlarının qiymətləri
- Xidmət, satış, reklam, marketing, tələbin öyrənilməsi
- Kütləvi informasiya vasitələri, çap reklam nəşrləri, kino və video reklam, küçə reklamı, suvenirilər, sərgilər, birjalar, yarmarkalar

301 Ekskursiya müəssisələrinin inkişafı istiqamətində marketing planlaşdırılmasının hansı variantları mövcuddur

- Ekskursiyaların ümumi xüsusiyyətləri, evristik yanaşma
- Ciddi hesabat blanklarının tədqiqi və tərtibi, məsuliyyət
- Sistemli planlaşdırma, empiriklik, optimistik, evristik yanaşma
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları və kompetensiyası
- Kompleks səfərlər, istirahət və kompleks turlara xidmətlər paketi

302 Ekskursiya müəssisələrində iqtisadi fəaliyyətin səmərəlik göstəricilərini təhlil edərkən hansı göstəricilər əsas tutulur

- Xarici ölkələrə səyahət edən turistlərin sayı, xarici turistlərin turist günlərinin miqdarı
- Mənfəətin və xərclərin təhlili
- Gizli iqtisadiyyat
- Qara bazar
- Qiymətli Kağızlar Fondu və Milli Bankın aktivləri

303 Ekskursiya müəssisələrinin inkişafı proqramında investisiyalar hansı göstəriciləri ifadə edir

- Aksioner cəmiyyətlər, məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər, yoldaşlıqlar müəssisələri, məhdud yoldaşlıq müəssisələrinin yaradılmasını
- Turizmin normativ bazasını işləyib hazırlayır
- Turizm sahəsində xüsusi razılığın verilməsini təmin edir
- Məşğulluğun artırılması, əhali gəlirlərinin səviyyəsinin yüksəldilməsi, həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması
- Turizm xidmətləri ilə məşğul olan müəssisələrin tikintisi, modernləşdirilməsi və yenidən qurulmasına kapital qoyuluşu

304 Ekskursiya müəssisələrində iqtisadi fəaliyyətin səmərəlilik göstəriciləri hansı amillərdən asılı olaraq təsnifləşdirilir

- Turizmin dövlət tənzimlənməsi, əhaliyə turizm xidmətləri göstərilməsindən, turizm firmalarının istehsal-xidmət prosesindən əldə olunan iqtisadi nəticələrdən
- Milli səviyyədə ixtisaslı kadr çatışmazlığı, işçi qüvvəsi dəyərinin artırılması, öz işçilərinin əməyindən daha səmərəli istifadə etməkdən ötrü şərait yaradan rəqiblərin təzyiqi, elmi-texniki tərəqqi ilə bağlı texnoloji dəyişikliklər ilə
- İqtisadi potensialının strukturu, onun iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsinin əsas istiqamətləri, istehlak seqmentlərinin sosial demoqrafik xarakteristikası ilə
- Sosial-məişət infrastrukturunun diferensiallaşdırılmış sahələrarası kompleks sistemi, region miqyasmda müstəqil təsərrüfat sahələri; turizm təsərrüfat subyekti ilə
- Yerli hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti, xüsusi investisiya təşəbbüsünün həvəsləndirilməsi

305 Ekskursiya müəssisələrinin inkişaf istiqamətləri hansı amillərin xarakteristikası ilə müəyyənləşir

- Sosial-məişət infrastrukturunun diferensiallaşdırılmış sahələrarası kompleks sistemi, region miqyasmda müstəqil təsərrüfat sahələri; turizm təsərrüfat subyekti ilə
- İqtisadi potensialının strukturu, onun iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsinin əsas istiqamətləri, istehlak seqmentlərinin sosial demoqrafik xarakteristikası ilə
- Milli səviyyədə ixtisaslı kadr çatışmazlığı; işçi qüvvəsi dəyərinin artırılması, öz işçilərinin əməyindən daha səmərəli istifadə etməkdən ötrü şərait yaradan rəqiblərin təzyiqi, elmi-texniki tərəqqi ilə bağlı texnologi dəyişikliklər ilə
- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtənin bazarda mövqeləşdirilməsi, hər bir məqsədli seqment üçün marketing kompleksinin işlənməsi
- Yerli hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti, xüsusi investisiya təşəbbüsünün həvəsləndirilməsi

306 İnkişaf modeli struktur model olmaqla ekskursiya müəssisələrində hansı səviyyələrdə ölçülür

- Milli səviyyədə ixtisaslı kadr çatışmazlığı; işçi qüvvəsi dəyərinin artırılması, öz işçilərinin əməyindən daha səmərəli istifadə etməkdən ötrü şərait yaradan rəqiblərin təzyiqi, elmi-texniki tərəqqi ilə bağlı texnologi dəyişikliklər
- Seqmentləşmə, resurs təminatı və təşkilatı iqtisadi quruluş olaraq funksional vəzifələrin bölgüsünə uyğun ixtisaslaşma səviyyəsində
- Sosial infrastrukturun diferensiallaşdırılmış sahələrarası kompleks sistemi, region miqyasda müstəqil təsərrüfat sahələri, turizm təsərrüfat subyekti səviyyəsində
- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtənin bazarda mövqeləşdirilməsi, hər bir məqsədli seqment üçün marketing kompleksinin işlənməsi

- Yerli hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti, xüsusi investisiya təşəbbüsünün həvəsləndirilməsi

307 Ekskursiya müəssisələrində gəlirlərin artımı proqramlarındakı maneələrə aiddir

- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmde istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmde informasiya sisteminin tərkibi və strukturu
- Xərclərin azaldılması, qərarların effektivliyinin artırılması, hər bir işçi üçün keyfiyyət meyarının müəyyən edilməsi, ehtiyatlardan səmərəli istifadə, planlaşdırmanın mükəmməlləşdirilməsi
- Firmanın ehtiyacı üçün texnoloji yeniliklərin daimi axtarışı, inkişafı və uyğunlaşdırılması ilə məşğul olan qrupun müəyyən edilməsi
- Artım potensialının qiymətləndirilməsində yanlışlıq, gəlir əldə etmək zərurətinin dərk edilməsində qüsur-lar, düzgün istiqamət seçimi çatışmazlığı, sağlam yanaşmanın olmaması
- Firmada baş verən əməliyyatların qiymətləndirilməsi əsasında toplanan məlumatlar və idarəetmə obyektinin planda nəzərdə tutulan vəziyyətini müəyyən edən plan sənədləri, standartlar, büdcə sənədləri və s.

308 Ekskursiya müəssisələrində texnoloji proseslərin təşkilində hansı inkişaf prinsiplərinin gözlənilməsi zəruridir

- Tələb olunan investisiyanın ümumi həcmi, layihənin həyata keçirilməsinə yönəldiləcək və investorun özünə məxsus olan investisiyanın həcmi
- Turagentlikdə yerləşən müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən proqram təchizatı, müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən və turagentlikdə yerləşən proqram təchizatı
- Xaricdə qarşılıqlı əlaqə qurmadan firmanın daxili fəaliyyətini təmin edən avtomatlaşdırılmış proqramlar, turoperatora paket rejimdə modem vasitəsilə digər turagentlərlə əlaqə qurmağa imkan verən proqramlar
- Komplekslilik, optimallaşdırma, tipləşdirmə, standartlaşdırma, perspektiv və fasiləsiz inkişaf prinsipləri
- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması

309 Turizm islahatlarının həyata keçirilməsi istiqamətləri iqtisadi maraqlar baxımından necə qiymətləndirilir

- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir götürmək məqsədilə vəsait qoyuluşudur
- Müəyyən olunmuş normativlərə uyğun və müasir texnologiyaları nəzərə almaqla cari qiymətlərdə zəruri olan xərc strukturu əsasında
- Bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi istiqaməti kimi
- İstehlakçıların maraqlarını ifadə edən istehlak davranışı modelini qurmaq və onun perspektivini qiymətləndirmək
- Intuisiyaya əsaslanaraq üstün gəlir əldə etmək məqsədilə yüksək riskə gedən ekstrimal investor tipi kimi

310 İstehlak strukturunun əsaslandırılması hansı sistem üzrə müəyyən olunur

- Mədəniyyət maraqlarının artması, boş zamanın artması, nəqliyyat və rabitənin inkişafı, qidalanma xərcləri, əyləncə xərcləri, ekologiya və ekoloji həyat şüurunun artması, müstəqillik, fərdilik
- Müxtəlif istehlak təyinatına görə qruplaşan turməhsul və xidmət növlərinə, istehlakın faydalığına görə
- Məqsəd və strategiyanın, idarəetmə təşkilatının himayə edilməsi, effektiv planlaşdırma və nəzarət sisteminin himayə edilməsi, mühüm qərarların hazırlanması əsasında
- Nəqliyyat, məişət, ekskursiya, idman və sağlamlıq xidmətlərinin bir məqsəd və proqramda birləşməsinə görə
- Turməhsul və xidmət növləri üzrə xidmətlərin istehlak həcmində xüsusi çəkisinə görə

311 Turist-ekskursiya fəaliyyətində tələbatın əsaslandırılmasına daxildir

- Ekskursiya və səyahətlərin istehlak həcmində xüsusi çəkisinə görə
- Nəqliyyat, məişət, ekskursiya, idman və sağlamlıq xidmətlərinin bir məqsəd və proqramda birləşməsinə görə
- İdarəetmə təşkilatının himayə edilməsi, effektiv planlaşdırma və nəzarət sisteminin himayə edilməsi, mühüm qərarların hazırlanmasına

- Təhsil səviyyəsinin yüksəlməsi, mədəniyyət marağının artması, boş zamanın artması, nəqliyyat və rabitənin inkişafı, qidalanma xərcləri, əyləncə xərcləri, ekologiya və ekoloji həyat şüurunun artması, müstəqillik, fərdilik
- İstehlakın formalaşması mənbələrinə, ayrı-ayrı istehlak təyinatına görə qruplaşan turməhsul və xidmət növlərinə, istehlakın faydalığına görə

312 Turizm sahəsində tələbatın xarakterik göstəricilərinə aiddir

- Vəsaitlərin həcmi və strukturu
- Alıcılıq qabiliyyətinin artması zamanı turizmin intensivliyinin artması
- Yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat, məişət, ekskursiya, idman və sağlamlıq xidmətlərinin bir məqsəd və proqramda birləşməsi
- Əhalinin öz pulunu hansı turizm sahəsinə xərcləmək istəkləri
- Turizm sahəsində çalışan işçilərin maddi ehtiyaclarının yüksək səviyyədə təmin edilməsi

313 Turizm infrastrukturunun inkişaf göstəriciləri özündə birləşdirir

- Kənd icmalarında mütəşəkkilliyin artması və onların işgüzar fəaliyyətinin canlandırılması
- Ekskursiya, idman və sağlamlıq xidmətlərinin bir məqsəd və proqramda birləşməsi
- İctimai əməyin ərazi təşkilini əks etdirən, bütövlükdə cəmiyyətin idarə edilməsini fiksə edən amillər
- Turizm məhsulunun satış həcmünün artırılması, turizm məhsulu və tamamlayıcı xidmət nomenklaturasının genişləndirilməsi
- Alıcılıq qabiliyyətinin artması zamanı turizmin intensivliyinin artması

314 Ekskursiyaların dinamikliyi baxımından potensial ərazilərə daxildir

- Kəndin potensialının iki əmsala əsasən qiymətləndirilməsinin çoxmeyarlı General Electric və ya Shell/DRM matrisalarının köməyi ilə aradan qaldırılması
- Kəndin vəziyyəti barədə məlumatların toplanılmasının çətinliklərini aradan qaldırmaq üçün çox, az, bərabərlik işarəsindən istifadə etmək olar
- Perspektivlik əmsalına görə yüksək və rekreasiya potensialına görə aşağı qiymətlə xarakterizə olunursa
- Rekreasiya potensialı göstəricilərinin yüksək qiymətinə malik ərazilər
- Bu çatışmamazlığı müəyyən zaman qisimində təkrar ölçmələr və matrisa üzərində kəndlərin xüsusiyyətlərinin dəyişkənliyi istiqamətinin qeydi ilə azaltmaq olar

315 Tənəzzül şəraitində turizmdə dəyişkənlik necə müəyyənləşdirilir

- Turizm sənayesində elastik qiymət və xidmət təklifləri mövcud olduğu üçün insanlar istirahət etmək şansını əldən vermək istəməirlər
- Yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat, məişət, ekskursiya, idman və sağlamlıq xidmətlərinin bir məqsəd və proqramda birləşməsi
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- Real mövqeyini qiymətləndirmək və perspektivini əsaslandırmaq
- Makroiqtisadi göstəricilər və turizmin maliyyə potensialının əsaslandırılması ilə

316 Ekskursiya zamanı məqsədli əmtəələrə aiddir

- Rükzak və digər turizm və idman ləvazimatı, xəritələr, lüğətlər, çadırlar, yataq torbası, habelə turizm suvenir məhsulları
- Bank kreditinin idarə edilməsi üzrə transaksiyalar, kreditor borcun müxtəlif forma və növlərinin təşəkkül tapması üzrə maliyyə əməliyyatları
- İqtisadi inkişaf dövründə, əhalinin maddi vəziyyətinin yaxşılaşması və alıcılıq qabiliyyətinin artması zamanı turizmin intensivliyinin artması
- Makroiqtisadi göstəricilər və turizmin maliyyə potensialı
- Real mövqeyini qiymətləndirmək və perspektivini əsaslandırmaq

317 Menecment idarəçiliyində sistemli təhlil metoduna aiddir

- Turizmin maliyyə potensialı, əmək ehtiyatları, gəlirlər və mənfəət, rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi, ixracat potensialı
- Maliyyələşmənin təşkilati formasının seçilməsi və qiymətləndirilməsi, maliyyə mənbəyi strukturunun müəyyənləşməsi və maliyyə təminatı monitorinqi
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşmasını özündə birləşdirir
- Bazarın tələbatına uyğun reklam-informasiya cədvəli hazırlamaq, həmin cədvələ uyğun təbliğat fəaliyyəti proqramlaşdırmaq, cəlbədicə vasitələr seçmək, onlardan təbliğat məqsədləri üçün istifadə göstəriciləri
- Ehtiyatlar, əmək haqqı fondu, qida təminatı, müxtəlif mədəni-sosial tədbirlər üçün zəruri olan vəsaitlərin ayrılması, dövlət vəsaitlərinin həcmi

318 Ekskursiya müəssisələrində iqtisadi təhlilin məqsədlərinə aiddir

- Ehtiyatlar, əmək haqqı fondu, qida təminatı, müxtəlif mədəni-sosial tədbirlər üçün zəruri olan vəsaitlərin ayrılması, dövlət vəsaitlərinin həcmi
- Mövcud vəziyyəti qiymətləndirmək, əsas meylləri aşkar etmək və perspektiv istiqamətləri əsaslandırmaq
- Maliyyə mənbəyi strukturunun müəyyənləşməsi və maliyyə təminatı monitorinqi
- Gömrük normativləri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqı normativləri
- Təhlil və qiymətləndirmə işlərinə, proqnozlaşdırma, planlaşdırma, təşkil və əlaqələndirmə, tənzim etmə, nəzarətin əhəmiyyəti

319 Turizm-ekskursiya müəssisələrinin təhlil metodikasına aiddir

- Ehtiyatlar, əmək haqqı fondu, qida təminatı, müxtəlif mədəni-sosial tədbirlər üçün zəruri olan vəsaitlərin ayrılması, dövlət vəsaitlərinin həcmi
- Müqayisəli təhlil, makroiqtisadi göstəricilər, turizmin maliyyə potensialı, əmək ehtiyatları, gəlirlər və mənfəət, rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi
- Normativ, proqnoz, birbaşa hesablama, kəmiyyət və keyfiyyət
- Maliyyələşmənin təşkilati formasının seçilməsi və qiymətləndirilməsi, maliyyə mənbəyi strukturunun müəyyənləşməsi
- Bazarın tələbatına uyğun reklam-informasiya cədvəli hazırlamaq, həmin cədvələ uyğun təbliğat fəaliyyəti proqramlaşdırmaq

320 Turizm balansları hansı formada əsaslandırılır

- Ünvanlılıq və komplekslilik
- Real mövqeyini qiymətləndirmək və perspektivini əsaslandırmaq
- Investisiya gəlirləri və xərclər, idxal və ixrac
- Müqayisəli təhlil, normativ, proqnoz, birbaşa hesablama, kəmiyyət və keyfiyyət, amillər
- Makroiqtisadi göstəricilər və turizmin maliyyə potensialı

321 Təhlil və proqnozun məqsədlərinə daxildir

- Material, əmək, investisiya gəlirləri və xərclər, idxal və ixrac
- Ünvanlılıq və komplekslilik
- Makroiqtisadi göstəricilər və turizmin maliyyə potensialı
- Maliyyələşmənin təşkilati formasının seçilməsi və qiymətləndirilməsi
- Mövqeləri qiymətləndirmək və perspektiv əsaslandırma

322 Turist-ekskursiya proqramlarının məqsədlərinə aiddir

- Makroiqtisadi göstəricilər və turizmin maliyyə potensialı
- Maliyyələşmənin təşkilati formasının seçilməsi və qiymətləndirilməsi, maliyyə mənbəyi strukturunun müəyyənləşməsi və maliyyə təminatı monitorinqi
- Real mövqeyini qiymətləndirmək və perspektivini əsaslandırmaq
- Material, əmək, investisiya gəlirləri və xərclər, idxal və ixrac
- Kompleks və ünvanlılıq tədbirləri

323 Rekreasiya potensialı göstəricilərinin perspektivli turizm regionlarına daxildir

- Kəndin potensialının iki əmsala əsasən qiymətləndirilməsinin çoxmeyarlı General Electric və ya Shell/DRM matrisalarının köməyi ilə aradan qaldırılması
- Kəndin vəziyyəti barədə məlumatların toplanılmasının çətinliklərini aradan qaldırmaq üçün çox, az, bərabərlik işarəsindən istifadə etmək olar
- Turizm-rekreasiya potensialına görə aşağı qiymətə və perspektivlik əmsalına görə yüksək xarakterizə olunursa
- Perspektivlik əmsalının aşağı və rekreasiya potensialı göstəricilərinin yüksək qiymətinə malik kəndlər
- Bu çatışmamazlığı müəyyən zaman qisimində təkrar ölçmələr və matrisa üzərində kəndlərin xüsusiyyətlərinin dəyişkənliyi istiqamətinin qeydi ilə azaltmaq olar

324 Böhran şəraitində ekskursiya və səyahətlərin təşkili necə xarakterizə olunur

- Tələbat xeyli artır
- Turizm sahəsində çalışan işçilərin maddi ehtiyaclarının yüksək səviyyədə təmin edilməsi
- Yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat, məişət, ekskursiya, idman və sağlamlıq xidmətlərinin bir məqsəd və proqramda birləşməsi
- Əhalinin maddi vəziyyətinin yaxşılaşması və alıcılıq qabiliyyətinin artması zamanı turizmin intensivliyin artması
- Ekskursiya və səyahətlərə olan tələbat aşağı düşür

325 Ekskursiya və səyahətlərin həyata keçirilməsi zamanı xidmət göstəricilərinin artım amillərinə daxildir

- Əhalidə turistlərin tələbinə uyğun xidmət etmək qabiliyyətini formalaşdırır
- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtənin bazarda mövqeləşdirilməsi
- Layihənin texniki və təqvim xarakteristikası, inflyasiyanın dinamikası, gözlənilən qiymətlər səviyyəsi, istehsal və xidmət həcmnin dinamikası
- Məqsəd və strategiyanın, əsas siyasətinin müəyyən edilməsi, idarəetmə təşkilatının himayə edilməsi
- Mədəniyyət marağının artması, boş zamanın artması, nəqliyyat və rabitənin inkişafı, qidalanma xərcləri, əyləncə xərcləri, ekologiya və ekoloji həyat şüurunun artması, müstəqillik, fərdilik

326 Ekskursiya müəssisələrində biznes mühitini formalaşdıran amillərə aiddir

- Kənd ziyalıları, ağsaqqallar, təqaüdcülər, tələbələrə əməyindən istifadə etmək
- Texnologiyaların dəyişdirilməsinə dair, hüquqi turizmlənmə sahəsində, demoqrafiya tendensiya və xarici mühit haqqında digər lazımlı informasiyalar
- Xidmət səviyyəsinin yüksəldilməsi, əməyin təşkili və stimullaşdırılmasının forma və üsullarının təkmilləşdirilməsi
- Inflyasiyanın dinamikası, gözlənilən qiymətlər səviyyəsi, istehsal və xidmət həcmnin dinamikası, vergi ödənişlərinin səviyyəsi, maliyyələşdirmə mənbələri
- Təhsil səviyyəsinin yüksəlməsi, mədəniyyət marağının artması, boş zamanın artması, nəqliyyat və rabitənin inkişafı, qidalanma xərcləri, əyləncə xərcləri, ekologiya və ekoloji həyat şüurunun artması, müstəqillik, fərdilik

327 Ekskursiya və səyahətlərin həyata keçirilməsində davamlı inkişaf üçün tələb olunan göstəricilərə daxildir

- İstehlakın formalaşması mənbələrinə, ayrı-ayrı istehlak təyinatına görə qruplaşan turməhsul və xidmət növlərinə, istehlakın faydalılığına görə
- Kiçik həcmli biznes üçün imkanlar yaratması, kənd yerlərində məşğulluğun genişləndirilməsi üçün potensial imkanlar
- Təbii kənd mədəni dəyərlərinin və irsinin böyük hissəsinin varlığını canlı şəkildə davam etdirilməsində ekoturizmin davamlı inkişafı
- Investisiyanın cəlb olunması üçün müvafiq mühitin yaradılması, ctimai və özəl sektor arasında əməkdaşlıq, təhsil və insan resurslarının idarə olunmasının keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- Ekskursiya, idman və sağlamlıq xidmətlərinin bir məqsəd və proqramda birləşməsinə görə

328 Ekskursiyaların təşkilində xüsusi əhəmiyyətə malikdir

- Yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat, məişət, ekskursiya, idman və sağlamlıq xidmətlərinin bir məqsəd və proqramda birləşməsi
- Əhalinin turizm üçün ayırdığı pulun həcmi ulduzlu otellərə, çadırlarda qalmağa və ya kənd evlərinə bəs edir
- Yoxsulluğun aradan qaldırılması, kənd icmalarında mütəşəkkilliyin artması və onların işgüzar fəaliyyətinin canlandırılması
- Ölkənin iqtisadi inkişafı dövründə alıcılıq qabiliyyətinin artması zamanı turizmin intensivliyinin artması
- Bələdçilərin maddi ehtiyaclarının yüksək səviyyədə təmin edilməsi

329 Ekskursiya və səyahətlər tələbat növü kimi necə müəyyən olunur

- Ekskursiya, idman və sağlamlıq xidmətlərinin bir məqsəd və proqramda birləşməsi
- Alıcılıq qabiliyyətinin artması zamanı turizmin intensivliyinin artması
- İşçilərin maddi ehtiyaclarının yüksək səviyyədə təmin edilməsi
- Struktur və pulun həcmi
- Pul xərcləmək istəkləri

330 Ekskursiya vaxtının ekskursiya bələdçisindən asılı olmayan səbəblərdən qısalması hansı hallarda baş verir

- Ekskursiyaçıların ləng yığılması, turistlərə səhər yeməyinin vaxtında verilməməsi, avtobusun gecikməsi və s.
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi

331 Ekskursiyanın əhəmiyyətinə aiddir

- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə
- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Dərslərin keçirilən proqramın daha dərinlən mənimsənilməsində, şagirdlərin dünyagörüşünün hərtərəfli formalaşması

332 Tədris ekskursiyalarının mühüm tələblərinə aiddir

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Proqram, dərslik və dərs vəsaitləri ilə əsaslı tanışlıq
- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə
- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları

333 Tədris ekskursiyalarının mühüm əhəmiyyətinə aiddir

- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Tədris prosesində keçirilən proqramın daha da zənginləşdirilib sistemləşdirilməsi və yeni proqramın işlənməsi

- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə

334 Tədris ekskursiyaları hansı kateqoriya üçün nəzərdə tutulur

- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Ekskursiyaçıları izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Ekskursiyaçıları konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- İlk növbədə orta və ali tədris müəssisələrində təhsil alanlar üçün

335 Muzeydə ekskursiya işinin təşkilinin prinsiplərinə daxildir

- Elmlilik, ardıcılıq, kütləvilik və s.
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Antropogen yüklənmə - müəyyən zaman müddətində əraziyə gələn turistlərin miqdarı və müvafiq yükləmələr - antropokoloji normativlər
- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə
- Ekskursiyaçıları izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları

336 Muzey fondlarına daxil olan əşyaların mühafizəsi hansı tələblərə cavab verməlidir

- Ekskursiyaçıları izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanlarına cavab verməlidir
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Materialın fiziki mühafizəsini təmin etmək, materialın hər birindən elmi məqsədlərlə istifadə edilməsi üçün imkan yaratmaq, materialın itməsinin, yaxud oğurlanmasının qarşısını almaq
- Ekskursiyaçıları konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi

337 Muzeylərin təhsil müəssisələri ilə əlaqələri necə qruplaşdırılır

- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Uşaq və gənclərin dünyagörüşünün, sənət əsərlərini düzgün qiymətləndirmək bacarığını formalaşdırılması
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektinə və hadisələr
- Ekskursiyaçıları konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- İzahın ayrı-ayrı hissələri arasında, yol boyu danışıqda ekskursiya arayışı, məntiqli keçidlə obyekt, hadisələr haqqında danışıqla izah edilmə arasında

338 Muzey işinin təkmilləşdirilməsi, komplektləşdirilməsi və müasir tələblərə uyğun olması üçün tövsiyələrə aiddir

- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektinə və hadisələr
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Muzey fondlarında qorunub saxlanılan eksponatların mühafizəsi, uçotu, konservasiyası və bərpası üzrə işin təkmilləşdirilməsi, elektron kataloqlarının hazırlanması və muzeylərin mərkəzləşdirilmiş informasiya sisteminin təşkili
- İzahın ayrı-ayrı hissələri arasında, yol boyu danışıqda ekskursiya arayışı, məntiqli keçidlə obyekt, hadisələr haqqında danışıqla izah edilmə arasında

- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası

339 Muzeylərin elmi-tədqiqat və mədəni-maarif müəssisəsi kimi sosial funksiyalarına aiddir

- Tarix-mədəniyyət və təbiət obyektlərinin abidələrini komplektləşdirir, qoruyur, öyrənir, geniş yayır və xalqa tanıdır
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələr
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- İzahın ayrı-ayrı hissələri arasında, yol boyu danışıqda ekskursiya arayışı, məntiqli keçidlə obyekt, hadisələr haqqında danışıqla izah edilmə arasında
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər

340 Muzeylərin rolunu ön plana çəkən amillərə aiddir

- Tarix-mədəniyyət və təbiət obyektlərinin abidələrini komplektləşdirir, qoruyur, öyrənir, geniş yayır və xalqa tanıdır
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- İzahın ayrı-ayrı hissələri arasında, yol boyu danışıqda ekskursiya arayışı, məntiqli keçidlə obyekt, hadisələr haqqında danışıqla izah edilmə arasında
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələr

341 Bədii mədəniyyətin, milli təfəkkürün inkişafında tarix boyu insan tərəfindən yaradılmış bütün sərvətlərin qoruyucusu kimi hansı müəssisələr çıxış edir

- Turizm xidmətləri bazarı
- Teatrlar
- Muzeylər
- Rəsm qalereyaları
- Kino salonları

342 Turizm firmasının məqsəd və vəzifələrinə aiddir

- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələr
- Turistlərin tələbatına uyğun olan cəlbedici turizm məhsulunun yaradılması, təklifin tələb səviyyəsində saxlanılması, məhsulun rəqabətə davamlılığının qorunması
- Keyfiyyətli xidmət göstərilməsi, daimi müştərilərin əldə edilməsi, davamlı maliyyə və turizm xidməti bazarında rəqabətə davamlı mövqeyinin təmin edilməsi, təkrar istehsal və inkişaf
- İstehsalçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqatı, hesabat və uçot siyasəti, verginin müəyyən edilməsi və s. ibarət olan maliyyə hesablaşmaları, yeni məhsulların istiqamətlərinin tətbiq edilməsi, diversifikasiyası və inteqrasiyası
- Əhalinin əsas kütləsinin yaşayış səviyyəsi, yəni turizmin iqtisadi əlverişliliyi, vətəndaşların ölkə daxilində və bütün dünya üzrə xarici səyahətlərinə imkan verən, sosial azadlıq və hüquqlarının olması, beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması

343 Turizm müəssisəsinin tam fəaliyyət dövrünü şərti olaraq hansı istiqamətə ayırmaq olar

- İstehsalçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqatı, hesabat və uçot siyasəti, verginin müəyyən edilməsi və s. ibarət olan maliyyə hesablaşmaları, yeni məhsulların istiqamətlərinin tətbiq edilməsi, diversifikasiyası və inteqrasiyası
- Turistlərin tələbatına uyğun olan cəlbedici turizm məhsulunun yaradılması, təklifin tələb səviyyəsində saxlanılması, məhsulun rəqabətə davamlılığının qorunması

- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələr
- Əhalinin əsas kütləsinin yaşayış səviyyəsi, yəni turizmin iqtisadi əlverişliliyi, vətəndaşların ölkə daxilində və bütün dünya üzrə xarici səyahətlərinə imkan verən, sosial azadlıq və hüquqlarının olması, beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması
- Keyfiyyətli xidmət göstərilməsi, daimi müştərilərin əldə edilməsi, davamlı maliyyə və turizm xidməti bazarında rəqabətə davamlı mövqeyinin təmin edilməsi, təkrar istehsal və inkişaf

344 Turist-ekskursiya müəssisəsinin əsas funksiyalarının yerinə yetirilməsinə aiddir

- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələr
- Turistlərin tələbatına uyğun olan cəlbedici turizm məhsulunun yaradılması, təklifin tələb səviyyəsində saxlanılması, məhsulun rəqabətə davamlılığının qorunması
- Keyfiyyətli xidmət göstərilməsi, daimi müştərilərin əldə edilməsi, davamlı maliyyə və turizm xidməti bazarında rəqabətə davamlı mövqeyinin təmin edilməsi, təkrar istehsal və inkişaf
- İstehsalçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqatı, hesabat və uçot siyasəti, verginin müəyyən edilməsi və s. ibarət olan maliyyə hesablaşmaları, yeni məhsulların istiqamətlərinin tətbiq edilməsi, diversifikasiyası və inteqrasiyası
- Əhalinin əsas kütləsinin yaşayış səviyyəsi, yəni turizmin iqtisadi əlverişliliyi, vətəndaşların ölkə daxilində və bütün dünya üzrə xarici səyahətlərinə imkan verən, sosial azadlıq və hüquqlarının olması, beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması

345 Turist-ekskursiya firmasının məqsəd və vəzifələrinə aiddir

- İstehsalçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqatı, hesabat və uçot siyasəti, verginin müəyyən edilməsi və s. ibarət olan maliyyə hesablaşmaları, yeni məhsulların istiqamətlərinin tətbiq edilməsi, diversifikasiyası və inteqrasiyası
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyekt və hadisələr
- Əhalinin əsas kütləsinin yaşayış səviyyəsi, yəni turizmin iqtisadi əlverişliliyi, vətəndaşların ölkə daxilində və bütün dünya üzrə xarici səyahətlərinə imkan verən, sosial azadlıq və hüquqlarının olması, beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması
- Keyfiyyətli xidmət göstərilməsi, daimi müştərilərin əldə edilməsi, davamlı maliyyə və turizm xidməti bazarında rəqabətə davamlı mövqeyinin təmin edilməsi, təkrar istehsal və inkişaf
- Turistlərin tələbatına uyğun olan cəlbedici turizm məhsulunun yaradılması, təklifin tələb səviyyəsində saxlanılması, məhsulun rəqabətə davamlılığının qorunması

346 Sərgilərdə və yarmarkalarda reklam fəaliyyətinin əsas məqsədlərinə daxildir

- İzahın ayrı-ayrı hissələri arasında, yol boyu danışıqda ekskursiya arayışı, məntiqli keçidlə obyekt, hadisələr haqqında danışıq
- Ekskursiyaçıları konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- Ekskursiyaçıları izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- İstehlakçılara və xidmətin satışı ilə məşğul olan firmalara turizm təklifini iri həcmdə istiqamətləndirməyə yardım

347 Turizm məhsulunun irəliləməsinin növünə aiddir

- İxtisaslaşmış sərgilərdə iştirak etmək
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Ekskursiyaçıları konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- İstehlakçılara və xidmətin satışı ilə məşğul olan firmalara turizm təklifini iri həcmdə istiqamətləndirməyə yardım
- İzahın ayrı-ayrı hissələri arasında, yol boyu danışıqda ekskursiya arayışı, məntiqli keçidlə obyekt, hadisələr haqqında danışıq

348 Ekskursiya zamanı mərasim elementlərinə aiddir

- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- Milli ənənələrə uyğun olaraq, dəfn və meiorial xatirə yerlərində həlak olunların xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi, fəxri keşikçilərin dəyişməsində, təntənəli yürüslərdə və miniqlərdə iştirak etmək, matəm melodiyalarının dinlənilməsi və s.
- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə
- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi

349 Ekskursiya bələdçisinin portfelindən istifadə etmə texnikasına aiddir

- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə
- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- Fotoşəkil, rəsm, rəsm reproduksiyası, portfel, çertyoj, sənəd sürətinin öz sıra nömrələri
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları

350 Şəhərkənarı ekskursiyalarda vaxt bölgüsü necə həyata keçirilir

- Hər 35 dəqiqədən bir bələdçiyə istirahət üçün 25 dəqiqə vaxt ayrılır
- Hər 45 dəqiqədən bir bələdçiyə istirahət üçün 45 dəqiqə vaxt ayrılır
- Hər 15 dəqiqədən bir bələdçiyə istirahət üçün 45 dəqiqə vaxt ayrılır
- Hər 25 dəqiqədən bir bələdçiyə istirahət üçün 25 dəqiqə vaxt ayrılır
- Hər 45 dəqiqədən bir bələdçiyə istirahət üçün 15 dəqiqə vaxt ayrılır

351 Şəhərkənarı ekskursiyalarda fasilələr mövcud olan qaydalara əsasən necə birləşdirilir

- Ekskursiyanın nəzərdə tutulan vaxtdan gec başlaması
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma
- Tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Ekskursiyalarda fasilələr
- Bələdçiyə verilən istirahətlə

352 Ekskursiyaçılara qısa müddətli istirahətin verilməsi hansı kateqoriya üçün zəruridir

- Ekskursiyanı izahını dayandıraraq suallara təcili cavab vermək lazım deyil
- Ekskursiyaçılara qısa müddətli istirahətin verilməsi
- Mədəni-maarifləndirmə işinin fəal formasına vərdiş etməyənlər üçün
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Ekskursiyanın nəzərdə tutulan vaxtdan gec başlaması

353 Ekskursiya zamanı fasilələrin rolu və vəzifələrinə aiddir

- Mədəni-maarifləndirmə işinin fəal formasına vərdiş etməyənlər üçün
- Ekskursiyanı izahını dayandıraraq suallara təcili cavab vermək lazım deyil
- Ekskursiyaçılara qısa müddətli istirahətin verilməsi
- Ekskursiya qurtardıqdan sonra
- Ekskursiyanın nəzərdə tutulan vaxtdan gec başlaması

354 Ekskursiyalarda fasilələr nə zaman baş verir

- Ekskursiyaçılara qısa müddətli istirahətin verilməsi
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Yoxlama mətni əsasında konkret ekskursiya bələdçisi tərəfindən metodiki hazırlamalar, ekskursiyanın strukturu, onun marşrutu ilə uyğun olan material obyektinə və hadisələr
- Ekskursiyanı izahını dayandıraraq suallara təcili cavab vermək lazım deyil
- İzahın ayrı-ayrı hissələri arasında, yol boyu danışmada ekskursiya arayışı, məntiqli keçidlə obyekt, hadisələr haqqında danışma ilə izah edilmə arasında

355 Bələdçi suallara nə zaman cavab verə bilər

- Ekskursiyanın nəzərdə tutulan vaxtdan gec başlaması
- Ekskursiyaçılara qısa müddətli istirahətin verilməsi
- Ekskursiya qurtardıqdan sonra
- Ekskursiyanı izahını dayandıraraq suallara təcili cavab vermək lazım deyil
- Hadisələr haqqında danışma ilə izah edilmə arasında

356 Ekskursiyada auditoriyanın diqqətini ekskursiya mövzusunun mahiyyətinin dərk edilməsindən yayındıran göstəricilərə aiddir

- Ekskursiyanı izahını dayandıraraq suallara təcili cavab vermək lazım deyil
- İzahın ayrı-ayrı hissələri arasında, yol boyu danışmada ekskursiya arayışı, məntiqli keçidlə obyekt, hadisələr haqqında danışma ilə izah edilmə arasında
- Ekskursiyanın nəzərdə tutulan vaxtdan gec başlaması
- Hadisələr haqqında danışma ilə izah edilmə arasında
- Ekskursiyaçılara qısa müddətli istirahətin verilməsi

357 Ekskursiyaçıların suallarına cavab verilməsi necə qruplaşdırılır

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Ekskursiyaçılar ekskursiya bələdçisinin suallarına cavab verir, izah etmə zamanı əmələ gələn suallara ekskursiya bələdçisi özü cavab verir, ekskursiya iştirakçıları tərəfindən mövzu üzrə verilən suallar
- Ekskursiyanın nəzərdə tutulan vaxtdan gec başlaması
- Ekskursiyaçılara konkret istiqamət verən, onlarla əlaqə yaratmağa imkan verən giriş hissəsinin və icrası
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər

358 Ekskursiya təcrübəsində müəyyən suallar təsnifatı necə qrupa bölünür

- 2
- 8
- 6
- 5
- 4

359 Ekskursiya materialının qısaldılmış variantları nə üçün hazırlanmalıdır

- Psixofizioloji resurslarının bərpası, insanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, asudə vaxtdan səmərəli istifadə
- Ekskursiyanı izahını dayandıraraq suallara təcili cavab vermək lazım deyil
- Cəmiyyət inkişaf etdikcə insanların dünyagörüşündəki inkişaf, o cümlədən elmi, fəlsəfi və siyasi görüşlərindəki inkişaf və dəyişikliklər
- Ekskursiyanın nəzərdə tutulan vaxtdan gec başlaması
- Ekskursiyaçılara izah etməklə, onları obyektin qeyri-adi, ekzotik olması ilə maraqlandırmaq imkanları

360 Mədəniyyət müəssisələrində pullu dərnlərin gəlirlərinə aid olan vəsaitlərə aşağıdakılar daxildir

- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu
- Bazarda hökmran mövqə tutan və mövqə subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu
- Üzvlük haqqı, habelə pullu bədii öz-fəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turizm məhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf

361 Turizm bazarında turizm firmalarının fəaliyyətinə təsir edən göstəricilərə daxildir

- Firma və dövlətin qarşılıqlı əlaqəsi, texnoloji inkişaf, transmilli xarakter
- Asudə vaxtlarda gənclərin neqativ fəaliyyətlərinin artması
- Trofi, fermer, məkik turizminin sosial-iqtisadi funksiyaları
- Turizm infrastrukturunu, turizm sənayesi və lisenziya sistemi
- Kommersiya, sosial məqsədlər və ictimai turizm

362 Marşrutlar üzrə turizm fəaliyyətini təşkil edən təşkilatların vəzifələrinə aşağıdakılar aiddir

- Sağlamlığı bərpa etmək, dünya görüşünü genişləndirmək və istirahət-əyləncə vəzifələrini yerinə yetirmək
- Lisenziya əsasında turistlərə xidmət göstərməklə turizm təşkilatının müəyyən funksiyaları, turizm təşkilatının elan etdiyi məlumatlara əsasən, turist xidmətlərinin tam şəkildə göstərilməsinin təmin edilməsi
- İşçi heyətinin seçilməsi xidmətləri, firmaların ictimaiyyətlə əlaqələrini təmin edən və istehsalatda normal sosial-psixoloji iqlim yaradan xidmətlər
- Firmaların ictimaiyyətlə əlaqələrini təmin edən və istehsalatda normal sosial-psixoloji iqlim yaradan xidmətləri
- Hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti, xüsusi investisiya təşəbbüsünün həvəsləndirilməsi

363 Mümkün milli turizm növlərinə daxildir

- Tikiş və təmir müəssisələri, nəqliyyat və mebellərin təmiri, camaşırxanalar, kirayə məntəqələri, bərbərxanalar və nəqliyyat xidmətləri
- Kütləvi informasiya vasitələri, çap reklam nəşrləri, kino və video reklam, küçə reklamı, suvenirilər, sərgilər, birjalar, yarmarkalar
- Çimərlik; dağ xizək; motoxizək; qolf; müalicəvi-balneoloji; balıq ovu; ovçuluq; etnoqrafik; elmi-vulkanoloji; konqres; elmi-sualtı
- Xətti, radial, kombinasiyalı, motoxizək, qolf, müalicəvi-balneoloji
- Bütövlük, effektivlik, etibarlılıq, çeviklik

364 Bakının tarixi-mədəni memarlıq abidələrinə aiddir

- Mömünə Xatun Türbəsi, "İsmailiyyə" binası, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", Kirxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası, Sinemotoqraf binası
- Şəki Xan Sarayı, "İsmailiyyə" binası, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", Kirxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası, Sinemotoqraf binası
- "İsmailiyyə" binası, Koroğlu qalası, Şəki Xan Sarayı, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", Mömünə Xatun Türbəsi, Kirxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası, Sinemotoqraf binası
- Koroğlu qalası, "İsmailiyyə" binası, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", Kirxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası,
- Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", "İsmailiyyə" binası, Kirxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası, Sinemotoqraf binası

365 Turizmin İnkişafına Dair Dövlət Proqramında Tədbirlər planının 7.2 bəndinə uyğun olaraq hansı məsələ müəyyən edilmişdir

- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir
- Turizm bazarının segmentləşməsi
- Mehmanxanaların xidmət standartlarına uyğunluğunun təyin olunması
- Marketing tədqiqatları, biznes planların əsaslandırılması
- Marşrutların vəziyyətinin təsdiq edilməsi, respublika üzrə əsas turist marşrutlarının yaradılması

366 Turizmdə biznes planının tərtib olunması zamanı ərazinin əhəmiyyətli turist-kurort zonası kimi tanınması sənədlərinə aiddir

- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması
- Turizm müəssisələrinin təsnifatı, turizm məhsullarının təhlükəsizliyinin və keyfiyyətinin təmin edilməsi, turizm məhsullarının turist tələbatına uyğunluq parametrlərinin müəyyənəndirilməsi
- Təbii müalicəvi və başqa təbii sərvətlərin, ərazinin vəziyyəti haqqında dövlət ekoloji və sanitariya-epidemioloji tədqiqatların nəticələri
- Əhəlinin yaşlaşması, işləyən qadınların sayının artması, gec ailə qurmaq meylləri, tənha insanların, ailə qurmayanların sayının artması, övladsız ailələrin sayının artması
- Bir və ya bir neçə unikal təbii müalicəvi sərvətlərə, bu sərvətlərin lazımi ehtiyatına, kurort tikintisi üçün kifayət və münasib sahəyə malik olmalıdır

367 Azərbaycan Respublikasında qədim abidələrə aşağıdakılar aiddir

- Bazardüzü, Şahdağ, Babadağın vüqarla, əzəmətlə ucalan zirvələri, çoxsaylı şəlalələr, Böyük Qafqazın cənub ətəklərindən axan çaylar, büllur kimi şəffaf Göy-göl, Maral gölün firuzəyi səthi, Qobustanın sərt və eyni zamanda mənzərəli palçıq vulkanları
- Transqafqaz nəqliyyat dəhlizinin ortasında yerləşir ki, bütün infrastruktur – Avropanı Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri ilə birləşdirən hava və dəniz daşımaları, magistral avtomobil və dəmir yolları burada cəmlənmişdir; 86,7 min kv. km ərazisi və 9 milyondan bir qədər çox əhalisi olan Azərbaycan Respublikası nadir təbii-iqlim xüsusiyyətlərinə malikdir
- Zəngin tarixə və qədim mədəniyyətə malik ölkədir. Azıq mağarasında tapılmış neandertal adamın sümükləri onu göstərir ki, ibtidai insan burada hələ 250 min il qabaq ilkin paleolit dövründə yaşamışdır
- Dağlıq yerlər və Aranda mövcud göllər Azərbaycan torpağının əsil bəzəyidir və bu göllərin ən gözəli Göy-göl və Maral göldür. Xəzərin suları və ona yaxın çaylarda qiymətli balıq növləri – uzunburun, losos, qızıl balıq və s. Vardır; Dünyada tanınmış «Karlovi varı» sularından heç də geri qalmayan isti və mineral bulaqlar – Badamlı, Turşsu, İstisu böyük iqtisadi əhəmiyyət daşıyır.
- İl ərzində aydın günlərin sayına görə respublika İtaliya, İspaniya və Yunanıstanla müqayisəyə gələ bilər, Azərbaycan ərazisi boyu 825 km uzanan Xəzərin dəniz sahillərinin ucdantutma istirahət zonasına çevrilməsi üçün hər cür ilkin şərait mövcuddur

368 Azərbaycanda çimərliklərin xüsusiyyətlərinə daxildir

- Azərbaycan turizm sənayesinin inkişafı üçün zəngin ehtiyatlara malikdir. Bu hər şeydən əvvəl, çox əlverişli siyasi-coğrafi mövqedir
- Dünyada tanınmış «Karlovi varı» sularından heç də geri qalmayan isti və mineral bulaqlar – Badamlı, Turşsu, İstisu böyük iqtisadi əhəmiyyət daşıyır.
- Bazardüzü, Şahdağ, Babadağın vüqarla, əzəmətlə ucalan zirvələri, çoxsaylı şəlalələr, Böyük Qafqazın cənub ətəklərindən axan çaylar, büllur kimi şəffaf Göy-göl, Maral gölün firuzəyi səthi, Qobustanın sərt və eyni zamanda mənzərəli palçıq vulkanları, Lənkəranın nadir qoruqları
- Respublikanın şimal-şərq sahilində Yalama-Xaçmaz zonası çimərliklərinin birbaşa sahil zolağında bitən yarpaqlı ağac meşələr özünün sərinliyi ilə turistləri cəlb edir; Çimərlik mövsümü sentyabrın axırınadək davam edir. Yod, brom, ftorlu şəffaf su insana zövq verir və fayda gətirir. Yayda suyun hərələri + 24, +26 S-yə çatır.
- Qobustan mağaralarında qayaüstü rəsmlərini, islamaqədərki dövrün mərasim tikililəri – atəşpərəstlik məbədləri, qüllələr, dağların zirvəsində xristian kilsələri və ibadətqahlar, möhtəşəm qala divarları və qəsrlər, habelə geniş karvansaralar, İslam mədəniyyəti dövrünün əzəmətli sarayları, memorial, ayin və digər tikililəri göstərmək olar.

369 Azərbaycanda mineral sulara aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir

- Bazardüzü, Şahdağ, Babadağın vüqarla, əzəmətlə ucalan zirvələri, çoxsaylı şəlalələr, Qobustanın sərt və eyni zamanda mənzərəli palçıq vulkanları
- Azərbaycan zəngin tarixə və qədim mədəniyyətə malik ölkədir. Azıx mağarasında tapılmış neandertal adamın sümükləri onu göstərir ki, ibtidai insan burada hələ 250 min il qabaq ilkin paleolit dövründə yaşamışdır
- Bazardüzü, Şahdağ, Babadağın vüqarla, əzəmətlə ucalan zirvələri, çoxsaylı şəlalələr, Böyük Qafqazın cənub ətlərindən axan çaylar, Qobustanın sərt və eyni zamanda mənzərəli palçıq vulkanları, Lənkəranın nadir qoruqları, Abşeron və Nabran bölgəsinin müalicəvi əhəmiyyətli narın qumlu çimərlikləri – Azərbaycan, turistlərin gözündə məhz belə canlanır
- Azərbaycan turizm sənayesinin inkişafı üçün zəngin ehtiyatlara malikdir. Bu hər şeydən əvvəl, çox əlverişli siyasi-coğrafi mövqedir; Azərbaycan iki dünya sivilizasiyasının qovuşuğunda, Transqafqaz nəqliyyat dəhlizinin ortasında yerləşir
- Dağlardan axan bir çox çaylar səslı-küylü əzəmətli şəlalələr yaradır; Dağlıq yerlər və Aranda mövcud göllər Azərbaycan torpağının əsil bəzəyidir və bu göllərin ən gözəli Göy-göl və Maral göldür. Xəzərin suları və ona yaxın çaylarda qiymətli balıq növləri – uzunburun, losos, qızıl balıq və s. vardır;

370 Azərbaycanda iqlim və landşaftın əsas göstəricilərinə aiddir

- Azərbaycanda 1200-dən çox irili-xırdalı çay axır. Dağlardan axan bir çox çaylar səslı-küylü əzəmətli şəlalələr yaradır
- Azərbaycan turizm sənayesinin inkişafı üçün zəngin ehtiyatlara malikdir. Bu hər şeydən əvvəl, çox əlverişli siyasi-coğrafi mövqedir
- Azərbaycan zəngin tarixə və qədim mədəniyyətə malik ölkədir. Azıx mağarasında tapılmış neandertal adamın sümükləri onu göstərir ki, ibtidai insan burada hələ 250 min il qabaq ilkin paleolit dövründə yaşamışdır; Ölkəmizin ərazisində 6 mindən çox tarixi memarlıq abidəsi mövcuddur. Onların əksəriyyəti Azərbaycan ərazisindən keçən Böyük İpək yolu boyunca qədim karvan yollarının üstündə yerləşir və indinin özündə də heyrət doğurur
- Planetimizin 11 iqlim tipindən 9-u bu və ya digər şəkildə subtropik tutmuş yüksək dağ çəmənələrinə qədər Azərbaycan ərazisində mövcudluğu
- İl ərzində aydın günlərin sayına görə respublika İtaliya, İspaniya və Yunanıstanla müqayisəyə gələ bilər, Azərbaycan ərazisi boyu 825 km uzanan Xəzərin dəniz sahillərinin ucdantutma istirahət zonasına çevrilməsi üçün hər cür ilkin şərait mövcuddur

371 Azərbaycanda coğrafi mövqenin göstəricilərinə aiddir

- İl ərzində aydın günlərin sayına görə respublika İtaliya, İspaniya və Yunanıstanla müqayisəyə gələ bilər, Azərbaycan ərazisi boyu 825 km uzanan Xəzərin dəniz sahillərinin ucdantutma istirahət zonasına çevrilməsi üçün hər cür ilkin şərait mövcuddur
- Azərbaycan turizm sənayesinin inkişafı üçün zəngin ehtiyatlara malikdir, iki dünya sivilizasiyasının qovuşuğunda, Transqafqaz nəqliyyat dəhlizinin ortasında yerləşir
- Azərbaycan zəngin tarixə və qədim mədəniyyətə malik ölkədir. Azıx mağarasında tapılmış neandertal adamın sümükləri onu göstərir ki, ibtidai insan burada hələ 250 min il qabaq ilkin paleolit dövründə yaşamışdır
- Azərbaycanda 1200-dən çox irili-xırdalı çay axır. Dağlardan axan bir çox çaylar səslı-küylü əzəmətli şəlalələr yaradır; Dağlıq yerlər və Aranda mövcud göllər Azərbaycan torpağının əsil bəzəyidir və bu göllərin ən gözəli Göy-göl və Maral göldür
- Bazardüzü, Şahdağ, Babadağın vüqarla, əzəmətlə ucalan zirvələri, çoxsaylı şəlalələr, Böyük Qafqazın cənub ətlərindən axan çaylar, büllur kimi şəffaf Göy-göl, Maral gölün firuzəyi səthi, Qobustanın sərt və eyni zamanda mənzərəli palçıq vulkanları, Lənkəranın nadir qoruqları, Abşeron və Nabran bölgəsinin müalicəvi əhəmiyyətli narın qumlu çimərlikləri – Azərbaycan, turistlərin gözündə məhz belə canlanır

372 Milli turizmin maddi-texniki bazasının inkişafını xarakterizə edən göstəricilərə aiddir

- İstehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçılardan analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, onların xarakteri və bu kimi göstəricilər
- Mehmanxanaların, panseonların, turbazaların, sanatoriyaaların, çarpayı fondları və otaqların sayı, marketing tədqiqatları, marketing konsepsiyalarının müəssisələr üçün onların reallaşdırılması istiqamətində məsləhətlərlə hazırlanması və emal edilməsi, məsləhət xidmətləri
- İstehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçılardan analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, beynəlxalq turizmin inkişaf göstəriciləri

- İstehsalçılar üçün müxtəlif istehlakçıların analogi məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, beynəlxalq turizmin inkişaf göstəriciləri
- Otellərin, turbazaların, sanatoriyaaların, çarpayı fondları və otaqların sayı, turistlərə xidmət göstərən qida müəssisələrində yerlərin sayı, turistlərə xidmət göstərən ticarət, ictimai-iaşə, əyləncə müəssisələri, aqua parklar, əmək ehtiyatları

373 Gəncə-Mingəçevir turist subregionunda ekskursiyaların həyata keçirilməsi üçün nadir eksponatlara aiddir

- Mingəçevir anbarı, Şəmkir DRES-in ərazisi, Göy-Göl, Maral göl, Ağ göl
- Mingəçevir anbarı, Şəmkir DRES-in ərazisi, Göy-Göl, Maral göl
- Göy-Göl, Maral göl, Mingəçevir anbarı, Şəmkir DRES-in ərazisi
- Mingəçevir su anbarı, Şəmkir DRES-in ərazisi
- Göy-Göl, Maral göl

374 Firmaların fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri özündə aşağıdakıları birləşdirir

- Turizm xidmətlərinin realizə olunmasından əldə edilən gəlirlər, işçi qüvvəsindən səmərəli istifadə olunması göstəriciləri, istehsal fondundan istifadənin göstəriciləri, turizm xidmətlərinin maya dəyəri, mənfəət, rentabellik
- Əmək məhsuldarlığı, əmək haqqı ödəmələrinin səviyyəsi, dövriyyə vəsaitlərini təkrar istehsalı, ödəmə qabiliyyəti, maliyyə sabitliyi, valyuta dövrünliliyi, turist məhsulunun istehlakçıya çatdırılması prosesinin təşkil olunması
- İşçi qüvvəsindən səmərəli istifadə olunmasının əsas göstəriciləri, istehsal fondundan istifadənin göstəriciləri, turizm xidmətlərinin maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turizm xidməti üzrə mütərəqqi üsulların və standartların hazırlanmasına və tətbiq edilməsinə nail olmaq, təbii inhisarçılığa şərait yaratmaq, istehsal fondundan istifadənin göstəriciləri, turizm xidmətlərinin maya dəyəri, mənfəət, rentabellik
- Turizm xidməti üzrə mütərəqqi üsulların və standartların hazırlanmasına və tətbiq edilməsinə nail olmaq, təbii inhisarçılığa şərait yaratmaq
- Turistlərə xidmət göstərən qida müəssisələrində yerlərin sayı; turistlərə xidmət göstərən ticarət, ictimai-iaşə, əyləncə müəssisələri, aqua parklar, əmək ehtiyatları, onların xarakteri və bu kimi göstəricilər

375 Turizmdə əsas marşrutlara daxildir

- Bakı-Abşeron yarımadası-Qobustan, Bakı-Naxçıvan, Bakı-Şuşa
- Bakı-Kürdəmir, Bakı-Astara, Bakı-Balakən, Bakı-Qazax
- Bakı-Xaçmaz, Bakı-Lerik, Bakı-Balakən, Bakı-Qazax
- Bakı-Xaçmaz, Bakı-Astara, Bakı-Qax, Bakı-Qazax
- Bakı-Balakən, Bakı-Qazax, Bakı-Xaçmaz, Bakı-Astara

376 Turizmdə əlavə marşrutlara aiddir

- Bakı-Naxçıvan, Bakı-Şuşa, Bakı-Abşeron yarımadası-Qobustan
- Bakı-Abşeron yarımadası-Qobustan, Bakı-Tiflis, Bakı-Kəlbəcər
- Bakı-Abşeron yarımadası-Qobustan, Bakı-Tiflis, Bakı-Şuşa
- Bakı-Abşeron yarımadası-Tiflis, Bakı-Naxçıvan, Bakı-Şuşa
- Bakı-Xaçmaz, Bakı-Astara, Bakı-Balakən, Bakı-Qazax

377 Regionlarda turist zonalarının və marşrutlarının təşkili proqramları hansı istiqamətlər üzrə həyata keçirilir

- Abşeron, Qobustan-Şamaxı-Ağsu-Göyçay-İsmayılı-Kürdəmir-Zərdab-Ağdaş, Xızı-Siyəzən-Dəvəçi-Xaçmaz-Quba-Qusar, Qəbələ-Oğuz-Şəki-Qax-Zaqatala-Balakən, Gəncə-Goranboy-Xanlar-Gədəbəy-Tovuz-Qazax
- Abşeron, Qobustan-Şamaxı-Ağsu-Göyçay-İsmayılı-Kürdəmir-Zərdab-Ağdaş, Xızı-Siyəzən-Dəvəçi-Xaçmaz-Quba-Qusar, Qəbələ-Oğuz-Şəki-Qax-Zaqatala-Balakən, Naxçıvan-Şahbuz-Şərur-Sədərək-Ordubad-Culfa-Babək-Iran-Türkiyə

- Xızı-Siyəzən-Dəvəçi-Xaçmaz-Quba-Qusar-Rusiya, Qəbələ-Oğuz-Şəki-Qax-Zaqatala-Balakən, Gəncə-Goranboy-Xanlar-Gədəbəy-Tovuz-Qazax, Salyan-Masallı-Lerik-Lənkəran-Astara-Iran, Naxçıvan-Şahbuz-Şərur-Sədərək-Ordubad-Culfa-Babək
- Qəbələ-Oğuz-Şəki-Qax-Zaqatala-Balakən, Gəncə-Goranboy-Xanlar-Gədəbəy-Tovuz-Qazax-Gürcüstan
- Gəncə-Goranboy-Xanlar-Gədəbəy-Tovuz-Qazax, Salyan-Masallı-Lerik-Lənkəran-Astara, Naxçıvan-Şahbuz-Şərur-Sədərək-Ordubad-Culfa-Babək-Türkiyə

378 Turizm regionu hansı göstəricilərə malik olmalıdır

- Gömrük güzəştlərinə malik olmalıdır
- Rayonlaşmanın prinsiplərinə uyğun olmalıdır
- İctimai-təşkilatı struktura malik olmalıdır
- Turist tələbatına uyğun zəruri xidmətlər göstərməklə, maraqlara uyğun obyektlərə malik olmalıdır
- Turizmin inkişafına demoqrafik amillərin təsiri olmalıdır

379 Mədəniyyət müəssisələrində bədii özfəaliyyətin əsas komponentlərinin mürəkkəb qarşılıqlı təsirinə aiddir

- Əhalinin daha çox hissəsinin bu sahələrin xidməti ilə əhatələnməsi və onun yaxşılaşdırılması
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları, xalq incəsənəti, özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət
- Sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf
- Xalq incəsənəti, özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət

380 Regional informasiya mərkəzlərinin vəzifələri hansı problemlərin həllini zəruriləşdirir

- Marketing konsepsiyalarının müəssisələr üçün onların reallaşdırılması istiqamətində məsləhətlərlə hazırlanması və emal edilməsi
- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu
- Marketing tədqiqatları, turizm infrastrukturunun inkişafının hüququ və investisiya yönümlü dəstəyi
- İstehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması
- Ölkənin müsbət imicinin yaradılması, inhisarçılığa şərait yaradan bazarın formalaşdırılması

381 Turizmdə rekreasiya kompleksinin resurslarına aiddir

- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketing tədqiqi
- Təkrar istehsal etmə funksiyası
- Əyləncə funksiyası, intellektual funksiya
- Turizm infrastrukturunu, turizm sənayesi və lisenziya sisteminin təkmilləşdirilməsi
- Mənzərəli landşaftı olan, sağlamlaşdırıcı, istirahət üçün yararlı ərazilər, nadir heyvanat və bitki növləri, bulaqlar, "vəhşi" təbiət guşələri və s.

382 Turizmdə rekreasiya tələbatı hansı göstəricilər əsasında qruplaşdırılır

- Yaxşı iqlim və komfort təbii şəraitin olması, elmi-texniki və mədəni əlaqələr, turist mübadiləsi üzrə dövlətlərarası əməkdaşlıq sazişlərinə tələbat
- Beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması
- İqtisadi, ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr, turist mübadiləsi üzrə dövlətlərarası və hökumətlərarası əməkdaşlıq sazişlərinə tələbat
- Yaxşı iqlim və komfort təbii şəraitin olması, landşaftların və təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması
- Qrup istehsal maraqlarına uyğun, ayrı-ayrı fərdlərin ümumi istirahət maraqlarına müvafiq

383 Turist-rekreasiya potensialı hansı subregionlar üzrə qruplaşdırılır

- Şəki-Qax, Qusar-Dəvəçi, Gəncə-Mingəçevir, Lənkəran-Astara, Kəlbəcər-Qarabağ
- Bakı-Qobustan, Şamaxı-Zaqatala, Qusar-Dəvəçi, Gəncə-Mingəçevir, Lənkəran-Astara, Ağdam-Laçın, Naxçıvan turist subregionu
- Şamaxı-Xızı, Qusar-Dəvəçi, Gəncə-Mingəçevir, Ağsu-İsmayilli, Lənkəran-Astara, Ağdam-Laçın, Naxçıvan turist subregionu
- Şamaxı-Zaqatala, Qusar-Dəvəçi, Gəncə-Mingəçevir, Lənkəran-Astara, Kəlbəcər-Qarabağ, Naxçıvan turist subregionu
- Abşeron-Qobustan, Şəki-Oğuz, Qusar-Xaçmaz, Gəncə-Mingəçevir, Lənkəran-Astara, Naxçıvan turist subregionu

384 Turizm potensialının və imkanlarının qiymətləndirilməsində istifadə olunan göstəricilərə aiddir

- İqlim cazibəsi, saf ətraf mühitin olması, asudə vaxtın təşkili üçün sosial infrastrukturun olması və inkişaf səviyyəsi
- Ölkələr arasında dostluq, mehriban qonşuluq, dinc münasibətlər, iqtisadi, ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr
- Əmtənin bazarda daha uğurlu mövqə tutması məqsədilə marketinq strategiyasının işlənməsi qoyulan böyük investisiyalar
- Firmaların ictimaiyyətlə əlaqələrini təmin edən və istehsalatda normal sosial-psixoloji iqlim yaradan xidmətlər
- Turizm xidməti və məhsullarının xarici və daxili turistlərə satışı

385 Turizmin sistem göstəriciləri regionlar üzrə özünə daxil edir

- Turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri
- Reklam məqsədli ekskursiyaların həyata keçirilməsi
- Turist təklifinin nizama salınması, texniki əməkdaşlıq
- Bronlaşdırma sistemi və inzibati xidmətlər
- Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi aid edilir

386 Turizmdə rekreasiya təsərrüfatı ilə nəqliyyat sistemi arasındakı əsas əlaqələrə aiddir

- Daxili və beynəlxalq nəqliyyat xərcləri, sənayesində xarici investisiya qoyuluşu, turizmin inkişafı istiqamətində digər ölkələr tərəfindən verilən kreditlərdən daxil olmalarıdır
- Firmanın strateji planlaşdırılmasının əsasını təşkil edir və şirkətin gələcəyinə mühüm təsir göstərməklə marketinq qərarlarının işlənilməsinə şərait yaradır
- Beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması, beynəlxalq ticarətin genişlənməsi sistemidir
- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxmasıdır
- İnkişaf etmiş nəqliyyat sistemi ərazinin rekreasiya potensialından istifadəni genişləndirir, nəqliyyat sistemi xarici turizm baxımından gəlir və valyuta gətirən bir sahədir

387 Şamaxı-Zaqatala turizm-kurort təsərrüfatının perspektiv inkişaf göstəricilərinə aiddir

- Ekzotik landşaft, sıx meşə örtüyü, zəngin heyvanat aləmi, qədim tarixi abidələrə malikdir, isti və şəffaf dəniz, narın qumlu çimərliklər, xloridli və yodlu-bromlu mineral sularla zənginlik
- Əlverişli iqlim şəraiti, mineral suları, müalicəvi əhəmiyyətli palçıqları, narın qumlu sahilləri, nadir tarixi, mədəni abidələri, bol əmək ehtiyatları, inkişaf etmiş iqtisadiyyatı və şəhər ətrafı kənd təsərrüfatı
- Təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı
- Turizm fəaliyyətinin inkişafı üçün əlverişli, ekoloji cəhətdən təmiz havaya, çimərlik üçün əlverişli dəniz sahilləri, əlverişli nəqliyyat infrastrukturunu, kütləvi çimmə mövsümünün 120-145 gün təşkil etməsi
- Qədim tarixi abidələrlə zəngin olmaqla sanator-kurort fəaliyyətinin təşkili üçün çox gözəl təbiət və unikal iqlim şəraiti, nadir təbiət mənzərəsi kimi XI əsrin təbiət hadisələrinin eksponatı.

388 Abşeron-Qobustan turizm subregionun üstünlüklərinə aiddir

- Qədim tarixi abidələrə malikdir, isti və şəffaf dəniz, narın qumlu çimərliklər, günəşli günlərin çox təkrarlanması (132-165 gün), çimərliklər təmizliyi, çimmə mövsümünə təsir edən amillərin (külək, rütubətlik) az olması, xloridli və yodlu-bromlu mineral sularla zənginlik.
- İqlim şəraiti, mineral suları, müalicəvi əhəmiyyətli palçıqları, narın qumlu sahilləri, nadir tarixi, mədəni abidələri, bol əmək ehtiyatları, inkişaf etmiş iqtisadiyyatı və şəhər ətrafı kənd təsərrüfatı.
- Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı.
- Turizm fəaliyyətinin inkişafı üçün əlverişli, ekoloji cəhətdən təmiz havaya, çimərlik üçün əlverişli dəniz sahilləri, rekreasiya məqsədli kurort-sağlamlıq müəssisələrinin yaradılması üçün zəngin mineral sular, əlverişli nəqliyyat infrastrukturunu, kütləvi çimmə mövsümünün 120-145 gün təşkil etməsi
- Qədim tarixi abidələrlə zəngin olmaqla sanator-kurort fəaliyyətinin təşkili üçün çox gözəl təbiətə və unikal iqlim şəraiti, mənzərəli, ekzotik dağ-meşə landşaftına, qədim tarixi-mədəni abidələrə dünyada analoqu olmayan yanmayan neft müalicə sanatoriya mərkəzi

389 İnkişaf baxımından Qusar-Dəvəçi turist subregionunun üstünlüklərinə aiddir

- Ekzotik landşaft, sıx meşə örtüyü, zəngin heyvanat aləmi, qədim tarixi abidələrə malikdir, isti və şəffaf dəniz, narın qumlu çimərliklər, günəşli günlərin çox təkrarlanması (132-165 gün), çimərliklər təmizliyi, çimmə mövsümünə təsir edən amillərin (külək, rütubətlik) az olması, xloridli və yodlu-bromlu mineral sularla zənginlik.
- Əlverişli iqlim şəraiti, mineral suları, müalicəvi əhəmiyyətli palçıqları, narın qumlu sahilləri, nadir tarixi, mədəni abidələri, bol əmək ehtiyatları, inkişaf etmiş iqtisadiyyatı və şəhər ətrafı kənd təsərrüfatı.
- Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı.
- Əlverişli, ekoloji cəhətdən təmiz havaya, çimərlik üçün əlverişli dəniz sahilləri, rekreasiya məqsədli kurort-sağlamlıq müəssisələrinin yaradılması üçün zəngin mineral sular, əlverişli nəqliyyat infrastrukturunu, kütləvi çimmə mövsümünün 120-145 gün təşkil etməsi
- Qədim tarixi abidələrlə zəngin olmaqla sanator-kurort fəaliyyətinin təşkili üçün çox gözəl təbiətə və unikal iqlim şəraiti, mənzərəli, ekzotik dağ-meşə landşaftına, qədim tarixi-mədəni abidələrə dünyada analoqu olmayan yanmayan neft müalicə sanatoriya mərkəzi, nadir təbiət mənzərəsi kimi XI əsrin təbiət hadisələrinin eksponatı.

390 Gəncə-Mingəçevir turist subregionunun üstünlüklərinə daxildir

- Ekzotik landşaft, sıx meşə örtüyü, zəngin heyvanat aləmi, qədim tarixi abidələrə malikdir, isti və şəffaf dəniz, narın qumlu çimərliklər, günəşli günlərin çox təkrarlanması (132-165 gün), çimərliklər təmizliyi, çimmə mövsümünə təsir edən amillərin (külək, rütubətlik) az olması
- Ekoloji cəhətdən təmiz havaya, çimərlik üçün əlverişli dəniz sahilləri, rekreasiya məqsədli kurort-sağlamlıq müəssisələrinin yaradılması üçün zəngin mineral sular, əlverişli nəqliyyat infrastrukturunu, kütləvi çimmə mövsümünün 120-145 gün təşkil etməsi
- Təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı.
- Əlverişli iqlim şəraiti, mineral suları, müalicəvi əhəmiyyətli palçıqları, narın qumlu sahilləri, nadir tarixi, mədəni abidələri, bol əmək ehtiyatları, inkişaf etmiş iqtisadiyyatı və şəhər ətrafı kənd təsərrüfatı.
- Sanator-kurort fəaliyyətinin təşkili üçün çox gözəl təbiətə və unikal iqlim şəraiti, mənzərəli, ekzotik dağ-meşə landşaftına, qədim tarixi-mədəni abidələrə dünyada analoqu olmayan yanmayan neft müalicə sanatoriya mərkəzi, nadir təbiət mənzərəsi kimi XI əsrin təbiət hadisələrinin eksponatı

391 Lənkəran-Astara turist subregionunun üstünlüklərinə aid olan göstəriciləri sadalayın

- Turizm fəaliyyətinin inkişafı üçün əlverişli, ekoloji cəhətdən təmiz havaya, çimərlik üçün əlverişli dəniz sahilləri, rekreasiya məqsədli kurort-sağlamlıq müəssisələrinin yaradılması üçün zəngin mineral sular, əlverişli nəqliyyat infrastrukturunu, kütləvi çimmə mövsümünün 120-145 gün təşkil etməsi
- Zəngin heyvanat aləmi, qədim tarixi abidələrə malikdir, isti və şəffaf dəniz, narın qumlu çimərliklər, günəşli günlərin çox təkrarlanması (132-165 gün), çimərliklər təmizliyi, çimmə mövsümünə təsir edən amillərin az olması, xloridli və yodlu-bromlu mineral sularla zənginlik
- Mənzərəli, ekzotik dağ-meşə landşaftına, qədim tarixi-mədəni abidələrə dünyada analoqu olmayan yanmayan neft müalicə sanatoriya mərkəzi, nadir təbiət mənzərəsi kimi XI əsrin təbiət hadisələrinin eksponatı

- Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır; termal və mineral sularının bazası əsasında sanatoriya-kurort kompleksinin yaradılması; ov turizminin inkişafı
- Əlverişli iqlim şəraiti, mineral suları, müalicəvi əhəmiyyətli palçıqları, narın qumlu sahilləri, nadir tarixi, mədəni abidələri, bol əmək ehtiyatları, inkişaf etmiş iqtisadiyyatı və şəhər ətrafı kənd təsərrüfatı

392 Naxçıvan turizm subregionunun əsas üstünlüklərinə daxildir

- Bölgənin zəngin rekreasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə, təbii rekreasiya, həm də antropogen turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmalıdır
- Əlverişli iqlim şəraiti, mineral suları, müalicəvi əhəmiyyətli palçıqları, narın qumlu sahilləri, nadir tarixi, mədəni abidələri, bol əmək ehtiyatları, inkişaf etmiş iqtisadiyyatı və şəhər ətrafı kənd təsərrüfatı
- Qədim tarixi abidələrlə zəngin olmaqla sanator-kurort fəaliyyətinin təşkili üçün çox gözəl təbiətə və unikal iqlim şəraiti, mənzərəli, ekzotik dağ-meşə landşaftına, qədim tarixi-mədəni abidələrə dünyada analoqu olmayan yanmayan neft müalicə sanatoriya mərkəzi
- Turizm fəaliyyətinin inkişafı üçün əlverişli, ekoloji cəhətdən təmiz havaya, çimərlik üçün əlverişli dəniz sahilləri, rekreasiya məqsədli kurort-sağlamlıq müəssisələrinin yaradılması üçün zəngin mineral sular, əlverişli nəqliyyat infrastrukturunu, kütləvi çimmə mövsümünün 120-145 gün təşkil etməsi
- Potensial, təkrarolunmaz tarixi-mədəni irs, müxtəlif landşaft, Türkiyə və İranla qonşuluq əlaqələri, rəngarəng əhəng süxurlu dağ massivləri, tarixi köklər, soyuq turş mineral bulaqlar və s.

393 Turizm subregionlarında investisiya siyasəti hansı əsaslarla müəyyən olunur

- Milli sərvətin itirilməsi ölkədə rəqabət qabiliyyətinin aşağı düşməsi, investisiya cəlbinin aşağı düşməsi
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Investisiya riski yatırılmış vəsaitlərin qaytarılması və gəlir gətirməsi riski
- Mövcud məhsulun turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması
- Qarşılıqlı əlaqələrin təmin edilməsi və uyğunsuzluqlara yol verilməməsi üçün yeganə yoldur

394 Turizm subregionlarında dövlətin turizmə dəstəyi hansı amillərlə bağlıdır

- İdarəetmədə iqtisadi-inzibati və sosial-psixoloji münasibətlər
- Turizmdə kiçik və orta biznesin xarakterik cəhətləri
- Turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernizasiyası və infrastrukturun inkişafı, turizm kadrlarının inkişafı
- Turizmdə marketinq xidmətlərinin təşkili
- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində iqtisadi münasibətlər

395 Azərbaycanda turizmi inkişaf etdirmək məqsədilə aşağıdakı hansı vəzifələr qarşıya qoyulmuşdur

- İnhisarçılıq prinsiplərinə əsasən sahibkarlığı inkişaf etdirməklə rəqabətə davamlı turizm bazasını yaratmaq
- Təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması, konsultativ-ümumi idarəçiliklə bağlı suallara cavab verən konsultasiya xidməti göstərən fəaliyyət
- Məhsulu yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması
- İnhisarçılıq prinsiplərinə əsaslanan bazarı inkişaf etdirmək
- Turistlərə xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsini, onun beynəlxalq standartlara uyğunluğunu təmin etmək

396 Turizmdə avtomobil nəqliyyatının rekreasiya əhəmiyyətinə aiddir

- Avtomobil nəqliyyatı rekreantla motellərdə dincəlməyə getdiyi yerlərin ərazisi ilə yaxından tanış olmaq
- Maddi-texniki avadanlıqların tikinti normalarına uyğunluq balansı
- Mövcud məhsulun turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı
- Axiıcı marketinq vəziyyətinin təhlili, məsələlər və problemlər
- Daha çox ekzotik gəzintilər üçün əlverişlidir.

397 Turizmdə kruiz səyahətinin rekreatın tələbatına uyğun üstünlüklərinə daxildir

- Rekreatlar əyləncə, müxtəlif yerləri görmək, filmlərə baxmaq və digər mədəni-kütləvi tədbirlərdə iştirak etmək imkanı qazanırlar
- Turistlərə xidmət göstərən qida müəssisələrində yerlərin sayı
- Rekreatla motellərdə dincəlməyə getdiyi yerlərin ərazisi ilə yaxından tanış olmağa imkan verir
- İşçi qüvvəsindən səmərəli istifadə olunmasının əsas göstəriciləri, istehsal fondundan istifadənin göstəriciləri, turizm xidmətlərinin maya dəyəri, mənfəət, rentabellik
- Əmək məhsuldarlığı, əmək haqqı ödəmələrinin səviyyəsi, dövriyyə vəsaitlərini təkrar istehsalı

398 31 may 1999-cu ildə mədəni irsin qorunması çərçivəsində Azərbaycan hökuməti ilə Beynəlxalq İnkişaf Assosiasiyası arasında kredit sazişinə əsasən hansı mühüm əhəmiyyət daşıyan tarixi abidələr üzrə təmir-bərpa işləri həyata keçirilmişdir

- Bakıda Şirvanşahlar sarayı kompleksinə daxil olan Saray binasının 2-ci mərtəbəsinin rekonstruksiyası və Divanxananın konservasiyası, Səadət sarayının bərpası
- Bakıda Şirvanşahlar sarayı, Naxçıvan MR-də Möminə Xatun türbəsinin konservasiyası və Qarabağlar kəndindəki Qübi-Xatun türbəsi ilə 2 minarənin bərpası, Səadət sarayının bərpası
- Şəkidə yerləşən Xan sarayının bərpası və konstruktiv möhkəmləndirilməsi, Naxçıvan MR-də Möminə Xatun türbəsinin konservasiyası və Qarabağlar kəndindəki Qübi-Xatun türbəsi ilə 2 minarənin bərpası, İqtisad Universitetinin binasının fasadının bərpası
- Naxçıvan MR-də Möminə Xatun türbəsinin konservasiyası və Qarabağlar kəndindəki Qübi-Xatun türbəsi ilə 2 minarənin bərpası, İqtisad Universitetinin binasının fasadının bərpası
- Şirvanşahlar sarayı kompleksinə daxil olan Saray binasının 2-ci mərtəbəsinin rekonstruksiyası və Divanxananın konservasiyası, Şəkidə yerləşən Xan sarayının bərpası və konstruktiv möhkəmləndirilməsi

399 Turizm bazarının fəaliyyəti üçün bazar iqtisadiyyatının əsas prinsiplərinə aşağıdakılar daxildir

- İstehlakçıların hüquqlarının hüquqi-normativ qanunvericiliklə dəstəklənməsi və sosial xarakterli fəaliyyətin həyata keçirilməsi
- Realizə olunan turizm xidmətlərinin həcmi və ya turizm xidmətlərinin realizə olunmasından əldə edilən gəlirlər, istehsal fondundan istifadənin göstəriciləri, turizm xidmətlərinin maya dəyəri, mənfəət, rentabellik
- Yerli məhsul və xidmətlərin, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması
- Turistlərə xidmət göstərən qida müəssisələrində yerlərin sayı; turistlərə xidmət göstərən ticarət, ictimai-iaşə, əyləncə müəssisələri
- İstehsal-xidmət və digər məhsullarının istehsalı, kommersiya-istehsal olunmuş məhsulun istehlakçıya çatdırılmasında aralıq fəaliyyət

400 Marşrutlar üzrə ekoturizmin tələblərinə riayət etmə prinsiplərinə aiddir

- Marketing tədqiqatları, biznes planların əsaslandırılması, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhəlisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək
- Turkompleks yerləşdiyi regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, ictimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, iqtisadiyyatın maraqları, dövlətin maraqları, əhəlisinin maraqları, ehtiyatlar
- Təbiət kompleksinə böyük miqdarda, qısa müddətli antropogen rekreasiyanın yüklənməsi, mühüm texnogen təsirlər
- Regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək

401 Turizmdə əsas marşrutlara daxildir

- Bakı-Balakən, Bakı-Qazax, Bakı-Xaçmaz, Bakı-Astara
- Bakı-Kürdəmir, Bakı-Astara, Bakı-Balakən, Bakı-Qazax
- Bakı-Xaçmaz, Bakı-Lerik, Bakı-Balakən, Bakı-Qazax
- Bakı-Xaçmaz, Bakı-Astara, Bakı-Qax, Bakı-Qazax

- Bakı-Abşeron yarımadası-Qobustan, Bakı-Naxçıvan, Bakı-Şuşa

402 Ekskursiya xidmətlərinin hərəkətə gəlməsi üçün vacibdir 1.Reklam və təbliğatın təşkili
2.Müştəri ilə müqavilənin bağlanması 3.Müqavilənin texnologiyasının işlənməsi 4.Sosial,ictimai və fərdi tələbatın öyrənilməsi 5.Turist ekskursiya xidmətlərinin satışı 6.Ekoloji və sosial xidmətlərin təşkili

- 1,2,3,5
 1,3,5,6
 1,2,3,4
 1,2,5,6
 2,3,4,5

403 Turist və ekskursantlara xidmətin göstərilməsi texnologiyası

- yeni xidmətlərin köhnə bazarda satışı
 Dispeçer xidməti ,sənədlərinin qeydiyyatı ,yol qeydlərinin götürülməsi,
 Xidmətin keyfiyyətinə nəzarət və ekoloji turlar
 Dispeçer xidməti,sənədlərin qeydiyyatı,əlavə xidmətlər
 Turist-ekskursiya xidmətlərinin satışı və sosial turlar

404 Azərbaycanda YUNESKO tərəfindən qeydiyyatda alınan hansı mədəniyyət abidələri mövcuddur

- Şahdağ Milli parkı, İçəri şəhər, Qız qalası, Şəki Xan sarayı, Möminə Xatun Türbəsi Şəki Xan sarayı, Möminə Xatun Türbəsi
 İçəri şəhər, Qız qalası, Şəki Xan sarayı, Möminə Xatun Türbəsi
 Roma kilsəsi, Pyotr muzeyi, İçəri şəhər, Qız qalası, Şəki Xan sarayı, Möminə Xatun Türbəsi
 Möminə Xatun Türbəsi, Vatikan kilsəsi, İçəri şəhər, Qız qalası, Şəki Xan sarayı
 İçəri şəhər, Göy-Göl Milli parkı, Şahdağ Milli parkı, İmamzadə, Qız qalası, Şəki Xan sarayı, Möminə Xatun Türbəsi

405 Turizmdə iş yerlərinin artımı turizm sənayesinin xüsusiyyətləri ilə formalaşır və aşağıdakılarda özünü göstərir

- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
 Əhaliyə turist xidmətinin mövsümi xarakteri, başqa respublikalardan iş qüvvəsinin cəlb edilməsi pensiyaçıların əməyindən istifadə etməyə imkan verir, yarım iş günündə işləyənlərin xüsusi çəkisi artır, ixtisaslaşmış əməyinə əsaslanan işçilərin xüsusi çəkisinin artımı, turist sənayesində avtomatlaşdırma, kompüterləşmənin məhdudluğu
 Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
 Yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirmək marağında olmaq, müəssisənin idarə edilməsi zamanı səmərəli qiymət siyasəti həyata keçirmək, bazarın konyukturasını düzgün qiymətləndirmək və öz məhsuluna obyektiv qiymət təyin etmək
 Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə

406 Turizm sferası fəaliyyətində əlaqələndirmənin rolunun yüksəldilməsi, turizm sferasının kadr təminatı, özəl turizm biznesinin inkişafına şərait yaradılması, turist xidmətlərinin həyata keçirilməsi və reklam prosesində kütləvi informasiya vasitələrinin rolunun yüksəldilməsi

- Beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması, beynəlxalq ticarətin genişlənməsi və nəqliyyat vasitələrinin təkmilləşdirilməsi
- İqtisadi, ticarət, elmi-texniki əlaqələr, turist mübadiləsi üzrə dövlətlərarası və əməkdaşlıq sazişləri
- Turistlərin yaşadığı ölkənin daxili siyasi sabilliyi, turistləri qəbul edən ölkənin daxili siyasi sabilliyi, ölkələr arasında dostluq, mehriban qonşuluq, dinc münasibətlər
- Bütün dünya üzrə xarici səyahətlərinə imkan verən, sosial azadlıq və hüquqlarının olması, beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin fəallaşması

407 Resurs yanaşma metodunun əsası nədir

- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə
- Real resurslar, onlardan istifadə mexanizmləri turizmdə sahibkarlığın inkişafını, planlarının və proqnozunun əsasını təşkil edir
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi
- Yerli əhəlinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi

408 Turizmin inkişafında iqtisadi regionun müəyyənedici xüsusiyyətlərinə aiddir

- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti
- Problemlilik, sosial-iqtisadi bütövlük, aktiv funksiya
- Turist təklifinin nizama salınması, texniki əməkdaşlıq, insan ehtiyatlarına, azad hərəkətə, avianəqliyyat, daxili turizmə aiddir
- Reklam məqsədli ekskursiyaların həyata keçirilməsi, intellektual funksiyalar
- Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi aid edilir

409 Strateji planlaşma obyektı olaraq turizm Azərbaycanda hansı konsepsiya əsasında inkişaf etdirilə bilər

- Yerli hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti
- Müəyyən verilmiş normativlərə uyğun və müasir texnologiyaları nəzərə almaqla, cari qiymətlərdə zəruri olan xərc strukturu əsasında
- Neft hasilatı və ondan gələn gəlirlərin dinamikasına uyğun olaraq, cari neft sektorunun inkişafı ilə turizmin dinamik inkişafı ilə
- Bazarın seqmentləşməsi, bazarın məqsədli seqmentlərinin seçilməsi, əmtəənin bazarda mövqeləşdirilməsi
- Firmanın yarandığı gündən hal-hazırda qədər bütün turist istiqamətləri üzrə

410 Turizmdə ədəbiyyat ekskursiyalarına daxildir

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhəli, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii, ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi
- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları
- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü
- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi

411 Turizmdə memarlıq şəhərsalma ekskursiyalarına daxildir

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhəli, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq
- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları

- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii
- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü

412 01 Turistlərin tərkibinə və sayına görə ekskursiyalar aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir

- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii.
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii
- Qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları
- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün

413 Ekskursiyalar keçirilmə üsuluna görə necə qruplaşdırılır

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Ekskursiya-konsert, ekskursiya-tamaşa, ekskursiya-kütləvi gəzinti, ekskursiya-gəzinti, ekskursiya-mühazirə
- Ekskursiya-konsultasiya, ekskursiya-nümayiş, ekskursiya-dərs, tədris ekskursiyası, sınaq ekskursiyası, nümunə ekskursiyaları
- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii

414 Müxtəlif ekskursiyaçı qruplar üçün tədris işinin hansı formaları mövcuddur

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Ekskursiya-nümayiş, ekskursiya-dərs, tədris ekskursiyası, sınaq ekskursiyası, nümunə ekskursiyaları, reklam məqsədli ekskursiya
- Ekskursiya-kütləvi gəzinti, ekskursiya-gəzinti, ekskursiya-mühazirə, ekskursiya-konsert, ekskursiya-tamaşa
- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü
- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədəidlərinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən

415 Struktur komponentlərinə görə ekskursiyalara aiddir

- Bələdçi və ekskursiyaçı
- Müəllim və tələbə
- Ekskursiya bələdçisi, tələbə-müəllim heyətinin işguzarlığı və ekskursiyaçı
- Sahibkar, ekskursiya bələdçisi və ekskursiyaçı
- Sahibkar və işçi heyət

416 Ekskursiyanın effektivliyinin əsas şərtləri kimi qəbul edilir

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Verilən informasiyanın doğru olması
- Ekskursiyada açıqlanan əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsidir
- Sahibkar, ekskursiya bələdçisi və ekskursiyaçı
- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədəidlərinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən, baş layihə üzrə şəhərlərin planlaşdırılması və abadlaşdırılması ilə tanışlıq, müasir memarlıq nümunələrinin nümayişi, yeni tikintilər üzrə

417 Ekskursiyada kompozisiya nəyi əks etdirir

- Mövzunun seçilməsi, biblioqrafiyanı tərtib edilməsi, ekskursiya materialının mənbəyinin müəyyən edilməsi, ekskursiya obyektlərinin seçilməsi və öyrənilməsi, ekskursiya marşurunun tərtib olunması
- Açıqlanan əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsidir

- İnformasiyanın doğru olması
- Ekskursiyanı məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması
- Ekskursiya zamanı hadisə və əhvalatlar haqqında danışığın ən gərgin nöqtəsi, anıdır

418 Ekskursiyada kulminasiya nəyi əks etdirir

- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdcisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdcisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsidir
- Hadisə və əhvalatlar haqqında danışığın ən gərgin nöqtəsidir
- Ekskursiyada açıqlanan əsas suallar üzrə yarım-mövzular, giriş və nəticənin ardıcıl və əlaqəli yerləşdirilməsidir
- Ekskursiyanı məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi, ekskursiya materialının mənbəyinin müəyyən edilməsi, ekskursiya obyektlərinin seçilməsi və öyrənilməsidir
- Mövzu üzrə ədəbiyyatın siyahısı, marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdcilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfeli»

419 Ekskursiyaların hazırlanma mərhələlərinə aid olan göstəriciləri sadalayın

- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdcisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdcisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsidir
- Məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışmaq
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bildikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Mövzu üzrə ədəbiyyatın siyahısı, marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdcilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfeli», mövzu üzrə metodiki işləmələr, ekskursiya materialları, müəyyən mövzu üzrə ekskursiyanı aparılmasına icazə verilən bələdcilərin siyahısı

420 Turizmin inkişafının prioritet sahə kimi təyinatı necə müəyyənləşdirilir

- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişafın tərkib hissəsi kimi
- Ölkə iqtisadiyyatının sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyasının tərkib hissəsi kimi
- Marketing və biznes tələblərinə uyğun şərait
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərə əsasən
- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik xüsusiyyətlərinə əsasən

421 Turizmdə sahibkarlığın idarəetmə problemləri hansı əsaslarla idarə olunur

- Alternativ qərar qəbulu, zəruri olan resursların və potensialın cəlb olunması spektri
- Regional, sahə və əhali problemləri ilə qarşılıqlı əlaqədə
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu

422 Ekskursiya mövzularının hazırlanması sənədlərinə daxildir

- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdcisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdcisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsidir
- Marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdcilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdcisinin portfeli»
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışmaq
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bildikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Ekskursiyanı məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması, mövzunun seçilməsi, bibliografiyanı tərtib edilməsi, ekskursiya materialının mənbəyinin müəyyən edilməsi

423 01 Səyahətlər hansı elementlərin uyğunlaşmasına əsaslanır

- Nümayiş zamanı, dayanacaq nöqtələrinin düzgün seçilməsi, əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı
- Obyektlərin nümayişi və danışıq
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Mövzu üzrə ədəbiyyatın siyahısı, marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdçilərinin fərdi mətnləri
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelinə» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi

424 Nümayiş hansı elementlərə əsaslanır

- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq
- Obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelinə» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi
- Mövzu üzrə ədəbiyyatın siyahısı, marşruta daxil olan obyektlərin pasportu, ekskursiyanın yoxlama mətni, ekskursiya bələdçilərinin fərdi mətnləri, marşrutun sxemi, «ekskursiya bələdçisinin portfeli»
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelinə» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi
- Nümayiş zamanı, dayanacaq nöqtələrinin düzgün seçilməsi, əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı

425 Dövlət tənzimlənməsində turist qruplarının spesifik maraqlarının müəyyənləşdirilməsi motivlərinə aiddir

- Turist axınlarının həcmi, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, təbiət obyektlərinin təmiz və yararlı vəziyyətdə olması göstəriciləri
- Təbiət və iqlim, mədəni, iqtisadi və psixoloji motivlər
- Turist axınlarının həcmi, maddi-texniki bazanın mövcud vəziyyəti və inkişafı, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, beynəlxalq turizmin inkişafı motivləri
- Beynəlxalq turizmin inkişaf göstəriciləri, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, turizmdə kadr təminatının təkmilləşdirilməsi motivləri
- Turist axınlarının həcmi, maddi-texniki bazanın mövcud vəziyyəti və inkişafı, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, rəqabət qabaqlayan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı

426 Dövlətin turizmə dəstəyi aşağıdakı amillərlə bağlıdır

- Turizmdə kiçik və orta biznesin xarakterik cəhətləri
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernizasiyası və infrastrukturun inkişafı, turizm kadrlarının inkişafı
- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində iqtisadi münasibətlər
- İdarəetmədə iqtisadi-inzibati və sosial-psixoloji münasibətlər
- Turizmdə marketing xidmətlərinin təşkili

427 Turizm müəssisələrində hesablama metodlarından asılı olaraq hansı mənfəət göstəriciləri fərqləndirilir

- Xüsusi təyinat yeri, müəyyən müştəri dairəsi, müəyyən növ nəqliyyat vasitəsindən istifadə
- Balans mənfəəti, məhsul və xidmətin reallaşdırılması, xalis mənfəət
- Rəqabətin meydana gəlməsi, turoperator strukturunun formalaşması və onun sonrakı ixtisaslaşması
- Xüsusi maraq, xüsusi təyinat yeri, müəyyən müştəri dairəsi, istehsal mənfəəti
- Xüsusi maraq, xüsusi təyinat yeri, müəyyən müştəri dairəsi, müəyyən növ nəqliyyat vasitəsindən istifadə

428 Özfəaliyyət turizm idarələrinə daxil edilir

- Təhsil və elm, səhiyyə, mədəniyyət və incəsənət, bədən tərbiyəsi və idman, turizm və sosial-mədəni servis
- Əhaliyə göstərilən ticarət xidmətləri, sərnişin nəqliyyatı, rabitə və informasiya xidmətləri, mənzil-kommunal təsərrüfatı

- Turizm və sosial-mədəni servis, istehsal, mədəni-məişət xidmətləri, turist ləvazimatını, suvenirləri, idman mallarını satan dükənlər, kirayə məntəqələri, turist, alpinist, velosiped, su idmanı, hava şarları və s.
- Turist ləvazimatını, suvenirləri, idman mallarını satan dükənlər, əhaliyə göstərilən ticarət xidmətləri, sənişin nəqliyyatı, rabitə və informasiya xidmətləri, mənzil-kommunal təsərrüfatı
- Turist, alpinist, velosiped, su idmanı, hava şarları və s.

429 Turizm məhsulu nədir?

- Turistin istirahətə olan tələbatının ödənilməsi üçün təklif olunan xidmətlər toplusu
- Turistlərə göstərilən xidmətlər kompleksidir
- Turistlərə təklif olunan qidalanma, yerləşmə, istirahət və əyləncə xidmətlərinin məjmuusudur
- Turistlərin səyahət zamanı qidalanmasını və yerləşməsini təmin edən xidmət
- Əhalinin asudə vaxtdan səmərəli istifadəsi üçün təklif olunan xidmətlərin məcmuusudur

430 Turizm bazarının funksiyalaşdırılmasında qiymət strategiyasının hazırlanması prosesi mərhələsinə aid deyildir

- Qiymətməlgəlmə metodunun seçilməsi
- Bazarda rəqiblərin sayının müəyyənəlməsi
- Müəssisənin qiymət strategiyasının müəyyənəlməsi.
- Müəssisənin xarici münasibətlərində qiymətə təsir edən amillərin aşkara çıxarılması
- Qiymət qoyuluşu

431 Turizmdə marketing öz elementləri üzrə strategiyalara bölünür. Hansı bura aid deyil?

- Bazar strategiyası
- Məhsul strategiyası
- Qiymət strategiyası
- Satış strategiyası
- Kommunikasiya strategiyası

432 Beynəlxalq turistlər Bakı buxtasını əhatə edən paytaxtı hansı şəhərə bənzədirlər?

- Moskva
- Neapol
- Astana
- Milan
- Pekin

433 Azərbaycan Respublikasının Turizm Haqqında qanunvericiliyinə əsasən turizm dedikdə nə başa düşülür?

- İstirahət, sağlamlaşdırma, tanış olma, idrakı (tarix və mədəniyyət sərvətlərindən bəhrələnmə və s.). iş-peşə (vəzifə borclarının icra edilməsi istisna olmaqla), idman və dini məqsədlərlə getdiyi ölkədə (yerdə) ödənişli fəaliyyətlə məşğul olmamaq şərti ilə (24 saatdan 12 ayadək müddətdə) müvəqqəti olan şəxs
- Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının, əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin müvəqqəti olacağı ölkədə ödənişli fəaliyyətlə məşğul olmamaq şərti ilə istirahət, sağlamlaşdırma, tanış olma, idrakı, iş-peşə, idman və dini məqsədlərlə daimi yaşayış yerlərindən müvəqqəti getmələri (səyahətləri)
- Turoperator tərəfindən turların satışı, turizm məhsulunun hərəkətə gətirilməsi və satışı üzrə vasitəçilik fəaliyyəti göstərən fiziki və ya hüquqi şəxs
- Konkret müddətdə konkret marşrut üzrə fərdi və ya qrup halında səfərdən ibarət olan turizm məhsulunun vauçer şəklində satılan forması
- Ciddi hesabatlı blank olub, proqramla nəzərdə tutulmuş xidmətlərin ödənildiyini təsdiq edən sənəd

434 Turizm xidmətin sahəsində qiymətməlgəlmə hansı xüsusiyyətləri ilə seçilir

- Sosial məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Turizm xidməti xidmətin qiyməti pərakəndə satış qiyməti kimi çıxış edir, məhsula, onun gəlirlərinə və istehlakçıların alıcılıq qabiliyyəti, yəni bölgü və yenidən bölgüsünə, turist məhsulunun dinamikasına təsir edir, bir başa istehlakçı psixologiyası ilə
- Məhsul və xammalların dəyəri (qida məhsullarının hazırlanması); istehsalın, istehlakın cari xərcləri; mənfəət
- Qiymətin istehsal və istehlak stimulu yaratmağı, məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdə xammal və resursların cəlb edilməsi və rentabellik səviyyəsinin yüksəldilməsinə görə
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığılma və ehtiyat fondlarını yaratmaq

435 Turizmdə qiymət hansı amillərə əsasən differensiallaşır

- Tənzimləyici, stimullaşdırıcı, bölgü, fiskal
- Turist qruplarına xidmətlərə görə
- Geniş miqyaslı, cari, və perspektiv
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini
- Lisenziyalandırma, standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma

436 Azərbaycan Respublikasının Turizm Haqqında qanunvericiliyinə əsasən turist dedikdə hansı şəxslər başa düşülür?

- Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının, əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin müvəqqəti olacağı ölkədə ödənişli fəaliyyətlə məşğul olmamaq şərti ilə istirahət, sağlamlaşdırma, tanış olma, idrakı, iş-peşə, idman və dini məqsədlərlə daimi yaşayış yerlərindən müvəqqəti getmələri (səyahətləri)
- İstirahət, sağlamlaşdırma, tanış olma, idrakı (tarix və mədəniyyət sərəvətlərindən bəhrələnmə və s.). iş-peşə (vəzifə borclarının icra edilməsi istisna olmaqla), idman və dini məqsədlərlə getdiyi ölkədə (yerdə) ödənişli fəaliyyətlə məşğul olmamaq şərti ilə (24 saatdan 12 ayadək müddətdə) müvəqqəti olan şəxs
- Konkret müddətdə konkret marşrut üzrə fərdi və ya qrup halında səfərdən ibarət olan turizm məhsulunun vauçer şəklində satılan forması
- Turların komplektləşdirilməsi, turizm məhsulunun formalaşdırılması, hərəkətə gətirilməsi və satışı ilə məşğul olan turizm təşkilatı
- Ciddi hesabatlı blank olub, proqramla nəzərdə tutulmuş xidmətlərin ödənilməsinə təsdiq edən sənəd

437 Turizm məhsulunun aşağıdakı istehlak xüsusiyyətləri vardır

- Bütövlük, effektivlik, etibarlılıq, aşkarlıq, çeviklik, qonaqpərvərlik
- ciddi hesabat blanklarının tədqiqi və tərtibi, məsuliyyət
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları və kompetensiyası
- Kompleks səfərlər, istirahət və kompleks turlara xidmətlər paketi
- Ekskursiyaların ümumi xüsusiyyətləri

438 Turizm iqtisadiyyatında marketing tədbirlərinin aparılmasının vəzifəsi aşağıdakı kimi təyin olunur

- Proqnozlaşdırmanın hazırlanması üçün vaxtın ayrılması, tələb olunan dəqiqlik səviyyəsi, araşdırmaq üçün verilənlərin xarakteri, proqnoz verilən müddət
- Turizmdə reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması
- Təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması, konsultativ-ümumi idarəçiliklə bağlı suallara cavab verən konsultasiya xidməti göstərən fəaliyyət, kommersiya-istehsal olunmuş məhsulun istehlakçıya çatdırılmasında aralıq fəaliyyətdir
- Bu sahəyə vəsait qoyuluşları, turizm müəssisələrindən və turistlərdən əldə olunan gəlirlər, turizm sahəsində işləyənlərin maddi təminatı, yeni iş yerlərinin yaradılması ilə müəyyən olunur
- Dövlət çevrilişləri və terror hadisələrinin həyata keçirilməsi, səyahətlərin sığortalanması, valyuta mübadiləsi və yol çəklərinin komission yığılması, rabitə xətləri

439 Azərbaycan Respublikasının Turizm Haqqında qanunvericiliyinə əsasən tur dedikdə nə başa düşülür

- İstirahət, sağlamlaşdırma, tanış olma, idrakı (tarix və mədəniyyət sərvətlərindən bəhrələnmə və s.). iş-peşə (vəzifə borclarının icra edilməsi istisna olmaqla), idman və dini məqsədlərlə getdiyi ölkədə (yerdə) ödənişli fəaliyyətlə məşğul olmamaq şərti ilə (24 saatdan 12 ayadək müddətdə) müvəqqəti olan şəxs
- Konkret müddətdə konkret marşrut üzrə fərdi və ya qrup halında səfərdən ibarət olan turizm məhsulunun vauçer şəklində satılan forması
- Turların komplektləşdirilməsi, turizm məhsulunun formalaşdırılması, hərəkətə gətirilməsi və satışı ilə məşğul olan turizm təşkilatı
- Ciddi hesabatlı blank olub, proqramla nəzərdə tutulmuş xidmətlərin ödənildiyini təsdiq edən sənəd
- Turizm və ekskursiya yollayışlarının satışı, habelə turizm-ekskursiya fəaliyyətinin təşkili üzrə informasiya, reklam, marketinq və s. digər xidmətlər göstərilməsi ilə məşğul olan vasitəçi təşkilat

440 Turizmdə investisiya proqramının formalaşması nəticəsində müəssisənin inkişaf strategiyasını reallaşdırmaq məqsədilə aşağıdakı prinsiplərin icrası nəzərdə tutulur

- Təbiəti qorumaq, səyahət zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı, infrastrukturun inkişafı
- İnkişafın investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüü, gəlirlilik və risk arasında rəqəbət prinsiplərinə riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Daha səmərəli real investisiya layihələri və maliyyə vasitələrinin seçimi
- Turizm xidmətlərinin həcmi və ya turist xidmətlərinin realizə olunmasından əldə olunan gəlir, işçi qüvvəsindən istifadənin göstəriciləri, istehsal fondlarından istifadə, turizm firmasının maliyyə vəziyyətinin göstəriciləri
- İstifadəsi mümkün olmayan, xidmətlərin hiss edilməməsi, mövsümi dəyişmələrə məruz qalma, müəyyən yerə bağlılıq, istehlakçılar

441 Kimlər turist hesab edilir?

- Mülkiyyətdən, sahibkarlıq fəaliyyətindən, vergilər və gömrük rüsumları hesabına əldə olunan gəlir mənbələrini xarici ölkə banklarında yerləşdirmək arzusunda olan şəxslər
- Daimi yaşayış yeri olmayan ölkəyə 24 saatdan qısa olmayan müddətə gələn istənilən adam, dərk etmə məqsədilə gələnlər, müalicə almaq üçün səfər edən şəxslər, konfransda iştirak üçün gedənlər, yarışların iştirakçısı olan idmançılar, 24 saatdan az müddətə olsa da gəmidən sahilə çıxan şəxslər
- Daimi yaşayış yeri olmayan ölkəyə 24 saatdan qısa olmayan müddətə gələn istənilən adam, dərk etmə məqsədilə gələnlər, müalicə almaq üçün səfər edən şəxslər, konfransda iştirak üçün gedənlər, biznes fəaliyyəti ilə məşğul olmağa gedənlər, yarışların iştirakçısı olan idmançılar, 24 saatdan az müddətə olsa da gəmidən sahilə çıxan şəxslər
- Daimi yaşayış yeri olmayan ölkəyə 2 saatdan qısa olmayan müddətə gələn istənilən adam, dərk etmə məqsədilə gələnlər, müalicə almaq üçün səfər edən şəxslər, konfransda iştirak üçün gedənlər, yarışların iştirakçısı olan idmançılar, 24 saatdan az müddətə olsa da gəmidən sahilə çıxan şəxslər
- Tələbatın yaranma təbiəti, təzahür sferası, subyekt, ödənilmə dərəcəsi və kəmiyyətə müəyyənləşdirilməsi zamanı zəruri olan şəxslər

442 Turizmdə mənfəət ödəmə balansına malik olan dövlətlərə aiddir

- İspaniya, İtaliya, ABŞ, Türkiyə, Yunanıstan, Fransa, Tunis
- İspaniya, İtaliya, ABŞ, Türkiyə, Almaniya, Yaponiya, Norveç
- Almaniya, Yaponiya, Norveç, Böyük Britaniya, Niderland, İsveç, Kanada, Danimarka
- İtaliya, ABŞ, Türkiyə, Almaniya, Yaponiya, Azərbaycan
- Niderland, İsveç, Kanada, Danimarka, Tunis, Tailand, Meksika

443 Turizmdə xidmət prosesinin proqnozlaşdırılması hansı formada qruplaşdırılır

- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması
- Keçmiş satış əsasında proqnozların verilməsi, riyazi, iqtisadi və statistik modellər bunlardan əlavələrdəyə ya verilmişlərin əvəzinə gələcək satış haqqında həm də digər bir sıra dəyişənlər istifadə olunur, ekspert proqnozlar
- Ekskursiyalar, təlimat, təbiəti dərk etmə gəzintiləri
- Turist firmasının əsas istiqamətləri

- Ayrı-seçkilik və integrasiya problemləri qarşısında yüksək ideal, iqtisadi inkişafın hərəkətvericisi, yaxın gələcəyin üstünlüyü, torpaqdan istifadənin idarə edilmə iştirakçısı, milli inkişaf proqramlarında tərəfdaş

444 Turizmin ərazi təşkili zamanı bu əraziyə aşağıdakılar aid olmalıdır

- Turizm üçün təbiətin mühafizəsi, landşaft və onun xüsusiyyətləri
- Bir və ya bir neçə unikal təbii müalicəvi sərvətlərə, bu sərvətlərin lazımi ehtiyatına, kurort tikintisi üçün kifayət və münasib sahəyə, ekoloji və sanitariya-epidemioloji normalara uyğun gəlməlidir
- Turist taktikası, strategiyası, turist siyasəti və iqtisadi səmərəlilik
- Ərazinin abadlaşdırılması, təbii-rekreasiya sərvətlərin yenidən öyrənilməsi, sərhədlərin qoyulması və istehlak rejimi layihəsinin işlənilməsi, razidə sərvətlərin müəyyən olunması və vəziyyəti üzərində müşahidənin təşkili
- Təbii-coğrafi, mədəni-tarixi, sosial, iqtisadi, demografik, siyasi, texnoloji, ekoloji

445 Turistlərin yerləşdirilməsi üzrə müəssisələrə aiddir

- Mehmanxanalar, motellər, pansionatlar, kempinqlər, turist bazaları, şəxsi mənzillər, səhiyyə müəssisələrinin çarpayı normaları, sığorta müəssisələri və s.
- Mehmanxanalar, motellər, pansionatlar, kempinqlər, turist bazaları, şəxsi mənzillər və s.
- Mehmanxanalar, motellər, pansionatlar, kempinqlər, turist bazaları, şəxsi mənzillər, təhsil və səhiyyə müəssisələri və s.
- Mehmanxanalar, motellər, pansionatlar, kempinqlər, turist bazaları, şəxsi mənzillər, səhiyyə müəssisələrinin çarpayı normaları və s.
- Mehmanxanalar, motellər, pansionatlar, kempinqlər, turist bazaları, şəxsi mənzillər, sığorta müəssisələri

446 01 Turizmin tənzimlənməsində qeyri-rəsmi (sindikativ) informasiya əsasən hansı məqsədlər üçün istifadə olunur:

- Bazar segmentlərinin müəyyənləşdirilməsi
- Turizm müəssisəsinin istehsal-xidmət gücünün müəyyənləşdirilməsi
- Bazar situasiyasının tendensiyası
- Müxtəlif metodlarla turizm məhsulunun hərəkət effektivliyinin qiymətləndirilməsi
- İctimai fikrin öyrənilməsi

447 Turizm xidmətlərinin bazarda mövqeyinin müəyyənləşdirilməsi üsullarına aiddir

- Turistlərin getdikləri ölkələrdə daxili və beynəlxalq nəqliyyat xərjləri, sənayesində xarici investisiya qoyuluşu, turizmin inkişafı istiqamətində digər ölkələr tərəfindən verilən kreditlərdən daxil olmalar
- Segmentləşdirmə, obraz yaratma, turizm məhsulu və xidmətlərinin fərqləndiriji xüsusiyyətlərinin toplanması
- Axiy marketinq vəziyyətinin təhlili, məsələlər və problemlər, marketinq strategiyası, fəaliyyət proqramı, büdcə və yoxlama qaydaları
- Mövjud məhsulun turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı
- Ölkə daxilində səyahətlərin balansı, xaricə olan səyahətlər balansı, abadlaşdırılmış ətraf ərazi, maddi-texniki avadanlıqların tikinti normalarına uyğunluq balansı

448 Turist müəssisələrinin bölgüsü idarəetmə sistemində hansı əlamətlər üzrə həyata keçirilir

- İmitasiya modelləri və oyunlar nəzəriyyəsi vasitəsilə
- İdarəetmə obyektləri ilə əlaqədar əlaqələndirici istiqamətlər
- Nəqliyyat müəssisələri, mehmanxana müəssisələri
- Təşkilatı strukturların lahiyələndirilməsi
- Əmək proseslərinin idarə edilməsi

449 Turistləri nəqliyyatla təmin edən müəssisələrə daxil edilir

- Avtomobil, aviasiya, dəmir yolu, dəniz ilə çay donanması müəssisələri, kanat və boru-kəmər nəqliyyatı
- Təhsil və elm, səhiyyə, mədəniyyət və inşəsənət, bədən tərbiyyəsi və idman, turizm və sosial-mədəni servis müəssisələri, avtomobil, aviasiya, dəmir yolu, dəniz ilə çay donanması müəssisələri

- Təhsil və elm, səhiyyə, mədəniyyət və injəsənət, bədən tərbiyəsi və idman, turizm və sosial-mədəni servis, istehsal, mədəni-məişət xidmətləri, turist ləvazimatını, suvenirləri, idman mallarını satan dükənlər, kirayə məntəqələri, avtomobil, aviasiya, dəmir yolu, dəniz ilə çay donanması müəssisələri
- Avtomobil, aviasiya, dəmir yolu, dəniz ilə çay donanması müəssisələri və s.
- Avtomobil, aviasiya, dəmir yolu, dəniz ilə çay donanması müəssisələri, mehmanxanalar, motellər, pansionatlar, kempinqlər, turist bazaları, şəxsi mənzillər, səhiyyə müəssisələrinin çarpayı normaları və s.

450 Turizmin mikroiqtisadi modeli özündə aşağıdakıları birləşdirir

- Azad qiymət sistemi və mülkiyyət hüququ
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etmək vəzifəsi
- Proqram xarakterli olmaqla mövcud texnoloji əsasların formalaşması spesifikasiyasını özündə birləşdirir
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi

451 Turizmdə çoxcəhətli maliyyə mənbələrinin təhlilində investisiyaların aşağıdakı xüsusiyyətləri şərtləndirilir

- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınmasıdır, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsidir
- Planlaşdırılmış gəlirin əldə edilməsinin risk dərəcəsi, kapital qoyuluşlarının ödənilməsinin nisbətən uzun dövrü, investisiyaların iqtisadi qaytarılmasının ağır zonalarının, yəni sabit mənfəət əldə edilməsinə təminat verməyən zonaların mövcudluğu
- Regionların iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi, region resurslarının istehsal və xidmət sferasında dövriyyə səmərəsini və onun emal dərinliyini artırmaq məqsədi ilə mövcud inteqrasiya səmərəsində istifadə etmək, respublikada artan iqtisadi dirçəlişin nəticələrini davamlı etmək üçün üçün yerli resurslar, o cümlədən əmək, əhali təbii və coğrafi üstünlüklər
- Ölkənin təbii və əmək potensialından səmərəli istifadə etməklə qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafının təmin edilməsi; infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi; iqtisadiyyatın inkişafına investisiyaların cəlb olunması işinin davam etdirilməsi; ixrac yönümlü məhsul istehsalının stimullaşdırılması; müasir tipli infrastruktur obyektlərinin yaradılması
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhəlisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi

452 Xərc strukturunda müxtəlif xidmət və resurs potensialına malik olan ayrı-ayrı subyektlərin məcmu xərcləri nə zaman öz əksini tapır

- Turizmin resurs potensialının həcmi, onun strukturunu və istifadə mexanizmini
- Turizm məhsulunun qiymətləndirilməsində
- Proqram xarakterli olmaqla mövcud texnoloji əsasların formalaşmasını
- Tələbat səvəyyəsinə və faktiki resurs potensialına ayrılmaqla
- Müəyyən olunmuş normativlərə uyğun və müasir texnologiyaları nəzərə almaqla cari qiymətlərdə zəruri olan xərc strukturu əsasında

453 Turizm sferasında pay maliyyələşməsinə aiddir

- Borc alana reqressin tam tətbiqi ilə maliyyələşmə, borc alana reqress hüququ olmayan maliyyələşdirmə
- Xarici investora firmanın kapitalında pay iştirakı, korporativ səhmlərin əlavə həcmi buraxılışı, vençur investisiyalar
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması
- Maliyyə strukturlarından borc vasitəsilə, korporativ istiqraz və rəqəllərinin buraxılması, lizinq əsasında
- Amortizasiya fondu, yığım fondu, ehtiyat kapitalı, bölünməmiş mənfəət

454 Turizm resurslarının təsnifatında hansı məqsədlər əsas rol oynayır

- Proqnozlaşdırılan
- Funksional məqsədlər
- Funksional modellər
- İmitasiya modeli əsasında
- Makrosəviyyəli və mikrosəviyyəli

455 Turizm biznesinin əsas bazar amillərinə daxildir

- Bronlaşdırma sistemi və inzibati xidmətlər
- Azad qiymət sistemi və mülkiyyət hüququ
- Reklam məqsədli ekskursiyaların həyata keçirilməsi
- Ekskursiya-kütləvi gəzintilər
- Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi

456 Turizmin modelləşməsi hansı prinsiplər əsasında reallaşır

- İstehsal funksiyası, əhali məşğulluquna şərait yaradılması funksiyası, gəlirlərin formalaşdırılması funksiyası, iqtisadiyyatın digər sahələrinin inkişafına təsir edən və ödəmə balansının sabit saxlanması funksiyası əsasında
- Sahə prinsiplərindən daha çox ərazi mənafeyini təmin edən regionlar əsasında
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etmək vəzifəsi
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etmək vəzifəsi
- Turizm şirkətinin idarə edilməsi üçün yeni fəaliyyət sahəsi üçün hansı idarəetmə proqramı qəbul edilməsi, yeni şirkətlər təsis etməklə turizm fəaliyyətinin genişləndirilməsi əsasında

457 Turizm xidməti istehlakçılara təsir edən amillər necə qruplaşdırılır

- Tələb, təklif.
- Xarici səbəb amilləri, şəxsi amillər
- İqtisadi amillər, siyasi amillər
- Sosial amillər mədəni amillər
- Qiymət, məhsul

458 Turist sahəsində gəlirlərin bölgüsü nə ilə bağlıdır

- Turoperator və turagentliklərin köməkliyi ilə
- Vəsaitlərin dövriyyə xarakteri ilə
- Məcmu gəlirlər ilə
- ÜDM-un artım tempi ilə
- Bazar sisteminin formalaşması ilə

459 Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsində Web-vitrinin üstünlükləri necə təsnifləşdirilir

- İnformasiya daşıyıcıların növünə, təqdim etmə formalarına, qəbul etmə və çatdırılma üsullarına, kəmiyyət və keyfiyyətinə, açıqlıq və istifadə səliqəsinə, təyinatına, yaranma vaxtına və istifadə müddətinə görə
- Qiymətin çox da yüksək olmaması, xüsusi İnternet-proqramlaşdırma biliklərinin tələb olunmaması
- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi
- İstehlakçı üçün informasiyanın bütövlüyü və yararlılığı, gələn informasiyanın dəqiqliyi, müasirlik, oriyentasiyalamaq, çeviklik, həqiqilik, səmərəlilik
- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu

460 01 Turpaketin qiymətindən əlavə ödənilən xidmətlər neçə adlanır

- Məqsədli bazar xidmətləri
- Əlavə xidmətlər
- Bazarın seqmentləşməsi
- Dəyərlərin toplanması
- Bazarın seqmentləşməsi və əlavə xidmətlər

461 Beynəlxalq turizm hansı amillərin təsiri altında qruplaşdırılır və inkişaf edir?

- Konstruktiv tədbirlər, təşkilatı tədbirlər
- Demografik, iqtisadi və sosial
- Xətti, radial, kombinasiyalı
- Turizmin təbiətdən istifadə etmə növləri
- Makrosəviyyəli reklamlar

462 Qiymətməhləgəlmə strategiyası hansı meyarlara əsaslanır

- Davam etmə müddətinə, turistlərin sayına, nəqliyyatın növünə, məqsədli təşkilinə, yaşa görə, inkişaf istiqamətlərinə görə
- Ərazi əlaməti üzrə, davam etmə müddətinə, turistlərin sayına, nəqliyyatın növünə, məqsədli təşkilinə, yaş meyarlarına
- Differensasiya edilmiş, rəqabət, çeşid, joğrafi, stimullaşdırıcı
- Statistika və rəqabət qabiliyyətinə görə, ərazi əlaməti üzrə, davam etmə müddətinə, turistlərin sayına, nəqliyyatın növünə, məqsədli təşkilinə, yaşa görə
- İnkişaf istiqamətlərinə, statistikaya görə, ərazi əlaməti üzrə, davam etmə müddətinə, turistlərin sayına, nəqliyyatın növünə, məqsədli təşkilinə, yaşa görə

463 Beynəlxalq turizmdə demografik amillərə aiddir

- Bronlaşdırma sistemi və inzibati xidmətlər
- Dünya əhalisinin artımı, urbanizasiya prosesi nəticəsində əhalinin şəhərlərdə cəmləşməsi daim hərəkətdə olan həyat tərzinin stereotipinin formalaşması
- Demografik, iqtisadi və sosial
- Reklam məqsədli ekskursiyaların həyata keçirilməsi
- Ekskursiya-kütləvi gəzintilər

464 Mütəxəssislər turizm xidmətinin rəqabət davamlılığına təsir göstərən aşağıdakı amilləri qeyd edirlər:

- Nəqliyyat şirkətləri, yerləşmə vasitələri, qidalanma müəssisələri, pərakəndə satış vasitəçiləri, idxal-ixrac və rəqabət elementləri
- Keyfiyyət, etibarlılıq, təhlükəsizlik, qiymətin inandırıcı olması, istehlakçıların seqmentləşməsi, qiymətlərin mövsümü differensasiyası, endirimlərin differensasiya sistemi
- Turist tələbi qiymət, idxal-ixrac və rəqabət elementləri
- Turizm xidmətləri tədarükçüləri, turoperatorlar, idxal-ixrac və rəqabət elementləri
- Təbiət, sosial-iqtisadi, turizm sənayesinin maddi bazası, istirahət yerlərinin infrastrukturunu, turizm təklifi

465 Turizmin bərpəedici funksiyalarına daxildir:

- İqtisadi, ticarət, elmi-texniki əlaqələr, turist mübadiləsi üzrə dövlətlərarası və əməkdaşlıq sazişləri
- Şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdin yorğunluq hissindən azad olması, əyləncə funksiyası, intellektual funksiya
- Keyfiyyət, etibarlılıq, təhlükəsizlik, qiymətin inandırıcı olması, istehlakçıların seqmentləşməsi
- İnsanın və ya cəmiyyətin müəyyən istehsalat və məişət məsələlərinin həlli üçün sərf olunmuş qüvvəsinin bərpasına istiqamətlənmiş funksiyası
- Turistlərin yaşadığı ölkənin daxili siyasi sabilliyi, turistləri qəbul edən ölkənin daxili siyasi sabilliyi

466 Müasir səviyyəli informasiya texnologiyasının istifadə olunmasının struktur sxeminə hansı səviyyəni misal göstərmək mümkündür

- Vizual, virtual, korporasiyalararası və interaktiv informasiya əlaqəsi
- Korporasiyadaxili, korporasiyalararası və interaktiv informasiya əlaqəsi
- Korporasiyadaxili, virtual, korporasiyalararası və interaktiv informasiya əlaqəsi
- Korporasiyadaxili, virtual, korporasiyalararası və vizual informasiya əlaqəsi

467 Turizm daha çox əmək ehtiyatlarının işə cəlb olunması, gəlirli olması və nisbətən tez zamanda öz xərclərini ödəməsi ilə əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəlməsinə necə təsir göstərir:

- Birbaşa, bilavasitə, konkret, müsbət və mənfi
- Birbaşa və bilavasitə
- Dolayı
- Müsbət və mənfi
- Konkret, müsbət və mənfi

468 İnternet şəbəkəsi vasitəsilə əldə oluna biləcək imkanlar aşağıdakı kimi ümumiləşdirilir

- Xüsusi sayt və portları, turoperatorların saytları, regional turizm təşkilatlarının saytları, qlobal bronlaşdırma sistemi, nəqliyyat şirkətlərinin saytları, yerləşdirmə obyektlərinin saytları, xüsusi səhifələr
- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- Turist qəbul edən ölkənin işinin avtomatlaşdırılması, həmçinin turist məhsulunu əldə edən bölüşdürücü agent şəbəkəsinə malik olun turoperator uzun nəzərdə tutulur
- Məlumatların işlənilməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Komissiyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabatının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək

469 Turizmdə keyfiyyət amilinə aiddir:

- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketing tədqiqi
- Turizmdə hər bir ayrıca xidmətin istehlak keyfiyyəti, səyahətin tipinə və növünə uyğun olan xidmətlər toplusu, xidmətin proqram və texnologiyasının optimal olması, bütün göstərilən xidmətlərin yüksək səviyyəyə uyğunluğu və s. daxil edilir
- Turizm mərkəzinin mədəni zənginliyi
- Turizm mərkəzlərində baş verə biləcək təbii və texnogen qəzalar zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təmin olunması, epidemioloji, bakterioloji və başqa tibbi təhlükələrin qarşısının alınması və müəyyən rəsmiyyətə riayət olunması; turistlərin daşınması zamanı onların təhlükəsizliyinin təşkili; turistlərin səyahət zamanı sığortalıması
- Turizm infrastrukturunu, turizm sənayesi və lisenziya sisteminin təkmilləşdirilməsi

470 Turizm fəaliyyətinin təşkili zamanı müəssisələrin hansı formalarından istifadə olunur

- Dəyərlərin toplanması, bazarın seqmentləşməsi amilləri
- Aksioner cəmiyyətlər, məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər, yoldaşlıq müəssisələri, məhdud yoldaşlıq müəssisələri
- Bazarın seqmentləşməsi amilləri
- Məqsədli bazar amilləri
- Torpaq, əmək və kapital amilləri

471 İllik bronlaşdırma cədvəli haqqında deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Daha əvvəl əllə hazırlanan bu forma, indi az qala bütün otellərdə kompüterlə edilməkdədir
- Qrupların gəlişindən əvvəl qruplara aid məlumatları əlaqədar bütün şöbələrə bildirmək üçün hazırlanan bir formadır
- Bu cədvəl ilk baxışda hansı gün, nə növ və nə qədər müddətə otaq sata biləcəyimizi və ya satmayacağımızı göstərir
- Bu formada şənbə, bazar və tətil günləri xüsusi olaraq qeyd edilir
- Bronlaşdırmaların hamısını görə bildiyimiz bu forma gələcəyə istiqamətli bronlaşdırma, marketinq və satış strategiyamızı təyin etmə baxımından əhəmiyyətlidir

472 Məqsədlərinə görə turizmin aşağıdakı növləri vardır

- Turizm sənayesi və qonaqpərvərlik sənayesi
- Müalicə və istirahət məqsədilə kurort-rekreasiya turizmi, təbiət və tarix, mədəniyyət abidələri ilə tanışlıq üçün dərkətmə turizmi, konqress turizmi, işgüzar danışıqlar aparmaq və əlaqələr qurmaq üçün işözar turizmi, dini ayinləri icra etmək imkanı verən dini turizm, etnik turizm, ekoturizm
- Zəhmətkeşlərin gəlirlərinin artması, turizmin ekoloji cəhətdən zərərsiz olması, asudə vaxtdan səmərəli istifadə, cəmiyyətin psixofizioloji resurslarının bərpası
- Əmək məhsuldarlığının artması, şəhərlərin böyüməsi, asudə vaxtlarda gənclərin neqativ fəaliyyətlərinin artması
-) İnsanın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyəti, turizmdə bazar xidməti

473 Əlavə turizm xidmətlərinə aiddir

- İstehlakçılar
- Ekskursiyaların təşkili üzrə xidmətlər, sığorta xidmətləri, gid-tərcüməçi və gidlərin xidməti. nəqliyyatın təşkil olunması, ləvazimatın, inventarın kirayə xidmətləri, rabitə vasitələri, iaşə xidmətləri
- Tələb və təklif münasibətləri
- Rəqabətli qiymətin dinamikası və səviyyəsi
- Məhsulun keyfiyyəti

474 Turizmin formalara bölgüsü necə həyata keçirilir:

- Mağazalar, turist ləvazimatını, suvenirləri, idman mallarını satan dükənlər, kirayə məntəqələri
- Daxili və beynəlxalq turizm formasında
- Müəssisənin qiymət strategiyasının müəyyənləşməsi
- Əlavə xidmətlər, bazarın seqmentləşməsi
- Turizmin formaları, turizmin növləri, turizmin növ müxtəlifliyi

475 Qrupların gəlişindən əvvəl qruplara aid məlumatları əlaqədar bütün şöbələrə bildirmək üçün hazırlanan bir formadır:

- Bronlaşdırma forması
- Bronlaşdırma təsdiq forması
- Qrup memorandum forması
- Bronlaşdırma cədvəl
- Bronlaşdırma siyahısı

476 Ümumi xarakterli beynəlxalq turizm təşkilatlarına aiddir

- Ümumdünya turizm təşkilatı, ümumdünya səyahətlər və turizm şurası, dünya turizminin beynəlxalq assosiasiyası, beynəlxalq turizm ittifaqı, beynəlxalq turizm alyansı, beynəlxalq turoperatorlar federasiyası
- Ümumdünya turizm təşkilatı, ümumdünya səyahətlər və turizm şurası, dünya turizminin beynəlxalq assosiasiyası, beynəlxalq turizm ittifaqı, beynəlxalq turizm alyansı
- Ümumdünya turagentliklər federasiyası, beynəlxalq turoperatorlar federasiyası, beynəlxalq turizm ittifaqı, beynəlxalq turizm alyansı
- Dünya turizminin beynəlxalq assosiasiyası, beynəlxalq turizm ittifaqı, ümumdünya turagentliklər federasiyası
- Ümumdünya səyahətlər və turizm şurası, dünya turizminin beynəlxalq assosiasiyası, beynəlxalq turoperatorlar federasiyası

477 Daxili turizmə hansı səyahətlər aiddir?

- Mehmanxanaların, panseonların, turbazaların, sanatoriyaların, çarpayı fondları və otaqların sayı, turistlərə xidmət göstərən qida müəssisələrində yerlərin sayı, turistlərə xidmət göstərən ticarət, ictimai-iaşə, əyləncə müəssisələri, aqua parklar, əmək ehtiyatları
- Azərbaycan Respublikasında yaşayan vətəndaşların və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasının hüdudları daxilində səyahətlər.
- Ümumi beynəlxalq hüquqlarla tənzimlənən dövlətlərarası münasibətlərə, beynəlxalq şəxsiyyət hüquqları ilə tənzimlənən əcnəbi vətəndaşlara münasibətlər, turizm mübadiləsi zamanı yaranan münasibətlər
- Azərbaycan Respublikasında yaşayan vətəndaşların və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin başqa ölkəyə səyahətidir.
- Səyahətin əsas məqsədi, səyahətin təşkilinin xarakteri, turist axınının intensivliyi, turun davamiyyət müddəti, qrupda olanların yaş fərqi, istifadə edilən nəqliyyat növü, əməkdaşlıq forması və s.

478 Xarici turizm firmaları öz fəaliyyətindən əldə etdikləri gəlirin təxminən neçə %-ni reklama sərf edilir?

- 6-8%-ni
- 5-6%-ni
- 3-5%-ni
- 7-10%-ni
- 10-15%-ni

479 Beynəlxalq turizmin bölgü meyarlarına aiddir:

- Dəyərlərin toplanması
- Getmə və gəlmə turizm
- Məqsədli bazar xidmətləri
- Əlavə xidmətlər, bazarın seqmentləşməsi
- Bazarın seqmentləşməsi

480 Bakıda beynəlxalq turizm sərgisi nə vaxtdan keçirilir

- 1997-ci ildən
- 2002-ci ildən
- 2007-ci ildən
- 2001-ci ildən
- 1993-cü ildən

481 Turizmin inkişafının qiymətləndirilməsi və proqnozlaşdırılması metodikasına aiddir

- Xidmət sahələrinin sosial xidmətinin tənzimlənməsi
- Turizm gəlirlərin ölçülməsi və aspektlərinin qiymətləndirilməsi
- Ayrı-ayrı maddi nemətlərin bütövlükdə istehlak həjmində xüsusi çəkisi əsasında
- İqtisadi və sosial idarəetmənin metodoloji prinsipi kimi
- Sosial-iqtisadi idarəetmə meyarları əsasında

482 Ekskursiyalara aiddir

- Turist firmaları tərəfindən tam kompleks şəkildə satılan səyahətlər
- Dərketmə məqsədi ilə həyata keçirilən səyahətlər.
- Müxtəlif konqresslərdə, simpoziumlarda, yığıncaqlarda iştirak etmək məqsədi daşıyan səyahətlər
- İstirahət və müalicə məqsədilə həyata keçirilən səyahətlər
- Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi

483 Elmi və ya konqress turizminə aiddir:

- Turist firmaları tərəfindən tam kompleks şəkildə satılan səyahətlər.
- Müxtəlif konqresslərdə, simpoziumlarda, yığıncaqlarda iştirak etmək məqsədi daşıyan səyahətlər
- Dərketmə məqsədi ilə həyata keçirilən səyahətlər
- İstirahət və müalicə məqsədilə həyata keçirilən səyahətlər
- Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi

484 Turizmdə ekskursiyaların təsnifatı hansı göstəricilərə əsasən aparılır

- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqi, hərəkət fəallığı, məkdaşların gəlirin artırılmasında maraqlı olması, firmanın gündəlik işinin təşkili, yekun gəlirin əldə olunması
- Hərəkət üsuluna, müddətinə, keçirilmə üsuluna, məzmununa, iştirakçıların tərkibinə və sayına, keçirildiyi yere
- Xidmətlər paketi rekvizitləri, turist yollayışlarının qiymətləri
- Xidmət, satış, reklam, marketinq, tələbin öyrənilməsi
- Kütləvi informasiya vasitələri, çap reklam nəşrləri, kino və video reklam, küçə reklamı, suvenirilər, sərgilər, birjalar, yarmarkalar

485 Turizmin təşkili aspektində ictimai rəyin formalaşma meyllərinə daxildir

- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri
- Kadr potensialı, reklam və turist axınları
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf meylləri
- Təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlər
- Məqsədlər və konkret resurslar əsasında

486 Turizmdə xidmət prosesinin proqnozlaşdırılması hansı formada qruplaşdırılı

- Ekskursiyalar, təlimat, təbiəti dərketmə gəzintiləri
- Keçmiş satış əsasında proqnozların verilməsi, riyazi, iqtisadi və statistik modellər bunlardan əlavələrdəyə ya verilmişlərin əvəzinə gələcək satış haqqında həm də digər bir sıra dəyişənlər istifadə olunur, ekspert proqnozlar
- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması
- Ayrı-seçkilik və integrasiya problemləri qarşısında yüksək ideal, iqtisadi inkişafın hərəkətverijisi, yaxın gələcəyə üstünlüyü, torpaqdan istifadənin idarə edilmə iştirakçısı, milli inkişaf proqramlarında tərəfdaş
- Turist firmasının əsas istiqamətləri

487 Turizmin sosial-iqtisadi problemlərinin həllində sahə və ərazi mənafeləri hansı əsaslarla təmin olunur

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma problemləri
- Tətbiq olunan metod və modellər əsasında
- Məqsədlər və konkret resurslar əsasında
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri əsasında
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri əsasında

488 Turizmdə istehsalat ekskursiyalarına aiddir

- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları
- İstehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü, istehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii
- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədədlərinin nümayişi
- Fərdi və qrup şəkildə, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün

489 01 Turizmdə sənəşünaslıq ekskursiyalarına daxildir

- Şəhərin memarlıq tikililərinin nümayişi, müəyyən tarixi dövrün memarlıq ədidələrinin nümayişi
- İncəsənət xadimlərinin həyat və yaradıcılığı ilə bağlı yerlər, rəsm qalereyası və sərgi zallarına, muzeylərə, rəsəm və heykəttaraşların emalatxanalarına
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii
- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü
- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları

490 Turizmdə sığortanın hansı növləri mövjuddur:

- Xüsusi təyinat yeri, müəyən müştəri dairəsi, müəyyən növ nəqliyyat vasitəsindən istifadə
- Tibbi sığorta, həyat və sağlamlığın sığortası, əmlak sığortası, turistlərin istirahətdə olduqları zamanı pis hava hallarında sığortalanma, assistans, nəqliyyatın ləngiməsi halları zamanı sığortalanma, avtomobil nəqliyyatı vasitələrinin sahiblərinin məsuliyyət sığortası
- Qaçaqmalçılıq yolu ilə gətirilən malın müsadirəsi və ya sərhəddən keçirilməsi zamanı buraxılışdan imtina edilməsi hallarında sığortalanma
- Gömrük qaydalarının qəsdən pozulması, qaçaqmalçılıq yolu ilə gətirilən malın müsadirəsi və ya sərhəddən keçirilməsi zamanı buraxılışdan imtina edilməsi hallarında sığortalanma
- Aksioner cəmiyyətlər, məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər, yoldaşlıqlar müəssisələri, məhdud yoldaşlıq müəssisələri

491 Bələdçinin danaşığında hansı məsələlər əks olunur

- Nümayiş zamanı, dayanacaq nöqtələrinin düzgün seçilməsi, əlverişli vaxt, mövsüm seçimi, müəyyən ekskursiya mövzusu ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyektlərdən ekskursiyaçıların diqqətini yayındırmaq imkanı
- Şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Ekskursiya obyektlərinin nümayişi və obyekt haqqında danışıq
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayişi zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiya bələdçisinin bacarığı və təcrübəsi, ekskursiyaçıların hazırlıq dərəcəsi
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi

492 Avropa iqtisadi kommissiyası(AİK)-daxili nəqliyyat komitəsi (DNK)-də nəqliyyata aid olan gömrük işləri üzrə işçi qrupunun iş fəaliyyəti

- beynəlxalq nəqliyyat təşkilatlarının fikirlərini tələb edir və ümumiləşdirir, razılaşdırılmış şərtlərlə əməkdaşlığı təşkil edir
- beynəlxalq daxili nəqliyyatın müxtəlif növlərinin əlaqələndirilməsini həyata keçirir və bu istiqamətdə tədbirlərin keçirilməsini tövsiyə edir
- konvensiya (beynəlxalq saziş bağlananda) zamanı beynəlxalq yük daşımalarında ortaya çıxan problemləri aradan qaldırmaqla məşqul olurlar .
- (vaqon) daşıma ilə bərabər həmdə gecələmə yeri üçün şərait yaradır
- əsasən icarəyə verilən ekipaj və ya ekipajsız nəqliyyatı şərait yaradır

493 Daxili Nəqliyyat Komitəsi (DNK)-də Nəqliyyat təsərrüfatı və tendensiya ideya, (təmayül) üzrə işçi qrupunun fəaliyyəti:

- elmi-texniki tərəqqinin təkmilləşməsinə imkan yaradır
- Avropa nəqliyyat infrastrukturunun inkişafına dair tövsiyələr edir.
- əsasən icarəyə verilən ekipaj və ya ekipajsız nəqliyyata şərait yaradır
- beynəlxalq nəqliyyat təşkilatlarının fikirlərini tələb edir və ümumiləşdirir, razılaşdırılmış şərtlərlə əməkdaşlığı təşkil edir
- beynəlxalq daxili nəqliyyatın müxtəlif növlərinin əlaqələndirilməsini həyata keçirir və bu istiqamətdə tədbirlərin keçirilməsini tövsiyə etmə

494 Avropa İqtisadi Kommissiyası(AİK) daxili nəqliyyat Komitəsində nəqliyyat sahəsinin

konvensiyalarına dair AİK ölkələrinin maraqlarına dair saziş və protokollarda nəzərdə tutulanlar

- sağlamlığı bərpa etmə tədbirlərinin və istirahət yönlü məşğulluğun (kurort proqramları, profilaktik su-palçıq müalicəsi, mineral suların istifadəsi, dəniz kənarında istirahət, fito-prosedurlar və s.) üstünlük təşkil etdiyi turlar
- nəqliyyatinfrastrukturu,yol hərəkəti, yol hərəkət qaydaları, nəqliyyat vasitələri,nəqliyyat sahəsində nüquqi tənzimləmə, daşıma şəraitinin yaxşılaşdırılması, daxili gəmiçilik və sairələrinə aid sənədlər
- tematik (mövzulu) turlar – proqramında ekskursiya xidmətinin və tematit-dərketmə yönümlü məşğulluğun (muzeylərə baş çəkmək, folklor bayramlarında iştirak etmək, xarici dillərin öyrənilməsi və s.) üstünlük təşkil etdiyi turlar;
- xüsusi nəqliyyatdan istifadə etməklə - turizm firmalarının və şirkətlərinin tabeçiliyində olan nəqliyyat təsərrüfatlarına məxsus olan nəqliyyat vasitələri ilə turlar
- kombinə edilməş turlar- xidmət proqramında tematik, kurort-sağlamlıq və idman-yürüş turlarının elementlərini birləşdirən turlar

495 nəqliyyat siyasəti üzrə cavabdeh olan orqanlar arası fikir mübadiləsinin formalaşmasının əsası üçün təşkil olunmuş, Avropa Nəqliyyat Nazirlər Konfransıdır (ANNK)

- Transturları (nəqliyyat turlarını) nəqliyyatın aidiyyəti üzrə ayıran orqanlar
- Beynəlxalq daşımada hüquqi tənzimləməyə cavabdeh olan orqanlar
- AİK-ə üzv olan ölkələrdə fəaliyyət göstərən yol hərəkət qaydalarının hüquqi sənədlərinə nəzər yetirən orqanlar
- Daxili nəqliyyat komitəsi (DNK)-də Nəqliyyat təsərrüfatı və tendensiya ideya, (təmayül) üzrə orqanlar

496 Avropa Nəqliyyat Nazirlər Konfransı (ANNK) –nın qüvvəyə mindiyi tarix və məkan

- Brüssel, may 1993-cü il ildə qüvvəyə minmişdir
- Brüseldə ,31 dekabr 1953 ildə qüvvəyəminmişdir
- Krit adası, mart, 1997 ci ildə qüvvəyə minmişdir
- Nyu Dehli oktyabr 1996-cı il ildə qüvvəyə minmişdir
- 1997-2006-ci illər üçün Asiya-Sakit okean regionunda ildə qüvvəyə minmişdir

497 Neçənci ildən Rusiya Federasiyası Avropa Nəqliyyat Nazirlər Konfransı (ANNK)-na təşkilatına rəsmi üzv olunmuşdur

- 1996-cı ildən
- 1997-ci ildən
- 1999-cu ildən
- 1998-ci ildən
- 1995-ci ildən

498 Avropa Nəqliyyat Nazirlər Konfransı(ANNK)nın əsas məqsədləri aşağıdakılardır:

- İnsanın birbaşa istehsal və qeyri-istehsal sahəsindəki fəaliyyəti ilə əlaqədar olmayan vaxtdır, hər hansı bir ölkənin daxili və onun sərhədlərindən kənarında təşkil olunan səyahətlərdir
- avropa beynəlxalq təyinatlı daxili nəqliyyatın ümumi və regional miqyasda maksimal istifadə və səmərəli inkişafına nail olmaq;
- Turistlərə turizm-ekskursiya müəssisələri tərəfindən göstərilən xidmətlər kompleksidir, diqqətəlayiq yerlərin, tarixi və mədəniyyət əlaqələrinin metodiki düşünülmüş nümayişi və bu obyektlərlə bağlı hadisələrin nəql edilməsidir
- Realizə olunan turizm xidmətlərinin həcmi və ya turizm xidmətlərinin realizə olunmasından əldə edilən gəlirlər, işçi qüvvəsindən səmərəli istifadə olunmasının əsas göstəriciləri, istehsal fondundan istifadənin göstəriciləri, turizm xidmətlərinin maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, maliyyə sabitliyi, valyuta dönərliliyi
- Avropa daxili nəqliyyat sahəsində olan sazişin yenidən baxılması və yeniləşməsi barədə tövsiyyə verir

499 Avropa Nəqliyyat Nazirlər Konfransı(ANNK)nə ilə məşğul olur?

- Nəqliyyat vasitələri konstruksiyası ilə

- dəmir yolu, avtomobil və su nəqliyatlari ilə
- Asudə vaxtlarda gənclərin neqativ fəaliyyətlərinin artması riskləri
- Turistin və onun əmlakının sığortası, turizm firmalarının riskinin sığortası
- Nəqliyyat təsərrüfatı və tendensiyası (ideya, təmayül)ilə

500 Avropa Nəqliyyat Nazirlər Konfransı(ANNK)əsas orqanı

- Yol hərəkət qaydaları təhlükəsizliyi üzrə işçi qrupu
- daxili nəqliyyata cavabdeh olan nazirlərdən ibarət Şura
- Kommersiya, sosial məqsədlər və ictimai turizmin sığortası
- turizmin idarəetmə orqanı;
- Nəqliyyat vasitələri konstruksiyası üzrə işçi qrupu

501 Avropa Nəqliyyat Nazirlər Konfransı(ANNK)-da Şuranın çıxartdığı nəticələr necə həyata keçirilir?

- avropa beynəlxalq təyinatlı daxili nəqliyyatın ümumi və regional miqyasda maksimal istifadəsilə;
- nazirlərin təşkil etdiyi məmurlardan ibarət Komitənin layihəsi ilə;
- Avropa regionunda yeganə nəqliyyat siyasətini reallaşdırmaqla
- beynəlxalq yük daşımalarında ortaya çıxan problemləri aradan qaldırmaqla
- beynəlxalq təşkilatların fəaliyyətini uzlaşdırmaqla;

502 Avropa Nəqliyyat Nazirlər KonfransıANNK nın çoxsaylı nəqliyyat izin verilmə kvotaları (norma ,hədd) hansı tarixdə həyata keçirilmişdir

- 1980-ci ilin fevral ayının 2-dən həyata keçirilmişdir
- 1974 cü ilinin yanvar ayının 1- dən həyata keçirilmişdir
- 1976-cı ilin aprel ayının 26-dən həyata keçirilmişdir
- 1975-ci ilin mart ayının 12-dən həyata keçirilmişdir
- 1982-ci ilin may ayının 15-dən həyata keçirilmişdir

503 Minsk şəhərində MDB ölkələrinin müşavirəsində nəqliyyat sahəsində qarşılıqlı əlaqə şərtləri və prinsipləri üzrə müqavilə hansı tarixdə imzalanmışdır

- 5 dekabr 1993 cü ildə
- 30 dekabr 1991 ci ildə
- 10 dekabr 1995 ci ildə
- 20 dekabr 1992 ci ildə
- 12 dekabr 1998ci ildə

504 Aşağıdakılardan hansı koordinasiya (əlaqələndirmə) nəqliyyat müşavirəsini (KNM)in funksiyalarına aiddir

- daşınmanın(nəql etmənin) əsas məsələlərini, yük və sərnişin daşımalarının eyni şərtlərini müəyyən edir
- nəqliyyat üzrə razılaşdırılmış qiymət siyasətinin təyin etmə konsepsiyasının (əsas fikir)hazırlaması;
- əsasən icarəyə verilən ekipaj və ya ekipajsız nəqliyyatı şərait yaradır
- beynəlxalq nəqliyyat təşkilatlarının fikirlərini tələb edir və ümumiləşdirir, razılaşdırılmış şərtlərlə əməkdaşlığı təşkil edir
- beynəlxalq daxili nəqliyyatın müxtəlif növlərinin əlaqələndirilməsini həyata keçirir və bu istiqamətdə tədbirlərin keçirilməsini tövsiyə edir

505 Koordinasiya (əlaqələndirmə) nəqliyyat müşavirəsi(KNM)öz sesiyalarında hansı məsələləri müzakirəyə qoyur

- qarşılıqlı kapital qoyuluşu və düzgün rəqabət üçün, qanuni, iqtisadi və təşkilati şəraitlərin yaradılması məsələləri;

- avtomobil, hava, su, daxili su nəqliyyatı və yol təsərrufatına aid olan məsələləri
- nəqliyyat xidmətində olan tələblərin proqnozu əsasında nəqliyyatın inkişafının işlənmə konsepsiyasına aid olan məsələləri;
- investisiya siyasətinin işlənilib hazırlanması məsələləri
- qanun verici aktların layihələri, normalar və standartlar üzrə vahid prinsiplərin işlənilib hazırlanması məsələləri

506 Koordinasiyalı (əlaqələndirmə) nəqliyyat müşavirəsi(KNM) çərçivəsində dövlətlərarası sahəvi orqan olan-beynalxalqavtomobil daşıyıcılarının ittifaqı və dövlət nəqliyyat administrasiyalarınınşurasınınəsas məsələləri:

- Daxili nəqliyyatla bağlı avropa iqtisadiyyatına təsir edə bilən sualları AİK ın nəzərinə çatdırır
- MDB ölkələrində nəqliyyatın idarə edilmə orqanlarının informasiya ilə təmin edilməsi
- Mövcüd olan dokumentasiyanı cəm edir, onu vahid şəkildə salır və statistikasını təşkil edir
- əsasən icarəyə verilən ekipaj və ya ekipajsız nəqliyyatı şərait yaradır
- Avropa daxili nəqliyyat sahəsində olan sazişin yenidən baxılması və yeniləşməsi barədə tövsiyə verir

507 “Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında”Azərbaycan Respublikasının Qanunu hansı tarixdə qüvvəyə minmişdir

- 24aprel 19928-ci il tarixində güvvəyə minmişdir
- 15 dekabr 1992-ci il tarixində güvvəyə minmişdir
- 15 yanvar 1991-ci il tarixində güvvəyə minmişdir
- 12 fevral 1995-ci il tarixində güvvəyə minmişdir
- 2 mart 1993-cü il tarixində güvvəyə minmişdir

508 .”Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında”Azərbaycan Respublikasının Qanununa görə Ölkəmizdə qanunvericilik aktlarında nəzərdə tutulmuş hallar istisna edilməklə hansı şəxslər sahibkarlıqla məşğul ola bilərlər

- hər bir xarici vətəndaş və ya vətəndaşlığı olan şəxslər
- fəaliyyət qabiliyyəti olan hər bir Azərbaycan vətəndaşı
- ali təhsilli şəxslər
- ali təhsili olmayanlar
- xarici fiziki şəxslər

509 Konkret ekskursiya metodikasına aiddir

- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi
- Obyektlərin nümayiş etdirilməsi, bu obyektlərə ekskursiyaçıların baxışının təşkili, nümayiş və danışıq metodikasının müəyyən üsullarından istifadə edilməsindən ibarət fəaliyyət proqramıdır
- Ekskursiya bələdçisinin suallarına ekskursiyaçıları cavab verir, izah etmə zamanı əmələ gələn suallara ekskursiya bələdçisi özü cavab verir
- Obyektin müxtəlif görünüş nöqtələrindən nümayiş zamanı metodiki üsullardan istifadə məqsədilə ekskursiyaçıların hərəkət etmək imkanının olması, ekskursiya bələdçisinin bacarığı və təcrübəsi
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bildikləri əlavə etməklə bərpa etmək

510 Turizmdə sahibkarlığın sosial-iqtisadi inkişaf baxımından qiymətləndirilməsinə aiddir

- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Turizm məhsulu, xidmətlər və təbii resursların istifadəsinin artımına təsir gücünü
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit
- İnvestisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf amilləri

511 Təcrübədə suallar təsnifatı necə qruplaşdırılır

- Ekskursiya bələdçisi tərəfindən obyektlərin nümayiş etdirilməsi, bu obyektlərə ekskursiyaçıların baxışının təşkili
- İzah etmə zamanı suallara ekskursiya bələdçisi özü cavab verir, ekskursiyaçıların diqqətini artırmaq və onları fəallaşdırmaq məqsədilə verilən ritorik suallar, ekskursiya iştirakçıları tərəfindən mövzu üzrə verilən suallar
- İnsanlar tərəfindən ekskursiya zamanı eşitdiklərinin və gördüklərinin, faktiki materialın yadda saxlanması, həmçinin nəticə çıxarılması və ekskursiyaçılara qısa müddətli istirahətin verilməsi üçün istifadə olunur
- Görünənləri şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlama vermək və həmin anda ekskursiyaçının görə bilmədikləri əlavə etməklə bərpa etmək
- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi, ekskursiya bələdçisinin rəhbərliyi ilə baxışın keçirilməsi

512 Turizmdə fasilələrin rolu və vəzifələrinə aiddir

- Ekskursiyaçıların obyektə müstəqil müşahidə etmələri, «ekskursiya bələdçisinin portfelində» olan eksponatlarla ekskursiyaçıların tanış edilməsi
- Ekskursiya zamanı eşitdiklərinin və gördüklərinin, faktiki materialın yadda saxlanması, həmçinin nəticə çıxarılması və ekskursiyaçılara qısa müddətli istirahətin verilməsi üçün istifadə olunur
- Ekskursiya bələdçisinin suallarına ekskursiyaçıları cavab verir, izah etmə zamanı əmələ gələn suallara ekskursiya bələdçisi özü cavab verir
- İstehlakçılara və xidmətin satışı ilə məşğul olan firmalara turizm təklifini geniş həcmdə istiqamətləndirməyə yardım etməkdir
- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri

513 Sifarişli (fərdi) turlar

- dəmiryol nəqliyyatından istifadə etməklə təşkil olunmuş turist səyahətləri
- müştərinin istəyinə və seçiminə görə xidmətlər paketinin tərkibi birbaşa satış zamanı formalaşan formalardır
- tərkibinə müəyyən, dəqiq və öncədən planlaşdırılmış xidmətlər dəsti daxil edilən turlardır
- turizmin industriyası (sənayesi)
- müasir turizm xidmətləri bazarında çoxsaylı turist marşrutları

514 Xidmət proqramının tərkibindən asılı olaraq turlar aşağıdakı turlara ayrılır

- fərdi turlar
- müştərinin istəyinə və seçiminə görə turlar
- dəmiryol nəqliyyatından istifadə etməklə təşkil olunmuş turist səyahətləri
- idman turları – idman tədbirlərinin və ya fəal hərəkət üsullarının (yürüşlər və gəzintilər, dağ xizəklərində sürüşmə, velosiped turları, raftinq, dayvinq, məcaralı ekspedisiyalar və s.) üstünlük təşkil etdiyi turlar;
- mövsümi turlar

515 “ Avtonəqliyyat vasitələri icarəsi” kateqoriyasına aid olan nəqliyyat vasitələrinin icarəçi rolunda hansı təşkilat məşğuldur

- kommərsiya təşkilatı məşğuldur;
- qeyri-dövlət təşkilatı məşğuldur;
- dövlət məşğuldur;
- qeyri-kommərsiya təşkilatı məşğuldur;
- turizm şirkətləri məşğuldur

516 Transturları (nəqliyyat turlarını) nəqliyyatın aidiyyəti üzrə aşağıdakı kimi ayırmaq olar

- tematik (mövzulu) turlar – proqramında ekskursiya xidmətinin və tematik-dərketmə yönümlü məşğulluğun (muzeylərə baş çəkmək, folklor bayramlarında iştirak etmək, xarici dillərin öyrənilməsi və s.) üstünlük təşkil etdiyi turlar;
- xüsusi nəqliyyatdan istifadə etməklə - turizm firmalarının və şirkətlərinin tabeçiliyində olan nəqliyyat təsərrüfatlarına məxsus olan nəqliyyat vasitələri ilə turlar;

- kombinə edilməş turlar- xidmət proqramında tematik, kurort-sağlamlıq və idman-yürüş turlarının elementlərini birləşdirən turlar
- sağlamlığı bərpa etmə tədbirlərinin və istirahət yönlü məşğulluğun (kurort proqramları, profilaktik su-palçıq müalicəsi, mineral suların istifadəsi, dəniz kənarında istirahət, fito-prosedurlar və s.) üstünlük təşkil etdiyi turlar
- idman turları – idman tədbirlərinin və ya fəal hərəkət üsullarının (yürüşlər və gəzintilər, dağ xizəklərində sürüşmə, velosiped turları, raftinq, dayvinq, məcaralı ekspedisiyalar və s.) üstünlük təşkil etdiyi turlar;

517 Dəniz, çay turlarının neçə növ müxtəlifliyi ola bilər

- altı
- iki
- üç
- dörd
- beş

518 Həm dəniz, həm də çay turlarının iki növ müxtəlifliyi ola bilər

- gəzinti (müddəti 24 saat şərti ilə portun akvatoriyası hüdudunda) və kruiz (müddəti 24 saatdan az olmayan turlar) səyahətləri
- gəzinti (müddəti 24 saatdan az olmaq şərti ilə portun akvatoriyası hüdudunda) və kruiz (müddəti 24 saatdan artıq olan turlar) səyahətləri
- gəzinti (müddəti 24 saatdan çox olmaq şərti ilə portun akvatoriyası hüdudunda) və kruiz (müddəti 24 saatdan az olan turlar) səyahətləri
- gəzinti (müddəti 24 saat şərti ilə portun akvatoriyası hüdudunda) və kruiz (müddəti 24 saatdan az olmayan turlar) səyahətləri

519 Kruiz səyahətlərinin təşkili üçün əsasən nələrdən istifadə olunur

- katamaran və s. gəmilərdən istifadə olunur
- iri həcmli komfortlu gəmilərdən istifadə olunur
- kiçik həcmli çay tramvaylarından istifadə olunur
- raketa tipli yaxtadan istifadə olunur
- kometa tipli yaxtadan istifadə olunur

520 Gəmi reysləri üçün hansı gəmilərdən istifadə olunur

- xüsusi nəqliyyatdan istifadə etməklə - turizm firmalarının və şirkətlərinin tabeçiliyində olan nəqliyyat təsərrüfatlarına məxsus olan nəqliyyat vasitələri ilə turlarlardan istifadə olunur
- gəmi reysləri üçün kiçik həcmli çay tramvayları, "raketa və kometa" tipli, kater, yaxta və katamaran və s. gəmilərdən istifadə olunur
- iri həcmli komfortlu gəmilərdən istifadə olunur
- İnküziv turlardan istifadə olunur
- fərdi turlardan istifadə olunur

521 Aviasiya nəqliyyatından istifadə etməklə hazırlanmış marşrut üzrə təşkil olunan turist səyahəti

- yaxtaya
- çarter xüsusi tərtib edilmiş cədvələ əsasən turistlərin daşınması ilə məşğul olan icarəyə götürülmüş təyyarələrlə;
- raketa və kometa" tipli,
- kiçik həcmli çay tramvayları
- katamaranla

522 Avtobus turlarında –səyahətlər iki cür ola bilər

- marşrut (və ya turist ekskursiya)- öncədən planlaşdırılmış tematik marşrut üzrə avtobusla səyahət;
- raketa və kometa" tipli

- çarter xüsusi tərtib edilmiş cədvələ əsasən turistlərin daşınması ilə məşğul olan icarəyə götürülmüş təyyarələrlə
- katamaranla
- yaxtayla

523 Avtobus turlarında –səyahətlər neçə cür ola bilər:

- beş
- iki
- bir
- üç
- dörd

524 Kombinəedilmiş turlar

- İnküziv turlardan istifadə
- iki və ya daha çox nəqliyyat növündən istifadə olunan səyahətlər
- xüsusi nəqliyyatdan istifadə etməklə - turizm firmalarının və şirkətlərinin tabeçiliyində olan nəqliyyat təsərrüfatlarına məxsus olan nəqliyyat vasitələri ilə turlarlardan istifadə olunur
- marşrut (və ya turist ekskursiya)- öncədən planlaşdırılmış tematik marşrut üzrə avtobusla səyahət
- iri həcmli komfortlu gəmilərdən istifadə

525 Kombinəedilmiş turlarda marşrut üzrə turistlərin hərəkət istiqamətləri

- avtobusla hərəkət edirlər
- “irəliyə qatarla”, “geriyə” isə təyyarə ilə hərəkət edirlər
- qatarla hərəkət edirlər
- gəmi ilə hərəkət edirlər
- təyyarə ilə hərəkət edirlər

526 Xüsusi hazırlanmış “avia-dəniz” paketləri

- qatarla hərəkət edirlər
- turistlərin kruizin başlanğıc məntəqəsinə təyyarə ilə uçması və kruiz səyahəti başa çatdıqdan sonra sonuncu məntəqədən aviareyslərlə geri qayıtması
- “irəliyə qatarla”, “geriyə” isə təyyarə ilə hərəkət edirlər
- gəmi ilə hərəkət edirlər
- təyyarə ilə hərəkət edirlər

527 Bakı-Tbilisi-CeyhanƏİBK-nin tikintisinin təməli neçənci ildə qoyuldu

- 2003-cü ildə
- 2002-ci ildə
- 2004-cü ildə
- 2000-ci ildə
- 2001-ci ildə

528 Avropa-Qafqaz-Asiya»(TPACEKA) nəqliyyat dəhlizi proqramı çərçivəsində tarixi İpək Yolunun bərpası üzrə beynəlxalq konfransneçənci ildə keçirildikeçirildi

- 2001-ci il
- 1998-ci il
- 1999-cu il
- 2000-ci il
- 1998-ci il

529 Neçənci ildə Bakı-Tiflis-Qarsdəmir yolunun tikintisi haqqındatarixi sazişimzalanmışdır

- 2005-ci ildə 1 fevral tarixində
- 2007-ci il 7 fevral tarixində
- 2008-ci il 8 fevral tarixində
- 2009-cu il 6 fevral tarixində
- 2003-cü il 9 fevral tarixində

530 Azərbaycan İslam Konfransı Təşkilatının Turizm Nazirliyinin Konfransı neçənci ildə keçirilmişdir

- 2007-ci ildə
- 2006-cı ildə
- 2002-ci ildə
- 2004-cü ildə
- 2005-ci ildə

531 Nəqliyyat planlaşması necə aparılır

- vaxta görə
- növləri üzrə
- klassifikasiyası üzrə
- reyslər üzrə
- cədvəllər üzrə

532 Nəqliyyat planlaşmasında göstəricilər kimi əsas

- əhali daşımaya olan tələbat götürülür
- yükdaşıma və əhali daşımaya olan tələbat götürülür
- nəqliyyat vasitələrinə tələbat götürülür
- adam/km-lə müəyyən olunur
- yükdaşımaya olan tələbat götürülür

533 Yükdaşımaya olan tələbat:

- nəqliyyat növünün effektivliyi
- ton/km-lə
- adam/km-lə
- eyni yüklə
- müxtəlif növ nəqliyyatla

534 Əhali daşımaya olantələbat:

- müxtəlif növ nəqliyyatla
- nəqliyyat növünün effektivliyi
- adam/km-lə
- ton/km-lə
- eyni yüklə

535 Nəqliyyat hansı amillərdən asılıdır

- sosial-iqtisadi
- iqtisadi, sosial və coğrafi
- iqtisadi
- sosial

coğrafi

536 Nəqliyyat planının tərtib olunmasında əsas göstəricilər olaraq:

- kapital qoyulması nəzərə alınır
- il ərzində yükdaşımaya olan tələbat və yaxud tələbatı ödəyən texniki imkanlar nəzərə alınır
- iqtisadi, sosial və coğrafi imkanlar nəzərə alınır
- sosial-iqtisadi imkanlar nəzərə alınır
- nəqliyyatın inkişafı nəzərə alınır

537 Nəqliyyatın inkişafının əlaqəliliyi

- sosial-iqtisadi imkanlarla
- şəhər salma sxemi ilə
- coğrafi imkanlarla
- iqtisadi imkanlarla
- kapital qoyuluşu ilə

538 Nəqliyyatın inkişafında hansı sahələrə ayrıca qarşılıqlı əlaqədə planlaşdırılır

- avtobus xidməti
- kapital qoyuluşu, əsas fondlar, vaqon təsərrüfatı, avtomobil istehsalı, yollar, yol xidmətləri və ya digər sahələr
- kapital qoyuluşu
- yol xidməti
- gəmi təsərrüfatı

539 Taksidən istifadə etdikdə haqqın ödənilməsi:

- marşrut taksilərindən istifadəyə görə
- tutulan yerin sayından asılı olmayaraq gedilən məsafə (km) üzrə haqq verilir
- müştəri ilə sürücünün əvvəlcədən razılaşması əsasında
- dayanacaqlarda sərnişinlərin mindirilməsinə görə
- qrup halında daşımalar üçün

540 Taksi nəqliyyatının işinin planlaşdırılması hansı göstəricilər üzrə yerinə yetirilir

- taksinin inventar miqdarı
- taksinin inventar miqdarı, parkdan istifadə əmsalı, ümumi yürüş (kilometr), pullu yürüş (kilometr) və bir kilometr pullu yürüşün maya dəyəri
- bir kilometr pullu yürüşün maya dəyəri
- ümumi yürüş (kilometr)
- parkdan istifadə əmsalı

541 Avtomobil istismar müəssisəsinin gəlirləri

- müəssisənin səmərəliliyinin əsas iqtisadi göstəriciləri
- qəbul edilmiş tarif üzrə müştərilərin daşımaların və xidmətlərin haqqını ödəməsi nəticəsində alınır
- müəssisənin saxlanması və nəqliyyat prosesinin yerinə yetirilməsinə sərf olunan xərclərin cəmidir
- gəlirin məbləğinin müəssisənin ümumi xərclərinin cəminə nisbəti
- müəssisənin qazancı (gəlirlə xərcin fərqi)

542 Avtomobil istismar müəssisəsinin xərcləri

- qəbul edilmiş tarif üzrə müştərilərin daşımaların və xidmətlərin haqqını ödəməsi nəticəsində alınır
- müəssisənin saxlanması və nəqliyyat prosesinin yerinə yetirilməsinə sərf olunan xərclərin cəmidir
- gəlirin məbləğinin müəssisənin ümumi xərclərinin cəminə nisbəti

- müəssisənin qazancı (gəlirlə xərcin fərqi)
- müəssisənin səmərəliliyinin əsas iqtisadi göstəriciləri

543 Nəqliyyat tariflərinin müəyyənəşdirilməsi

- tarif sisteminin qurulması
- daşımalara görə plan qiyməti olmaqla elə müəyyənəşdirilir ki, nəqliyyat müəssisəsinin yükləri daşıma xərcləri ödənməklə istehsalatın genişlənməsi üçün əlavə gəlir yaratsın
- gəlirin məbləğinin müəssisənin ümumi xərclərinin cəminə nisbəti
- avtomobil nəqliyyatı ilə yüklərin daşınmasına tariflərin müəyyənəşdirilməsi
- vahid tariflə müəyyənəşdirilməsi

544 Nəqliyyatda yüklərin daşınması üçün neçə növ tarif qoyulur: ümumi və xüsusi.

- altı
- iki
- üç
- dörd
- beş

545 Nəqliyyatda yüklərin daşınması üçün qoyulan tarifin növləri hansılardır

- mövsümi
- ümumi və xüsusi
- ümumi
- xüsusi
- daimi

546 Nəqliyyatda ümumi tarifə aşağıdakılar daxildir:

- müəssisənin səmərəliliyinin əsas iqtisadi göstəriciləri
- təyin edilmiş vaxt norması hüdudunda yükün daşınmasına, hərəkət tərkibinin yüklənməsi və boşaldılması zamanı boş dayanmasına əmək haqqı verilməsi
- qəbul edilmiş tarif üzrə müştərilərin daşımalara və xidmətlərin haqqını ödəməsi nəticəsində alınır
- gəlirin məbləğinin müəssisənin ümumi xərclərinin cəminə nisbəti
- müəssisənin qazancı (gəlirlə xərcin fərqi)

547 Xüsusi tarif hansı tariflərə bölünür

- xüsusi
- güzəştli və əlahiddə (müstəsna)
- güzəştli
- əlahiddə (müstəsna)
- ümumi

548 Nəqliyyatda güzəştli tarif ümumi dövlət marağında bir neçə kütləvi yüklər üçün müəyyənəşdirilir:

- müəssisənin səmərəliliyinin əsas iqtisadi göstəriciləri ilə
- konteynerdə inşaat materialları daşdıqda (yükləmə və boşaltma mexanik-ləşdirilmiş olduqda) tarif qiyməti ümumi tarifə nisbətən 10% azaldılır
- müəssisənin qazancı (gəlirlə xərcin fərqi) ilə
- təyin edilmiş vaxt norması hüdudunda yükün daşınmasına, hərəkət tərkibinin yüklənməsi və boşaldılması zamanı boş dayanmasına əmək haqqı verilməsi ilə
- qəbul edilmiş tarif üzrə müştərilərin daşımalara və xidmətlərin haqqını ödəməsi nəticəsində

549 Nəqliyyatda yüklərin ixtisaslaşdırılmış avtomobillərdə (furqonlarda) daşınmasına haqq necə verilir

- müəssisənin qazancı (gəlirlə xərcin fərqi) ilə
- müstəsna tariflə (ümumi tarifə nisbətən 10% artır) haqq verilir
- konteynerdə inşaat materialları daşdıqda (yükləmə və boşaltma mexanik-ləşdirilmiş olduqda) tarif qiyməti ümumi tarifə nisbətən 10% azaldılır
- təyin edilmiş vaxt norması hüdudunda yükün daşınmasına, hərəkət tərkibinin yüklənməsi və boşaldılması zamanı boş dayanmasına əmək haqqı verilməsi ilə
- qəbul edilmiş tarif üzrə müştərilərin daşımaların və xidmətlərin haqqını ödəməsi nəticəsində

550 . Beynəlxalq daşımalar dedikdə :

- müxtəlif münasibətləri tənzimləyən hüququ normalar başa düşülür
- yüklərin və sərnişinlərin iki və daha artıq dövlət arasında həmin dövlətlər tərəfindən bağlanmış beynəlxalq sazişlərlə müəyyən edilən şərtlər əsasında daşınması (nəql edilməsi) başa düşülür.
- beynəlxalq nəqliyyat hüquqi yüklərin və sərnişinlərin müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə daşınması başa düşülür
- daşınma prosesinin bir neçə daşıyıcı tərəfindən həyata keçirilməsi başa düşülür
- öz spesifik məzmununa görə beynəlxalq nəqliyyat hüququ başa düşülür

551 Sərnişinlərin və yüklərin beynəlxalq daşınması əsasən hansı nəqliyyat vasitəsilə həyata keçirilir.

- dəmir yolu vasitəsilə həyata keçirilir
- hava, dəniz və avtomobil nəqliyyat vasitəsilə həyata keçirilir
- hava nəqliyyatı vasitəsilə həyata keçirilir
- dəniz nəqliyyatı vasitəsilə həyata keçirilir
- avtomobil nəqliyyatı vasitəsilə həyata keçirilir

552 Beynəlxalq daşımada hüquqi tənzimləmənin xüsusiyyəti nədən ibarətdir

- beynəlxalq sazişlərlə müəyyən edilən şərtlər əsasında daşınması
- daşınmanın (nəql etmənin) əsas məsələləri yük və sərnişin daşımalarının eyni şərtlərini müəyyən edən unifikasiya olunmuş normaları ehtiva edən beynəlxalq sazişlərlə (nəqliyyat konvesiyaları ilə) həll olunur
- nəqliyyat növləri arasında daşınmanın sürətlə aparılması baxımından avianəqliyyatın xüsusi rol oynaması
- müxtəlif münasibətləri tənzimləyən hüququ normalar məcmusuna malikliyi
- öz spesifik məzmununa görə beynəlxalq nəqliyyat hüquqi yüklərin və sərnişinlərin müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə beynəlxalq daşınması

553 Nəqliyyata dair Ümumavropa konfransının keçirildiyi məkan və tarixlər

- Brüssel, may 1993-cü il
- Krit adası, mart, 1994-cü il Helsinki iyun, 1997 ci il
- Vyana, noyabr 1997-cı il
- Nyu Dehli oktyabr 1996-cı il)
- 1997-2006-ci illər üçün Asiya-Sakit okean regionunda

554 BMT AİK (Avropa İqtisadi Komitəsi) nəqliyyat və ətraf mühitə dair konfransın keçirildiyi məkan və tarix

- Helsinki iyun, 1997 ci il
- Vyana, noyabr 1997-cı il
- Nyu Dehli oktyabr 1996-cı il)
- Brüssel, may 1993-cü il
- 1997-2006-ci illər üçün Asiya-Sakit okean regionunda

555 İnfrastruktur məsələləri üzrə nazirlər səviyyəsində konfransın keçirildiyi məkan və tarix

- Helsinki iyun, 1997 ci il
- Nyu Dehli oktyabr 1996-cı il
- Brüssel, may 1993-cü il
- Monreal noyabr 1997-cı il
- 1997-2006-ci illər üçün Asiya-Sakit okean regionunda

556 Asiya-Sakit okean regionunda infrastrukturun inkişafı üzrə hərəkətlər planı haqqında Dehli konfransının keçirilməsi hansı illərə təsadüf edir

- 2000-2002-ci illər
- 1997-2006-ci illər
- 1992-1993-cü illər
- 1996- 1997-cı illər
- 1995-1996-cı illər

557 Tarixi İpək Yolunun bərpası üzrə Bakı Beynəlxalq konfransının keçirildiyi tarix

- sentyabr 2000-ci il
- sentyabr 1998-ci il
- sentyabr 1997-ci il
- sentyabr 1995-ci il
- sentyabr 1999-cu il

558 “Avropa-Qafqaz-Asiya dəhlizi “ nin yaradılması üçün təsis olunmuş proqramda (TRASEKA) beynəlxalq hüquqi kongressinin keçirildiyi məkan və tarix

- Helsinki iyun, 1997 ci il
- Brüssel, may 1993-cü il
- 1997-2006-ci illər üçün Asiya-Sakit okean regionunda
- Vyana, noyabr 1997-cı il
- Nyu Dehli oktyabr 1996-cı il)

559 Beynəlxalq hava əlaqələri, yük və sərnişin daşımalarının inkişafı üçün konkret baxımdan, həm müasir beynəlxalq hava hüququnun əsasını təşkil edən əhəmiyyəti sənədlər

- beynəlxalq-hüquqi norma və prinsiplərin, həm də bu sahədəki ayrı-ayrı beynəlxalq hüquqi aktların normalarının çox böyük əhəmiyyəti var
- ekoloji cəhətdən təhlükəsizlik normaları
- avianəqliyyat münasibətlərinin beynəlxalq hüquqi aktlar
- hava məkanı üzərində suverenliyi hüququ haqqında sənədlər
- nəqliyyat vasitələrinin inkişafı haqqında beynəlxalq sazişlər

560 Nəqliyyat üzrə beynəlxalq Aviasiya konfransının Bəyannaməsinin keçirildiyi məkan və tarix

- Helsinki iyun, 1997 ci il
- may, 1998-ci il, Sankt-Peterburq
- Vyana, noyabr 1997-cı il
- Nyu Dehli oktyabr 1996-cı il
- Nyu Dehli may 1993-cü il

561 Nəqliyyat üzrə beynəlxalq Aviasiya konfransının Bəyannaməsinin (may, 1998-ci il, Sankt-Peterburq) tövsiyələri nələri nəzərdə tutulur

- hava məkanı üzərində suverenliyi hüququ haqqında sənədləri

- etibarlı, səmərəli və ekoloji cəhətdən təhlükəsiz beynəlxalq hava (və digər) nəqliyyat sistemləri baxımından, ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin infrastrukturunu və nəqliyyat vasitələrinin inkişafını beynəlxalq sazişlər, konvensiyalar və avropa ittifaqının qanunvericiliklərinə müvafiq şəkildə həyata keçirmək lazımdır
- beynəlxalq-hüquqi norma və prinsiplərin, həm də bu sahədəki ayrı-ayrı beynəlxalq hüquqi aktların normalarını həyata keçirmək lazımdır
- ekoloji cəhətdən təhlükəsizlik normalarını
- avianəqliyyat münasibətlərinin beynəlxalq hüquqi aktlarını

562 Tarixi baxımdan, avianəqliyyat münasibətlərinin beynəlxalq hüquqi tənzimlənməsi öz mənşəyini neçənci ildən götürür

- 1920-ci ildən götürür
- 1919-cu ildən götürür
- 1917-cu ildən götürür
- 1918-cu ildən götürür
- 1916-cu ildən götürür

563 Hava naviqasiyası haqqında Paris konvensiyası neçənci ildə imzalanmışdır

- 1920-ci ildə
- 1919-cu ildə
- 1918-cu ildə
- 1917-cu ildə
- 1916-cu ildə

564 Hava naviqasiyası haqqında ParisKonvensiyada ilk dəfə olaraq dövlətlərin hansı hüququ təsbit edildi

- daşınmanın(nəql etmənin) əsas məsələləri yük və sərnişin daşımalarının eyni şərtlərini müəyyən edən unifikasiya olunmuş normaları ehtiva edən beynəlxalq sazişlərlə (nəqliyyat konvensiyaları ilə) həll olunduğu
- öz hava məkanı üzərində suverenliyi
- öz spesifik məzmununa görə beynəlxalq nəqliyyat hüquqi yüklərin və sərnişinlərin müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə beynəlxalq daşınması
- beynəlxalq sazişlərlə müəyyən edilən şərtlər əsasında daşınması
- müxtəlif münasibətləri tənzimləyən hüquqi normalar məcmusuna malikliyi

565 Hava naviqasiyası haqqında Paris konvensiyasında tədbit olunan hüquq

- beynəlxalq sazişlərlə müəyyən edilən şərtlər əsasında daşınması təsbit olunmuşdur
- hava gəmilərinin digər ölkələrin hava məkanından “ dinc uçuş” hüququ da təsbit olunmuşdur
- müxtəlif münasibətləri tənzimləyən hüquqi normalar məcmusuna malikliyi
- öz hava məkanı üzərində suverenliyi təsbit olunmuşdur
- öz spesifik məzmununa görə beynəlxalq nəqliyyat hüquqi yüklərin və sərnişinlərin müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə beynəlxalq daşınması təsbit olunmuşdur

566 Beynəlxalq hava daşınmalarının hüquqi tənzimlənməsi Kommersiya aviasiya haqqında Panama konvensiyası neçənci ildə həyata keçirilib və indi də həyata keçirilməkdədir

- 1929-cu il
- 1928-ci il
- 1927-ci il
- 1925-ci il
- 1922-ci il

567 Beynəlxalq hava daşımalarına dair bir sıra qaydaların unifikasiyası haqqında konvensiyaların müddəaları neçənci ildə həyata keçirilib və indi də həyata keçirilməkdədir

- 1928-ci il
- 1929-cu il
- 1927-ci il
- 1925-ci il
- 1922-ci il

568 Varşava konvesiyası neçənci illərdə və hansı protokollar ilə dəyişdirilib

- 1977-ci il Vyana və 1978-ci il Monreal protokolları ilə dəyişdirilib
- 1971-ci il Qvatemala və 1975-ci il Monreal protokolları ilə dəyişdirilib
- 1970-ci il Parisdə və 1972-ci il va Brüssel protokolları ilə dəyişdirilib
- 1973-cü il Helsinki və 1975-ci il Monreal protokolları ilə dəyişdirilib
- 1975-ci il Nyu Dehli 1976-cı il Monreal protokolları ilə dəyişdirilib

569 Dövlətlərin beynəlxalq hava daşımaları həyata keçirmək hüququnun konvesiya qaydası təsbitində ən mühümünəçənci ildə hansı konvensiyasında imzalanmış protokola aiddir

- 1922-ci ildə imzalanmış Paris konvensiyasında
- 1929-cu ildə imzalanmış Varşava konvensiyasında
- 1925-ci ildə imzalanmış Paris konvensiyasında
- 1921-ci ildə imzalanmış Paris konvensiyasında
- 1928-ci ildə imzalanmış Varşavakonvensiyasında

570 Varşava konvensiyasına və onun bir sıra müddələrinin dəyişdirilməsinə dair protokolun imzalandığı il və məkan

- 1997-cı ildə imzalanıb Helsinkidə imzalanıb
- 1995-ci ildə Haaqda imzalanıb
- 1996-cı ildə Parisdə imzalanıb
- 1999-cu ildə Varşavada imzalanıb
- 1996-cı ildə Vyanada imzalanıb

571 Beynəlxalq hava hüququnun 1929-cu ildə imzalanmış Varşava konvensiyasına və onun bir sıra müddələrinin dəyişdirilməsinə dair Protokolu, 1995 – ci ildə Haaqda imzalanmış sənədlərinin müddəaları nəyi müəyyənləşdirir

- beynəlxalq hava hüququnu
- hava daşımalarının hüquqi rejimini müəyyənləşdirir
- sənədlərin müddələrini müəyyənləşdirir
- beynəlxalq hava daşımalarına dair bir sıra qaydaların unifikasiyasını müəyyənləşdirir
- dövlətlərin beynəlxalq hava daşımalarını

572 Hava daşımalarının tərfi hansı maddəsində verilib

- Paris konvesiyasının II-ci maddəsində verilib
- Vyana konvesiyasının III-ci maddəsində verilib
- Haaqa konvesiyasının IV-cü maddəsində verilib
- Nyu Dehli konvesiyasının V-ci maddəsində verilib
- Varşava konvensiyasının 1-ci maddəsində verilib

573 Beynəlxalq daşımaların məsuliyyəti məsələsi təkcə Varşava Konvensiyasının və beynəlxalq daşımalar sahəsində digər konvensiyaların müddəaları ilə deyil, daha nələrle tənzimlənir

- sahibkarkıq fəaliyyəti ilə tənzimlənir
- yeni müstəqil dövlətlərin ölkədaxili qanunvericiliklərin normaları ilə tənzimlənir

- inkişaf istiqamətləri ilə tənzimlənməsi
- normativ aktlarla tənzimlənir
- qanunlarla tənzimlənir

574 Azərbaycan Respublikasının “ Nəqliyyat haqqında” Qanunu neçənci ildə qəbul olunmuşdur

- 1994-cü ildə
- 1999-cu ildə
- 1992-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 1993-cü ildə

575 Azərbaycan Respublikasının 1999-cu ildə qəbul olunmuş “Nəqliyyat haqqında” Qanuna görə (m.18b.3) ölkəmizdə daşıyıcı yük və ya baqajın daşınması zamanı müştəriyə vurulmuş zərəri, əgər müvafiq normativ hüquqi aktlarda ayrı-ayrı nəqliyyat növləri üzrə məcəllələrdə, nizamnamələrdə və ya müqavilələrdə başqa qayda nəzərdə tutulmayıbsa aşağıdakı miqdarda ödəyir:

- dövlətlərin beynəlxalq daşımaları həyata keçirmək hüququnun konvesiya qaydasında nəzərdə tutulmuş miqdarda
- qiyməti elan olunmaqla daşınmaya təhvil olunmuş qiyməti miqdarında
- bir neçə ardıcıl daşıyıcı tərəfindən həyata keçirilən daşımının zəhmət haqqı miqdarında
- müvafiq normativ hüquqi aktlarda göstərilmiş qiymətlərlə
- daşıyıcıların məsuliyyəti məsələsində qeyd olunmuş qiymətlərlə

576 Turizmdə nəqliyyat vasitələrinin beynəlxalq təsnifatı (klassifikasiyası)

- beynəlxalq daşımalara görə
- planetin təbii mühitinə görə baş verir
- çərçivəsində nəqliyyatın növlərə bölgüsü necə baş verir
- dövlətlərin ölkədaxili qanunvericiliklərin normalarına görə baş verir
- müvafiq normativ hüquqi aktlarda göstərilmiş faktlara görə baş verir

577 Turizmdə nəqliyyat vasitələrinin beynəlxalq təsnifatınələri cavab verir

- turizmə xidmət edən nəqliyyatın sayının ümumi həcminə
- unifikasiya yığımının tələblərinə cavab verir
- inkişaf istiqamətlərinə
- normativ aktlara
- sahibkarkıq fəaliyyətinə

578 Turizmdə nəqliyyat vasitələrinin beynəlxalq təsnifatının yaratdığı imkanlar

- mənfəətin artmasına şərait yaradır
- ÜTT və BMT nin xətti ilə beynəlxalq statistika orqanlarının statistik tələbləri üçün nəqliyyat-turistliyi barəsində məlumata imkan yaradır
- sahənin inkişafına imkan yaradır
- elmi-texniki tərəqqinin təkmilləşməsinə imkan yaradır
- maddi-texniki bazanın inkişafına imkan yaradır

579 Turizmdə nəqliyyat vasitələrinin beynəlxalq təsnifatının (klasifikasiyası) gərəkli olmasının faktorları nədən ibarətdir

- müasir kütləvi turizm hərəkətindən
- müasir ictimaiyyətin dövlət və təsərrüfatçılığın fenomeni kimi onun sürətləndirilməsinin əsas faktorlarından
- təbii şəraitdən
- tələbatın növündən

xidmətin formasından

580 Turizmdə nəqliyyat vasitələrinin beynəlxalq təsnifatının (klasifikasiyası) hansı nəqliyyat növündə daha çox istifadə olunur

- avtobus transportundan daha çox istifadə olunur
 hava transportundan daha çox istifadə olunur
 dəmiryolu nəqliyyatından daha çox istifadə olunur
 gəmi(su) transportundan daha çox istifadə olunur
 avtomobil transportundan daha çox istifadə olunur

581 Azərbaycanda turizmdə hava transportundan daha çox istifadə olunmasını nə ilə əlaqələndirmək olar

- yüksək xidmətlə
 ölkənin turistik mərkəzləri dünya turist mərkəzlərindən uzaq yerləşməsilə
 turistlərin daşınmasında vaxta qənaətlə
 turistlərin gedəcəyi yerə tez çatdırılmasıyla
 komfort şəraitlə

582 Turizmdə nəqliyyat vasitələrinin beynəlxalq klasifikasiyası (təsnifatı) nəyə görə keçirilir

- qiymətlərə görə keçirilir
 dərəcəyə görə keçirilir
 nəqliyyat vasitələrinə görə keçirilir
 əhalinin tələbatına görə keçirilir
 məsafəyə görə keçirilir

583 Turizmdə nəqliyyat vasitələrinin beynəlxalq klasifikasiyasının (təsnifatı) birinci kateqoriyasından əlverişli nəzərdə tutulur

- dəmiryolu nəqliyyatı
 nəqliyyat yollarını
 avtomobil nəqliyyatı
 nəqliyyat vasitələri
 hava nəqliyyatı

584 Turizmdə nəqliyyat vasitələrinin beynəlxalq klasifikasiyasının (təsnifatı) ikinci kateqoriyasından əlverişli nəzərdə tutulur

- mühit
 nəqliyyat növləri (qruplarla)
 nəqliyyatın infrastrukturunu
 transturlar
 şərait

585 Turizm statistikasını üzrə beynəlxalq ekspertlər nələri tövsiyə edir

- turistlərin tələbatının ödənilməsini
 turistlərin gedəcəyi yerə vaxtında çatdırılmasını
 nəqliyyat vasitələrindən istifadəni
 nəqliyyat bölgülərini davam etdirmək, kommersiya və xüsusi nəqliyyat vasitələri qruplarına ayırmağı tövsiyə edir
 nəqliyyatın infrastrukturunun inkişaf etdirilməsini

586 Hava transportu bölməsində "cədvəllə işləyən Reyslər" kateqoriyası hansı marşrutlara aiddir

- avtobus
- daimi marşrutlara
- havayolu marşrutlarına
- dəmiryolu marşrutlara
- avtomobil

587 Hava transportubölümündə olan “ Cədvəllə işləməyən reyslər” kateqoriyasına hansı reysləri aiddir

- icarəyə verilən ekipaj
- çarter reysləri
- çay nəqliyyatlar xidmətinə
- kruizlər
- daimi marşrutlara

588 Turizmdə nəqliyyat vasitələrinin beynəlxalq klasifikasiyasının(təsnifatı) ümumiyyətlənələri nəzərdə tutur

- kruizlər
- nəqliyyat növlərinin turistin hərəkətinə və xərclərinə təsirini
- çarter reyslərini
- daimi marşrutlar
- çay nəqliyyatlar xidməti

589 Su nəqliyyatı bölümündə hansı kateqoriya nəzərdə tutulur

- ”cədvəlsiz hərəkət edən reyslər”
- “ Sənişin xətləri və bərə (liman)”
- “cədvəllə hərəkət edən reyslər”
- ”çarter reysləri”
- kruizlər

590 Su nəqliyyatı bölümündə “ Sənişin xətləri və bərə (liman)” kateqoriyası hansı reyslər anlayışına aiddir

- daimi marşrutlar
- “cədvəllə hərəkət edən reyslər”
- ”cədvəlsiz hərəkət edən reyslər”
- ”çarter reysləri”
- “ Sənişin xətləri və bərə (liman)”

591 “Kruizlər” kateqoriyası hansı nəqliyyatlar xidmətinə aiddir.

- hava nəqliyyatlar xidmətinə
- dəniz və çay nəqliyyatlar xidmətinə
- avtobus nəqliyyatlar xidmətinə
- avtomobil nəqliyyatlar xidmətinə
- dəmiryolu nəqliyyatlar xidmətinə

592 “Kruizlər” kateqoriyasından başqa “Digər su daşımaları” kateqoriyasına hansı nəqliyyatlar xidmətinə aiddir

- çay nəqliyyatları xidmətinə aiddir
- dəniz nəqliyyatları xidmətinə aiddir
- əsasən icarəyə verilən ekipaj və ya ekipajsız su nəqliyyatları xidmətinə aiddir

- gəmi nəqliyyatları xidmətinə aiddir
- kruiz I nəqliyyatları xidmətinə aiddir

593 Quru yol nəqliyyatı bölümünə hansı turist daşımaları aiddir

- "Avtobus yolu" kateqoriyası şəhərlər arası və beynəlxalq yolu sərnəşin və turist daşımaları aiddir
- "Dəmir yolu" kateqoriyası şəhərlər arası və beynəlxalq yolu sərnəşin və turist daşımaları aiddir
- "Avtomobil yolu" kateqoriyası şəhərlər arası və beynəlxalq yolu sərnəşin və turist daşımaları aiddir
- "Kruiz" kateqoriyası şəhərlər arası və beynəlxalq yolu sərnəşin və turist daşımaları aiddir
- əsasən icarəyə verilən kateqoriyası şəhərlər arası və beynəlxalq yolu sərnəşin və turist daşımaları aiddir

594 Quru yol nəqliyyatından necə istifadə olunur

- yük daşıma nəqliyyatı kimi istifadə olunur
- (vaqon) daşıma ilə bərabər həmdə gecələmə yeri kimi istifadə olunur
- əsasən icarəyə verilən ekipaj və ya ekipajsız nəqliyyatı kimi istifadə olunur
- vaqon daşıma kimi istifadə olunur
- gecələmə yeri kimi istifadə olunur

595 Quru yol nəqliyyatı bölümünün hansı kateqoriyası var

- "Avtobus avtonəqliyyatı" kateqoriyası
- "Şəhərlər arası və şəhər avtobusu və sair sərnəşin nəqliyyatı" kateqoriyası
- Xüsusi avtonəqliyyat vasitəsi" kateqoriyası
- "Avtonəqliyyat vasitələri icarəsi" kateqoriyası
- "Quru yol nəqliyyatının digər vasitələri" kateqoriyası

596 Quru yol nəqliyyatı bölümünün "şəhərlər arası və şəhər avtobusu və sair sərnəşin nəqliyyatı" na hansı nəqliyyat xidməti aiddir.

- "çarter reysləri"
- cədvəllə və qeyri cədvəllə hərəkət edən nəqliyyat xidməti
- xüsusi avtonəqliyyat vasitəsi nəqliyyat xidməti aiddir
- sərbəst hərəkət edən nəqliyyat xidməti
- daimi marşrutlar

597 Quru yol nəqliyyatı bölümünün "şəhərlər arası və şəhər avtobusu və sair sərnəşin nəqliyyatı" kateqoriyasına neçə sərnəşin nəqliyyatı aiddir

- 4-5 sərnəşin nəqliyyatı
- 8 və artıq sərnəşin nəqliyyatı
- 5-6 saylı sərnəşin nəqliyyatı
- 1-2 sərnəşin nəqliyyatı
- 3-4 sərnəşin nəqliyyatı

598 Quru yol nəqliyyatı bölümünün "şəhərlər arası və şəhər avtobusu və sair sərnəşin nəqliyyatı" kateqoriyasına sərnəşin nəqliyyatına hansı nəqliyyat vasitələri aiddir

- şəxsi avtomobil aiddir
- taksi aiddir
- avtobus, tramvay və trolleybus aiddir
- qatar aiddir
- avtobus aiddir

599 "Xüsusi avtonəqliyyat vasitəsi" kateqoriyasına hansı nəqliyyat vasitələri aiddir

- metro nəqliyyat vasitələri
- avtomobil, mikroavtobus, avtofurqon və digər 8 və artıq saylı avto yol nəqliyyat vasitələri
- qatar nəqliyyat vasitələri
- gəmi nəqliyyat vasitələri
- təyyarə nəqliyyat vasitələri

600 “Xüsusi avtonəqliyyat vasitəsi” kateqoriyasından olan hansı nəqliyyat vasitələri turistlərə icarəyə verilir

- qatar nəqliyyat vasitələri
- avtomobil, mikroavtobus, avtofurqon və digər 8 və artıq saylı avto yol nəqliyyat vasitələri
- gəmi nəqliyyat vasitələri
- təyyarə nəqliyyat vasitələri
- metro nəqliyyat vasitələri

601 .“Quru yol nəqliyyatının digər vasitələri” kateqoriyasına hansı nəqliyyat vasitələri daxildir

- qatarlar daxildir
- mühərriksiz hərəkət edən nəqliyyat vasitələri və heyvanlar daxildir
- şəxsi avtomobillər daxildir
- avtobuslar daxildir
- trolleybuslar daxildir

602 Nəqliyyat daşımalarının dünya miqyasında reqlamentləşmə (nazamlama) sistemi nə vaxta təsadüf edir

- kütləvi nəqliyyat növlərinin yaranmasından əvvəl(hətta dövrün son tarixini qeyd edib – 1842 il)
- ikinci dünya müharibəsindən sonrakı illərə təsadüf edir BMT və onun üzvlərinin yaranması zamanında
- ikinci dünya müharibəsindən əvvəlki illərə təsadüf edir
- birinci dünya müharibəsindən sonrakı illərə təsadüf edir
- birinci dünya müharibəsindən əvvəlki illərə təsadüf edir

603 Hal hazırda BMT çərçivəsində neçə komissiya fəaliyyət göstərir

- dörd regional komissiya fəaliyyət göstərir
- beş regional komissiya fəaliyyət göstərir
- üç regional komissiya fəaliyyət göstərir
- altı regional komissiya fəaliyyət göstərir
- iki regional komissiya fəaliyyət göstərir

604 Hal hazırda BMT çərçivəsində fəaliyyət göstərən regional komissiya

- Şimali Amerika, Yaxın Şərq, Orta Asiya, Kuba
- Avropa, Asiya və Sakit okean, Afrika və qərbi Asiya, Latin Amerikas
- Avstraliya, Skandinaviya, Pireney yarım adası, Balkanlar
- Saudiyyə Ərəbistanı, B.Ə.Ə, Cənubi Amerika, ABŞ
- Hind Okean, Avstraliya, Şimali Amerika, CAR

605 BMT nin tanınmış regional komissiyalarından biri olan BMT Avropa iqtisadi kommissiya (AİK)-nin tərkibi

- idarələrlə
- komitələrlə, müşavirlərlə və işçi qrupları,daxili nəqliyyat komitəsi (DNK) ilə təmsil olunur
- şirkətlərlə,təşkilatlarla
- müəssisələrlə,ofislərlə

- assosiasiyalarla,partiyalarla

606 Avropa iqtisadi kommissiya (AİK)- in fəaliyyətində hansı ölkələr iştirak edir

- Orta Asiya, Avstraliya, Şimali Amerika, Qərbi Avropa ölkəsi iştirak edir
 Qərbi , Mərkəzi , Şərqi Avropanın, Şimali amerikanın və Mərkəzi Asiyanın 55 ölkəsi iştirak edir
 Cənubi Amerika ,Avropa və Orta Asiyanın bir çox ölkəsi iştirak edir
 Qərbi Amerikanın və Şimali Aropanın 5 ölkəsi iştirak edir
 Afrika, Yaxın Şərq, Şərqi Avropa, Asiyanın 3 ölkəsi iştirak edir

607 AİK-in fəaliyyətində iştirak edənQərbi , Mərkəzi , Şərqi Avropanın, Şimali amerikanın və Mərkəzi Asiyanın 55 ölkəsinin neçə %-i dünya istehsalı və neçə %-iixracın məcmusu bu ölkələrin öhdəsinə düşür

- 50% dünya istehsalı və 55% ixracın məcmusu bu ölkələrin öhdəsinə düşür
 64 % dünya istehsalı və 60% ixracın məcmusu bu ölkələrin öhdəsinə düşür
 55%dünya istehsalı və 66% ixracın məcmusu bu ölkələrin öhdəsinə düşür
 54 % dünya istehsalı və 76% ixracın məcmusu bu ölkələrin öhdəsinə düşür
 60 % dünya istehsalı və 70% ixracın məcmusu bu ölkələrin öhdəsinə düşür

608 Avropa iqtisadi kommissiya (AİK)- in əsas məqsədi

- AİK üzv ölkələrini praktik fəaliyyətini inkişaf etdirmək
 AİK üzv ölkələrinin ticari əlaqələrini inkişaf etdirmək, sərmayə qoymağ - razılaşdırma, siyasət və praktik fəaliyyətini harmonizasiyasıdır
 AİK üzv ölkələrinin turizm əlaqələrini inkişaf etdirmək, mənfəət əldə etmək və praktik fəaliyyətini inkişaf etdirmək
 AİK üzv ölkələrinin siyasi əlaqələrini inkişaf etdirmək, əməkdaşlıq əlaqələrini möhkəmləndirmək və praktik fəaliyyətini harmonizasiyasıdır
 AİK üzv ölkələrinin rabitə-informasiya əlaqələrini inkişaf etdirmək

609 Avropa iqtisadi kommissiyası (AİK)- öz fəaliyyətinin neçə ilknövbəli yönəltmələrini təyin edib

- 9 ilknövbəli yönəltmələrini təyin edib
 5 ilknövbəli yönəltmələrini təyin edib
 6 ilknövbəli yönəltmələrini təyin edib
 7 ilknövbəli yönəltmələrini təyin edib
 8 ilknövbəli yönəltmələrini təyin edib

610 Avropa iqtisadi kommissiyası (AİK)- öz fəaliyyətinin 5 ilknövbəli yönəltmələrini təyin edib

- ekoloji, mədəni, elmi, beynalxalq ticarət usullarının sadələşdirilməsi, statistika və iqtisadi təhlil
 ətraf mühitin mühafizəsi, nəqliyyat, beynalxalq ticarət usullarının sadələşdirilməsi, statistika və iqtisadi təhlil
 sülhün bərpası, təhsil, beynalxalq rabitə usullarının sadələşdirilməsi, kompleks təhlil.
 ətraf mühitin mühafizəsi, mədəniyyət, beynalxalq turizm usullarının təhlili, və qiymətləndirilməsi
 ərzaq təhlükəsizliyi, idman, beynalxalq iqtisadi usullarının sadələşdirilməsi, statistikvə iqtisadi təhlil

611 Avropa iqtisadi kommissiyası (AİK)- fəaliyyət həcmininneçə %- daxili nəqliyyat komitəsi (DNK)-nın öhdəsinə düşür

- 30-35%-i
 45-50%-i
 10-15%-i
 15-20%-i
 25-30%-i

612 Daxili nəqliyyat komitəsi (DNK)müşavir təşkilatı olaraq:

- nəqliyyat daşımalarınınizamlayır
- AİK- ə üzv olan ölkələrdə fəaliyyət göstərən yol hərəkət qaydalarının hüquqi sənədlərinə arasına nəzər yetirir
- Daxili Avropa nəqliyyatı barəsində AİK- a qərar verir
- nəqliyyat vasitələri konstruksiyası üzrə işçi qrupu nəqliyyat vasitələri konstruksiyasına texniki nizamnamə üzrə qanunu qərar vermiş
- nəqliyyata aid olan Gömrük işləri üzrə işçi qrupu Konvensiya (beynəlxalq saziş bağlananda) beynəlxalq yük daşımalarında ortaya çıxan problemləri aradan qaldırır

613 Daxili nəqliyyat komitəsi (DNK)- da hansı işçi qrupları fəaliyyət göstərir

- icarəyə verilən avtonəqliyyat vasitələri
- avtomobil, dəmir yolu və daxili su nəqliyyatı, həmçinin ideya və nəqliyyat təsərrüfatı üzrə işçi qrupları fəaliyyət göstərir
- daimi və ya cədvəllə hərəkət edən nəqliyyat
- cədvəlsiz hərəkət edən Turist və ya çarter nəqliyyatı
- xüsusi avtonəqliyyat vasitələri

614 Avtomobil nəqliyyatı üzrə əsas qrupun verdiyi qərar :

- Avropa daxili nəqliyyat sahəsində olan sazişin yenidən baxılması və yeniləşməsi barədə qərar verir
- avtomobillə sərnişin və yüklərin daşınması məqsədi ilə E kateqoriyalı yolların genişləndirilməsi üçün qərar verir
- Daxili Avropa nəqliyyatı barəsində AİK- a qərar verir
- komitənin səlahiyyətində olan dövlətlər arası məlumatlaşmana qərar verir
- beynəlxalq nəqliyyatın problemlərini öyrənir və bu problemləri aradan qaldırma istiqamətində qərar verir

615 Avtomobil nəqliyyatı üzrə əsas qrupun əsas məqsədi

- ekoloji, mədəni , elmi, beynəlxalq ticarət usullarının sadələşdirilməsi, statistika və iqtisadi təhlil etmək
- beynəlxalq daşımaları asanlaşdırmaq
- sülhün bərpası, təhsil, beynəlxalq rabitə usullarının sadələşdirilməsi, kompleks təhlil etmək
- ətraf mühitin mühafizəsi, mədəniyyət, beynəlxalq turizm usullarının təhlil etmək və qiymətləndirilmək
- ərzaq təhlükəsizliyi, idman, beynəlxalq iqtisadi usullarının sadələşdirilmək, statistikvə iqtisadi təhlil

616 BMT Avropa iqtisadi kommissiya (AİK) daxili nəqliyyat komitəsi (DNK)Yol hərəkət qaydaları təhlükəsizliyi üzrə işçi qrupunun iş fəaliyyəti

- daşınmanın(nəql etmənin) əsas məsələlərini, yük və sərnişin daşımalarının eyni şərtlərini müəyyən edir
- AİK- ə üzv olan ölkələrdə fəaliyyət göstərən yol hərəkət qaydalarının hüquqi sənədlərinə ara-sıra nəzər yetirir və qaydalar barəsində məlumatlandırır
- əsasən icarəyə verilən ekipaj və ya ekipajsız nəqliyyatı şərait yaradır
- beynəlxalq nəqliyyat təşkilatlarının fikirlərini tələb edir və ümumiləşdirir, razılaşdırılmış şərtlərlə əməkdaşlığı təşkil edir;
- beynəlxalq daxili nəqliyyatın müxtəlif növlərinin əlaqələndirilməsini həyata keçirir və bu istiqamətdə tədbirlərin keçirilməsini tövsiyə edir;

617 Avropa iqtisadi kommissiyası (AİK)- daxili nəqliyyat komitəsi (DNK)-də nəqliyyat vasitələri konstruksiyası üzrə işçi qrupu neçənci ildə və hansınizamnamə üzrə qanuna qərar vermişdi

- 1975-ci il Nyu Dehli 1976-cı il Monreal protokolları haqqında qanuna qərar vermişdi
- 1995 ilin yanvar ayında nəqliyyat vasitələri konstruksiyasına aid olan 100 nömrəli, bir normalı texniki nizamnamə üzrə qanuna qərar vermişdi.
- 1992-ci ilin fevral ayında, nəqliyyat infrastrukturunu haqqında qanuna qərar vermişdi
- 1971-ci il Qvatemala və 1975-ci il Monreal protokolları haqqında qanuna qərar vermişdi
- 1970-ci il Parisdə və 1972-ci il va Brüssel protokolları haqqındaqanuna qərar vermişdi

618 Avropa iqtisadi kommissiyası (AİK) - daxili nəqliyyat komitəsi (DNK)-də neçənci ildə nəqliyyat vasitələrinin konstruksiyası, ətraf mühitin mühafizəsi və təhlükəsizliyi üzrə yeni nizamnamə qəbul olundu

- 1960-cı ildə
- 1958-ci ildə
- 1956-cı ildə
- 1957-ci ildə
- 1959-cu ildə

619 Avropa iqtisadi kommissiyası (AİK) - daxili nəqliyyat komitəsi (DNK)-də nəqliyyat vasitələrinin konstruksiyası, ətraf mühitin mühafizəsi və təhlükəsizliyi üzrə yeni nizamnamə neçənci ildə qüvvəyə mindi

- 1993-cü ilin 16 oktyabr ayında qüvvəyə mindi
- 1995- ci ilin 16 oktyabr ayında qüvvəyə mindi
- 1996- cı ilin 17oktyabr ayında qüvvəyə mindi
- 1992- ci ilin 16 oktyabr ayında qüvvəyə mindi
- 1991- ci ilin 16 oktyabr ayında qüvvəyə mindi

620 Turizm sənayesinə daxildir

- Turistlərin yaşadığı ölkənin daxili siyasi sabilliyi, turistləri qəbul edən ölkənin daxili siyasi sabilliyi, ölkələr arasında dostluq, mehriban qonşuluq, dinj münasibətlər
- Turizm fəaliyyəti təşkilatçıları, daşınma vasitələri, mehmanxana sənayesi, ictimai iaşə sistemi, əyləncə sistemi və attraksionlar, infrastruktur, dinj münasibətlər, iqtisadi, ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr
- İqtisadi, ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr, turist mübadiləsi üzrə dövlətlərarası və hökumətlərarası əməkdaşlıq
- Komfort təbii şəraitin olması, landşaftların və təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması, inkişaf etmiş hidroqrafik şəbəkələrin və təbii su hovuzlarının olması, təbiət obyektlərinin təmiz və yararlı vəziyyətdə olması
- Turizm fəaliyyəti təşkilatçıları, daşınma vasitələri, mehmanxana sənayesi, ictimai iaşə sistemi, əyləncə sistemi və attraksionlar, turizm infrastrukturunu, sığorta işi, bank və maliyyə xidmətləri, informasiya xidmətləri, turizm informasiya mərkəzləri